

NÄYTTÖPERUSTEINEN OPPIMISTULOSTEN
ARVIOINTIJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN

Mari Rökköläinen, Paula Kilpeläinen

ARVIOINTIKOKEILU II
2004–2007

YHTEENVETO OPPIMISTULOISTA JA
TAUSTAKYSELYN TULOISTA

OPETUSHALLITUS
Arviointi- ja seurantapalvelut

© Opetushallitus
Moniste 4/2008
ISBN 978-952-13-3674-4 (nid.)
ISBN 978-952-13-3675-1 (pdf)
ISSN 1237-6590
Painopaikka: Edita Oy, Helsinki 2008

SISÄLTÖ

JOHDANTO	5
1 ARVIOINTIKOKEILUN TAUSTAA	7
2 ARVIOINTIKOKEILUN AINEISTO	8
2.1 Opintokokonaisuudet ja näytöt arviointikokeilussa	9
2.2 Opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä	9
3 AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖJEN TOTEUTTAMIS- JA ARVIOINTITAVAT	11
3.1 Ammattiosaamisen näyttöjen suorituspaikka	11
3.2 Opiskelijan opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä ja näyttöpaikka	13
3.3 Ammattiosaamisen näytön arvosanasta päättäminen.....	14
JOHTOPÄÄTÖKSIÄ LUVUSTA 3	16
4 OPPIMISTULOKSET	17
4.1 Oppimistulosten arvosanjakaumat arviointikohteittain 14 perustutkinnossa yhteensä	17
4.2 Tutkinto- ja alakohtaiset oppimistulokset	19
4.3 Oppimistulokset sukupuolen mukaan.....	24
4.4 Oppimistulosten tarkastelua näyttöpaikan, arvioijan ja opiskelijan opintojen vaiheen mukaan	25
JOHTOPÄÄTÖKSIÄ LUVUSTA 4	28
5 TAUSTAKYSELYJEN TULOKSET	29
5.1 Näytön toteuttaminen	30
5.2 Näytön arviointi	32
5.3 Näytön vaikuttavuus	38
6 TAUSTAKYSELYJEN TULOKSET KOULUTUSALOITTAIN	42
6.1 Opettajakyselyn tulokset sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla	42
6.2 Opiskelijakyselyn tulokset sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla.....	46
6.3 Työelämän edustajan kyselyn tulokset sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla.....	50
6.4 Taustakyselyiden yhteenveto.....	53
7 YHTEENVETOA TULOKSISTA	55
8 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ	58
LIITTEET	61
Liite 1 Näytön arvosanan dokumentointilomake.....	61
Liite 2 Eri osapuolten taustakyselyt.....	62
Liite 3 Arviointikokeilussa mukana olleet koulutuksen järjestäjät.....	73
Liite 4 Näyttöjen lukumäärä tutkinnoittain ja opintokokonaisuuksittain 2004–2007.....	74
Liite 5 Opiskelijan opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä 14 perustutkinnossa	77

KUVIOT JA TAULUKOT

Kuvio 1	Opiskelijan opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä suhteessa näyttöpaikkaan kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä	13
Kuvio 2	Ammattiosaamisen näytön arvosanoista päättäneet 14 perustutkinnossayhteensä	14
Kuvio 3	Oppimistulosten prosentuaalinen arvosanjakauma (%) arviointikohteittain kaikissa perustutkinnossa yhteensä	17
Kuvio 4	Opintokokonaisuuden näytön arvosanan prosentuaalinen jakauma tutkinnoittain	22
Kuvio 5	Oppimistulosten keskiarvot arviointikohteittain työpaikalla ja oppilaitoksessa kaikissa 4 perustutkinnossa yhteensä	25
Kuvio 6	Oppimistulosten keskiarvot arviointikohteittain opiskelijan opintojen vaiheen mukaan ...	27
Kuvio 7	Näytön toteuttaminen työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimana	31
Kuvio 8	Näytön arviointi työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimana	37
Kuvio 9	Näytön vaikuttavuus työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimana	41
Kuvio 10	Sosiaalitaidot, ammatillinen osaaminen, tavoite- ja kriteeriperusteisuus ja työelämävastaavuus näytöissä työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimana	54
Taulukko 1	Arviointikokeilun aineisto 2004–2007	8
Taulukko 2	Näyttöjen ja oppilaitosten lukumäärät tutkinnoittain arviointikokeilussa 2004–2007	9
Taulukko 3	Opiskelijan opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä 14 perustutkinnossa yhteensä ...	10
Taulukko 4	Opiskelijan opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla	10
Taulukko 5	Ammattiosaamisen näytön suorituspaikka kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä	11
Taulukko 6	Ammattiosaamisen näytön suorituspaikka tutkinnoittain	12
Taulukko 7	Ammattiosaamisen näytön arvosanoista päättäneet tutkinnoittain	14
Taulukko 8	Oppimistulosten arviointikohteiden sekä opintokokonaisuuden näytön arvosanojen numerus, keskiarvot, moodit ja hajonta kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä	18
Taulukko 9	Oppimistulosten arviointikohteiden sekä opintokokonaisuuden näytön arvosanojen keskiarvot, hajonnat, moodit ja numerukset 14 perustutkinnossa	20
Taulukko 10	Oppimistulosten keskiarvot ja hajonnat arviointikohteittain sekä opintokokonaisuuden näytön arvosanan keskiarvot ja hajonnat sosiaali- ja terveysalalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla	23
Taulukko 11	Oppimistulosten keskiarvot ja hajonnat arviointikohteittain sukupuolen mukaan kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä	24
Taulukko 12	Oppimistulosten keskiarvot arviointikohteittain eri osapuolten arvioimana kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä	26
Taulukko 13	Opettajien, opiskelijoiden ja työelämän edustajien taustakyselyiden määrät tutkinnoittain	29
Taulukko 14	Näytön toteuttaminen opettajan arvioimana	43
Taulukko 15	Näytön arviointi opettajan kokemana	44
Taulukko 16	Näytön vaikuttavuus opettajan arvioimana	46
Taulukko 17	Näytön toteuttaminen opiskelijoiden arvioimana	47
Taulukko 18	Näytön arviointi opiskelijoiden kokemana	48
Taulukko 19	Näytön vaikuttavuus opiskelijoiden arvioimana	49
Taulukko 20	Näytön toteuttaminen työelämän edustajien arvioimana	50
Taulukko 21	Näytön arviointi työelämän edustajien kokemana	51
Taulukko 22	Näytön vaikuttavuus työelämän edustajien arvioimana	53

JOHDANTO

Kansallista näyttöperusteista oppimistulosten arviointijärjestelmää on kehitetty Opetushallituksen johtamassa KOPPI-hankkeessa ja siihen liittyvissä arviointikokeiluissa. Hanke käynnistyi vuonna 2002 ja se päättyi keväällä 2008. Ensimmäinen arviointikokeilu (pilotti I) toteutettiin vuosina 2002–2003 ja toinen arviointikokeilu (pilotti II) 2004–2007. Ensimmäisen kokeilun tulokset julkaistiin 2004. Kehittämistyö ja kokeilutoiminta on toteutettu pääasiassa Euroopan sosiaalirahaston (ESR) tuella.

Arviointikokeiluissa oppimistulosten arviointitieto on koottu suoraan koulutuksen järjestäjän organisoimista ammattiosaamisen näytöistä. Näyttöjen suunnittelussa ja arvioinnissa on käytetty kansallisia ammattiosaamisen näyttöaineistoja. Kansallista arviointitietoa kerättiin näytöistä opintokokonaisuuksittain ja arviointikohteittain ja arviointi kirjattiin yhtenäiselle opintokokonaisuuden näyttöarvosanan dokumentointilomakkeelle.

Osana oppimistulosten arvioinnin edellyttämää laadunvarmennusta toteutettiin myös opettajille, opiskelijoille ja työelämän edustajille suunnatut taustakyselyt. Kyselyiden avulla on saatu tietoa mm. näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta, arvioinnin osuvuudesta ja yhdenmukaisuudesta, arviointikäytännöistä, näyttöjen integroinnista opetukseen ja opetussuunnitelmiin sekä näyttöjen merkityksestä oppimiselle.

Tämä raportti sisältää yhteenvedon toisen arviointikokeilun oppimistuloksista ja kyselyn tuloksista vuosilta 2004–2007. Arviointikokeilu on toteutettu yhteistyössä arviointijärjestelmän kehittämisprojektien (Sote Järkevä-, Konsensus-, Arvo- ja Arvi-projektien) ja niiden yhteistyöoppilaitosten kanssa. Arviointikokeilun tuloksissa on mukana 32 koulutuksen järjestäjän ja 35 oppilaitoksen tuottamat tiedot 14 perustutkinnosta. Arviointikokeilussa oli mukana 2 346 opiskelijaa ja arviointitietoa saatiin 3 275 ammattiosaamisen näytöstä. Koulutuksen järjestäjät saivat palautteet omista tuloksista syksyllä 2006 ja 2007.

Tässä raportissa oppimistulokset on esitelty tutkinnoittain ja arviointikohteittain keskiarvoina ja arvosanajakaumina. Tulosten tiivistämiseksi osa oppimistuloksista on esitelty koulutusaloittain. Kyselyn tulokset on esitelty yhteenvetona vastaajittain niin, että tuloksiin on yhdistetty kaikkien 14 perustutkinnon tulokset. Lisäksi tulokset on esitelty koulutusaloittain. Tulokset koskevat kahta koulutusala: sosiaali-, terveys- ja liikunta-alaa sekä tekniikan ja liikenteen alaa. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alaan sisältyy kaikkiaan viisi perustutkintoa, joista näissä tuloksissa on mukana ainoastaan sosiaali- ja terveysalan perustutkinto. Tekniikan ja liikenteen ala sisältää kaiken kaikkiaan 26 perustutkintoa, joista näissä tuloksissa on mukana 13 perustutkintoa.

Arviointikokeiluun on osallistunut suuri joukko opettajia, opiskelijoita ja työelämän edustajia. Kiitämme heitä kaikkia arviointikokeilun onnistumisesta. Erityiset kiitokset saavat arviointijärjestelmän kehittämissuunnitelmien projektipäälliköt Petri Kallionpää (Konsensus), Pauli Koivusaari (Arvi), Erja Kotimäki (Sote Järkevä) ja Kirsti Salo (Arvo), jotka ovat koordinoineet arviointikokeilun käytännön toteutuksen yhteistyöoppilaitoksissaan. Tulosten analysoinnista ja raportoinnista sekä tulosraportin kokoamisesta on vastannut projektsuunnittelija Paula Kilpeläinen. Aineiston metodisissa kysymyksissä ovat avustaneet erikoistut-

kija Jari Metsämuuronen, tutkimussihteeri Markus Mattsson ja projektisuunnittelijat Laura Jauhola ja Marika Koramo. Sihteeri Ritva Saurio on taittanut raportin sen lukuisine kuvioineen ja taulukkoineen sekä vastannut raportin ulkoasusta. Arviointi- ja seurantapalvelut -asiantuntijayksikön päällikkö Pentti Yrjölä on ohjauksellaan ja arvokkailla kommentteillaan tukenut koko projektin etenemistä. Kansallisen näyttöperusteisen oppimistulosten arviointijärjestelmän kehittämisestä sekä Koppi-hankkeen johtamisesta ja arviointikokeilun kokonaisuudesta on vastannut projektipäällikkö, opetusneuvos Mari Räcköläinen.

Raportissa esitellään tuloksia ja johtopäätöksiä arviointijärjestelmän toimivuudesta. Raportin pohjalta kehitetään edelleen näyttöperusteista oppimistulosten arviointijärjestelmää.

Lisätietoja arviointikokeilun tuloksista Opetushallituksessa antavat projektipäällikkö, opetusneuvos Mari Räcköläinen, puh. 040 348 7293 ja projektisuunnittelija Paula Kilpeläinen 040 348 7743.

Kansallista näyttöperusteista oppimistulosten arviointijärjestelmää on kehitetty Opetushallituksessa vuodesta 2002. Kehittämistyön yhteydessä on toteutettu kaksi arviointikokeilua, joissa näyttöperusteista oppimistulosten arviointijärjestelmää on testattu käytännössä. Ensimmäinen arviointikokeilu (Pilotti I) toteutettiin vuosina 2002–2003 ja toinen arviointikokeilu (Pilotti II) 2004–2007. Ensimmäisen kokeilun tulokset raportoitiin 2004.

Tässä raportissa esitellään 2004–2007 toteutetun toisen arviointikokeilun tulokset oppimistuloksista ja kyselyn tuloksista. Arviointikokeilussa oppimistulosten arviointitieto on koottu suoraan koulutuksen järjestäjän organisoimista ammattiosaamisen näytöistä. Kansallista arviointitietoa tuotetaan näytöistä tutkinnoittain, opintokokonaisuuksittain ja arviointikohteittain ja arviointi on tallennettu yhtenäiselle opintokokonaisuuden näyttöarvosanan dokumentointilomakkeelle (ks. liite 1). Näyttöjen suunnittelussa ja arvioinnissa on käytetty kansallisia ammattiosaamisen näyttöaineistoja¹.

Arvioinnin kohteet ovat kaikissa ammatillisten perustutkintojen näytöissä samat ja ne ovat: *työprosessin hallinta, työtehtävien hallinta, työn perustana olevan tiedon hallinta, työturvallisuuden hallinta, ydinosaaminen ja yhteiset painotukset*. Ydinosaamiseen sisältyvät oppimaan oppimistaidot, ongelmanratkaisutaidot, vuorovaikutus- ja viestintätaidot, yhteistyötaidot ja eettiset ja esteettiset taidot. Yhteisiin painotuksiin sisältyvät kestävä kehitys, teknologian ja tietotekniikan hyödyntäminen, yrittäjyys ja laadukas- ja asiakaslähtöinen palvelutoiminta. Näyttöaineistossa määritetään arvioitava osaaminen ja arviointikriteerit kunkin opintokokonaisuuden näyttöön.

Arviointikokeilun yhteydessä toteutettiin myös näyttöjen suunnittelua, toteuttamista ja arviointia koskevat opettajan, opiskelijan ja työelämän edustajan taustakyselyt (ks. liite 2). Kyselyt ovat osa kansallisen oppimistulosten arvioinnin edellyttämää laadunvarmistusta, jolla seurataan laatuvaatimusten toteutumista ja näyttöjärjestelmän toimivuutta. Kyselyjen avulla saadaan tietoa mm. näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta, arvioinnin osuvuudesta ja yhdenmukaisuudesta, arviointikäytännöistä, näyttöjen integroinnista opetukseen ja opetussuunnitelmiin sekä näyttöjen merkityksestä oppimiselle.

Arviointikokeilu on toteutettu yhteistyössä arviointijärjestelmän kehittämisprojektien Sote Järkevä-, Konsensus-, Arvo- ja Arvi-projektien ja niiden yhteistyöoppilaitosten kanssa. Hankkeiden projektipäälliköt ovat koordinoineet arviointikokeilun omista yhteistyöoppilaitoksissa. Tulosten analysoinnista ja raportoinnista on vastannut Opetushallituksen arviointi- ja seurantapalvelut -asiantuntijayksikkö.

¹ Kansallinen ammattiosaamisen näyttöaineisto on laadittu voimassa olevan opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteiden pohjalta. Aineisto ei ole normi, vaan tukimateriaali, jota koulutuksen järjestäjät voivat käyttää ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelun ja toteuttamisen apuna. Näyttöaineistossa on ohjeet sen käyttäjille ja opintokokonaisuuksittain laaditut osiot, jotka sisältävät näytön kuvauksen, näyttöympäristön kuvauksen ja näytön arvioinnin sekä esimerkkejä näyttöjen toteuttamisvaihtoehdoista.

2

ARVIOINTIKOKEILUN AINEISTO

Taulukossa 1 on esitetty arviointikokeilun aineisto. Arviointikokeilussa oli mukana 32 koulutuksen järjestäjää, 35 oppilaitosta ja 2 346 opiskelijaa. Arviointikokeilussa mukana olleet koulutuksen järjestäjät on lueteltu liitteessä 3. Arviointikokeiluun valittiin ne 14 ammatillista perustutkintoa, joiden kansalliset näyttöaineistot olivat valmiit ja laadunvarmennetut ennen arviointikokeilun käynnistymistä syksyllä 2004. Arviointitietoa näytöistä kerättiin koko arviointikokeilun ajan (2004–2007), jonka aikana oppimistulostietoa saatiin 3 275 ammattiosaamisen näytöstä. Koulutuksen järjestäjät saivat palautteet omista tuloksista syksyllä 2006 ja 2007.

Tässä raportissa oppimistuloksia tarkastellaan perustutkintoa kohtaisesti ja arviointikohteittain (työprosessin hallinta, työtehtävän hallinta, työn perustana olevan tiedon hallinta, työturvallisuuden hallinta, ydinosaaminen ja yhteiset painotukset). Osa tuloksista on esitetty yhteenvedona niin, että tulokset sisältävät kaikkien 14 perustutkinnon tulokset yhteensä. Tulosten tiivistämiseksi osa tuloksista on esitelty myös koulutusaloittain. Kyselyn tulokset on esitelty yhteenvedona vastaajaryhmittäin niin, että tuloksiin on yhdistetty kaikkien 14 perustutkinnon tulokset. Lisäksi tulokset on esitetty koulutusaloittain. Kyselyn tuloksissa on mukana 877 opiskelijan, 696 opettajan ja 605 työelämän edustajan vastausta.

Tulokset koskevat kahta koulutusala: sosiaali-, terveys- ja liikunta-alaa sekä tekniikan ja liikenteen alaa. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alaan sisältyy kaikkiaan viisi perustutkintoa, joista näissä tuloksissa on mukana ainoastaan sosiaali- ja terveysalan perustutkinto. Tekniikan ja liikenteen ala sisältää yhteensä 26 perustutkintoa, joista näissä tuloksissa on mukana 13 perustutkintoa. Tekniikan ja liikenteen alan tuloksiin on yhdistetty talotekniikan, rakennusalan, pintakäsittelyalan, puualan, logistiikan, kone- ja metallialan, sähköalan, suunnitteluassistentin, veneenrakennuksen, verhoilualan, maanmittausalan, paperiteollisuuden ja autoalan perustutkintojen tulokset.

Taulukko 1 Arviointikokeilun aineisto 2004–2007

Arviointiaineisto	N = lukumäärä
Koulutuksen järjestäjiä	32
Oppilaitoksia	35
Opiskelijoita	2 346
Perustutkintoja	14
Opintokokonaisuuksia	144
Näyttöjä	3 275
Opettajakyselyitä	696
Opiskelijakyselyitä	877
Työelämän edustajan kyselyitä	605

2.1

Opintokokonaisuudet ja näytöt arviointikokeilussa

Arviointitietoa saatiin 14 perustutkinnon 144 opintokokonaisuudesta. Kaiken kaikkiaan arviointitietoa saatiin 3 275 ammattiosaamisen näytöstä. Opintokokonaisuuksien laajuudet vaihtelivat 4 opintoviikosta 40 opintoviikkoon (ks. liite 4). Eniten näyttöjä toteutettiin sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinnossa (746) ja vähiten veneenrakennuksen perustutkinnossa (45). Alla olevaan taulukkoon 2 on koottu näyttöjen ja oppilaitosten määrät perustutkinnoittain.

Taulukko 2

Näyttöjen ja oppilaitosten lukumäärät tutkinnoittain arviointikokeilussa 2004–2007

Tutkinto	Näyttöjen lukumäärä	Oppilaitoksia
Autoalan perustutkinto	77	5
Kone- ja metallialan perustutkinto	570	6
Logistiikan perustutkinto	117	6
Maanmittausalan perustutkinto	145	2
Paperiteollisuuden perustutkinto	317	5
Pintakäsittelyalan perustutkinto	222	2
Puualan perustutkinto	55	4
Rakennusalan perustutkinto	107	3
Sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto	746	9
Suunnitteluassistentin perustutkinto	103	5
Sähköalan perustutkinto	418	14
Talotekniikan perustutkinto	302	5
Veneenrakennuksen perustutkinto	45	1
Verhoilualan perustutkinto	81	2

2.2

Opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä

Arviointikokeilun näytöistä yli puolet (54 %) toteutettiin ensimmäisenä lukuvuotena (1. ja 2. lukukautena) ja vajaa kolmannes (29,4 %) toisena lukuvuotena (3. ja 4. lukukautena). Kolmantena opiskeluvuotena (5. ja 6. lukukautena) toteutettiin noin 16 % näytöistä.

Taulukko 3

Opiskelijan opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä 14 perustutkinnossa yhteensä

Näytön ajankohta	Näyttöjen lukumäärä	%
1. lukukautena	392	18
2. lukukautena	787	36,1
ensimmäisenä lukuvuotena yhteensä	1 179	54,1
3. lukukautena	235	10,8
4. lukukautena	406	18,6
toisena lukuvuotena yhteensä	641	29,4
5. lukukautena	90	4,1
6. lukukautena	269	12,3
kolmantena lukuvuotena yhteensä	359	16,4
Yhteensä	2 179	100

Koulutusaloittain tarkasteltuna tekniikan ja liikenteen alan näytöistä yli puolet (58,1 %) toteutettiin ensimmäisenä lukuvuotena (1. ja 2. lukukautena) ja noin viides toisena ja kolmantena lukuvuotena. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan näytöistä noin 45 % toteutettiin ensimmäisenä ja toisena lukuvuotena. Kolmantena lukuvuotena tehtiin noin 9 % näytöistä. Liitteessä 5 ovat tutkintokohtaiset tiedot näyttöjen toteuttamisajankohdasta opiskelijan opintovaiheen mukaan.

Näyttöjen lukumäärä ei jakaantunut tasaisesti opiskelijan opintojen eri vaiheille, koska arviointitieto kerättiin projektin omien suunnitelmien ja aikataulujen mukaan arviointikokeilun aikana.

Taulukko 4

Opiskelijan opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

Koulutusala	Näytön ajankohta	Näyttöjen lukumäärä	%
Sosiaali- ja terveysala	1.lukukautena	192	25,9
	2.lukukautena	151	20,4
	3.lukukautena	165	22,3
	4.lukukautena	163	22,0
	5.lukukautena	16	2,2
	6.lukukautena	53	7,2
	Yhteensä	740	100
Tekniikan ja liikenteen ala	1.lukukautena	200	13,9
	2.lukukautena	636	44,2
	3.lukukautena	70	4,9
	4.lukukautena	243	16,9
	5.lukukautena	74	5,1
	6.lukukautena	216	15,0
	Yhteensä	1 439	100

3

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖJEN TOTEUTTAMIS- JA ARVIOINTITAVAT

3.1 Ammattiosaamisen näyttöjen suorituspaikka

Yli puolet (58 %) kaikista arviointikokeilun näytöistä toteutettiin oppilaitoksessa. Työpaikalla toteutettuja näyttöjä oli noin 42 % kaikista arviointikokeilun näytöistä. Alakohtaisesti tarkasteltuna näyttöpaikka jakautuu jyrkästi: sosiaali- ja terveysalalla lähes kaikki näytöt (99,7 %) on toteutettu työpaikalla ja tekniikan ja liikenteen alan näytöistä noin 75 % tehtiin oppilaitoksessa.

Taulukko 5 Ammattiosaamisen näytön suorituspaikka kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä

Näyttöpaikka	Näyttöjen lukumäärä	%
Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	1 364	41,8
Oppilaitoksessa	1 894	58,0
Muualla työpaikalla	4	0,1
Jossakin muualla	2	0,1
Yhteensä	3 264	100

Lähes kaikki sosiaali- ja terveys-, auto-, rakennus- ja maanmittausalan perustutkintojen näytöt toteutettiin työpaikalla työssäoppimisjakson yhteydessä. Sen sijaan lähes kaikki talotekniikan, puualan ja paperiteollisuuden perustutkintojen näytöt tehtiin oppilaitoksessa.

Taulukko 6

Ammattiosaamisen näytön suorituspaikka tutkinnoittain

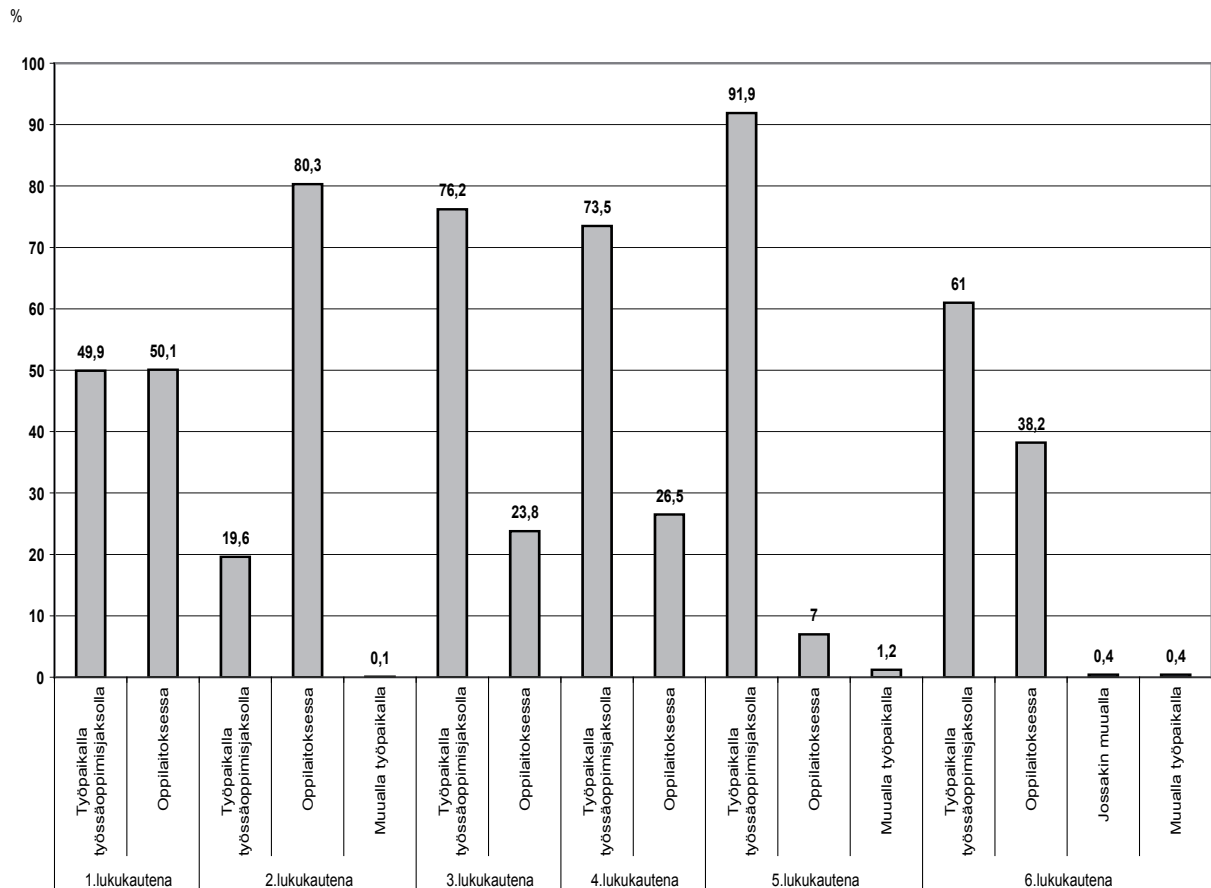
Perustutkinto	Näyttöpaikka	N	%
Autoalan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	67	87
	Oppilaitoksessa	10	13
	Yhteensä	77	100
Kone- ja metallialan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	96	17,3
	Muualla työpaikalla	1	0,2
	Oppilaitoksessa	458	82,5
Yhteensä	555	100	
Logistiikan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	47	40,2
	Oppilaitoksessa	70	59,8
	Yhteensä	117	100
Maanmittausalan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	119	83,8
	Oppilaitoksessa	23	16,2
	Yhteensä	142	100
Paperiteollisuuden perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	17	5,4
	Oppilaitoksessa	300	94,6
	Yhteensä	317	100
Pintakäsittelyalan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	22	10
	Muualla työpaikalla	2	0,9
	Oppilaitoksessa	195	88,6
	Jossakin muualla	1	0,5
Yhteensä	220	100	
Puualan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	1	1,8
	Oppilaitoksessa	54	98,2
	Yhteensä	55	100
Rakennusalan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	105	100
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	733	99,7
	Oppilaitoksessa	2	0,3
	Yhteensä	735	100
Suunnitteluassistentin perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	17	16,5
	Oppilaitoksessa	86	83,5
	Yhteensä	103	100
Sähköalan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	90	21,8
	Oppilaitoksessa	322	78,2
	Yhteensä	412	100
Talotekniikan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	15	5,0
	Muualla työpaikalla	1	0,3
	Oppilaitoksessa	284	94,4
	Jossakin muualla	1	0,3
Yhteensä	301	100	
Veneenrakennuksen perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	9	20,5
	Oppilaitoksessa	35	79,5
	Yhteensä	44	100
Verhoilualan perustutkinto	Työpaikalla työssäoppimisjaksolla	26	32,1
	Oppilaitoksessa	5	6,9
	Yhteensä	81	100

3.2

Opiskelijan opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä ja näyttöpaikka

Kaikista ensimmäisen lukukauden näytöistä noin puolet toteutettiin työpaikalla työssäoppimisjakson (49,9 %) yhteydessä ja noin puolet (50,1 %) oppilaitoksessa. Peräti 80 % toisen lukukauden näytöistä toteutettiin sitä vastoin oppilaitoksessa. Valtaosa kolmannen (76 %), neljännen (73,5 %) ja viidennen (91,9 %) lukukauden näytöistä tehtiin työpaikalla. Opintojen loppuvaiheessa, kuudentena lukukautena, noin 60 % näytöistä toteutettiin työpaikalla. Kuten kuviosta 1 nähdään, näyttää siltä, että opintojen alkuvaiheessa näytöt toteutetaan pääsääntöisesti oppilaitoksessa ja opintojen loppuvaiheessa työpaikalla.

Tämän suhteen tutkintojen välillä on eroja, sillä esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan, rakennusalan ja maanmittausalan perustutkintojen näytöt toteutettiin lähes poikkeuksetta työpaikalla riippumatta siitä, missä vaiheessa opintoja näyttö annettiin. Sen sijaan esimerkiksi talotekniikan, pintakäsittelyalan ja paperiteollisuuden perustutkintojen näytöt tehtiin pääsääntöisesti oppilaitoksessa riippumatta opintojen vaiheesta.

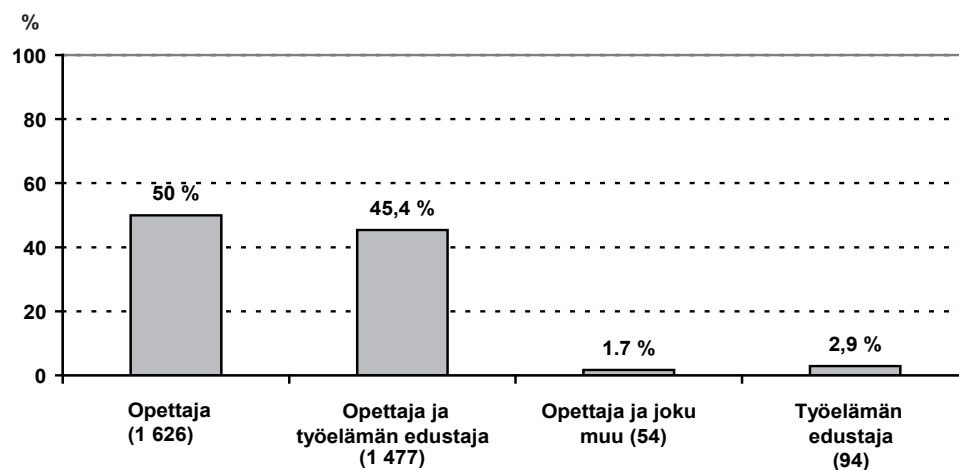
Kuvio 1

Opiskelijan opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä suhteessa näyttöpaikkaan kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä

3.3

Ammattiosaamisen näytön arvosanasta päättäminen

Opettaja päätti näytön arvosanoista yksin puolessa (50 %) arviointikokeilun näytöistä. Noin 3 % arviointikokeilun näyttöjen arvosanoista oli työelämän edustajan yksin päättämiä. Opettaja ja työelämän edustaja päättivät arvosanoista yhdessä noin 45 % näytöistä.

Kuvio 2

Ammattiosaamisen näytön arvosanoista päättäneet 14 perustutkinnossa yhteensä

Tutkinnoittain tarkasteltuna sosiaali- ja terveysalan, autoalan, pintakäsittelyalan, veneenrakennuksen sekä maanmittausalan perustutkintojen näytön arvosanoista päättivät useimmiten opettaja ja työelämän edustaja yhdessä. Sen sijaan suurimassa osassa talotekniikan, paperiteolisuuden, puualan, logistiikan, sähköalan ja suunnitteluassistentin perustutkintojen näyttöjen arvosanoista päätti useimmiten opettaja yksin.

Taulukko 7

Ammattiosaamisen näytön arvosanoista päättäneet tutkinnoittain

Tutkinto	Näytön arvosanasta päätti	N	%
Autoalan perustutkinto	Opettaja	24	32,4
	Opettaja ja työelämän edustaja	45	60,8
	Opettaja ja joku muu	2	2,7
	Työelämän edustaja	3	4,1
	Yhteensä	749	100
Kone- ja metallialan perustutkinto	Opettaja	375	66,4
	Opettaja ja työelämän edustaja	162	28,7
	Opettaja ja joku muu	15	2,7
	Työelämän edustaja	13	2,3
	Yhteensä	565	100
Logistiikan perustutkinto	Opettaja	76	65,5
	Opettaja ja työelämän edustaja	31	26,7
	Opettaja ja joku muu	1	0,9
	Työelämän edustaja	8	6,9
	Yhteensä	116	100

Tutkinto	Näytön arvosanasta päätti	N	%
Maanmittausalan perustutkinto	Opettaja	12	9
	Opettaja ja työelämän edustaja	121	90,3
	Työelämän edustaja	1	0,7
	Yhteensä	134	100
Paperiteollisuuden perustutkinto	Opettaja	312	99
	Opettaja ja joku muu	3	1
	Yhteensä	315	100
Pintakäsittelyn perustutkinto	Opettaja	46	21,1
	Opettaja ja työelämän edustaja	170	78
	Työelämän edustaja	2	0,9
	Yhteensä	218	100
Puualan perustutkinto	Opettaja	45	83,3
	Opettaja ja joku muu	9	16,7
	Yhteensä	54	100
Rakennusalan perustutkinto	Opettaja	50	48,5
	Opettaja ja työelämän edustaja	50	48,5
	Työelämän edustaja	3	2,9
	Yhteensä	103	100
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	Opettaja	28	3,8
	Opettaja ja työelämän edustaja	660	89,3
	Opettaja ja joku muu	21	2,8
	Työelämän edustaja	30	4,1
	Yhteensä	739	100
Suunnitteluassistentin perustutkinto	Opettaja	81	78,6
	Opettaja ja työelämän edustaja	16	15,5
	Työelämän edustaja	6	5,8
	Yhteensä	103	100
Sähköalan perustutkinto	Opettaja	329	81,2
	Opettaja ja työelämän edustaja	54	13,3
	Työelämän edustaja	22	5,4
	Yhteensä	405	100
Talotekniikan perustutkinto	Opettaja	214	71,6
	Opettaja ja työelämän edustaja	78	26,1
	Työelämän edustaja	7	2,3
	Yhteensä	299	100
Veneenrakennuksen perustutkinto	Opettaja	1	2,2
	Opettaja ja työelämän edustaja	44	97,8
	Yhteensä	45	100
Verhoilualan perustutkinto	Opettaja	33	40,7
	Opettaja ja työelämän edustaja	43	53,1
	Opettaja ja joku muu	5	6,2
	Yhteensä	81	100

Työpaikalla toteutettujen näyttöjen arvosanoista päättivät useimmiten opettaja ja työelämän edustaja yhdessä (79 %). Sen sijaan, jos näyttö tehdään oppilaitoksessa, sen arvosanoista päättää usein opettaja yksin (76,9 %). Huomionarvioista on, että myös oppilaitoksissa toteutettavissa näytöissä ja niiden arvioinneissa on toisinaan mukana työelämän edustaja. Tällaisia tapauksia oli 21,4 % kaikista arviointiko-keilun oppilaitosnäytöistä. Oppilaitoksissa toteutetuissa näytöissä oli työelämän edustajia mukana erityisesti pintakäsittelyalan, veneenrakennuksen, talotekniikan, verhoilualan ja kone- ja metallialan perustutkinnoissa sekä jonkin verran sähkö- alan, suunnitteluassistentin ja maanmittausalan perustutkinnoissa.

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ LUVUSTA 3

Ammattiosaamisen näyttöjen suorituspaikat ja arviointikäytännöt vaihtelevat paljon tutkinnoittain. Näytön yhteisarvioinnin ja yhteissuunnittelun (opiskelija, opettaja ja työelämän edustaja) toteutuminen on riippuvainen näyttöpaikasta. Näytön yhteisarviointi sekä työelämäyhteistyö näytön suunnittelussa toteutuvat parhaiten silloin, kun näyttö tehdään työpaikalla.

Oppilaitosten ja työpaikkojen tulisi tehdä tiiviimpää yhteistyötä näyttöjen suunnittelussa ja arvioinnissa riippumatta siitä, missä näyttö toteutetaan. Tällä varmistetaan näyttöjen työelämlähtöisyyttä ja yhteisarvioinnin toteutumista.

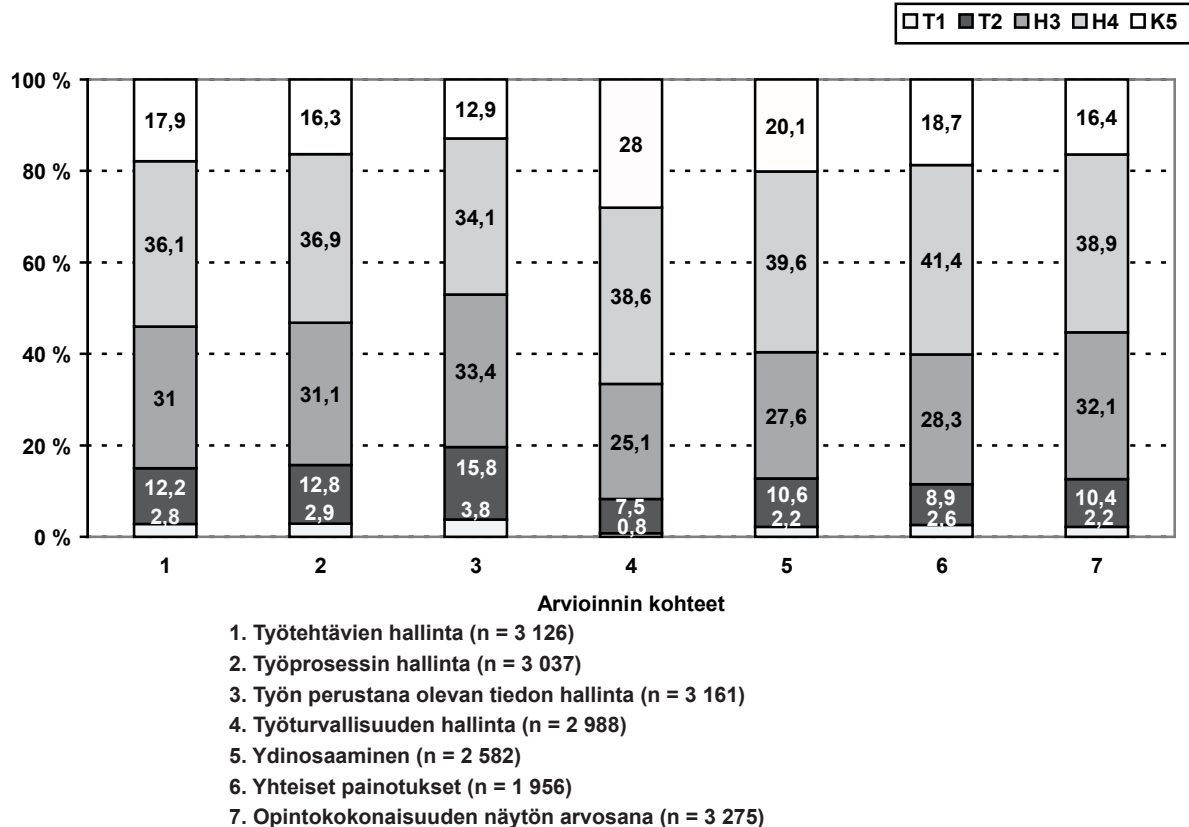
4

OPPIMISTULOKSET

4.1

Oppimistulosten arvosanjakaumat arviointikohteittain 14 perustutkinnoissa yhteensä

Kuviossa 3 on kuvattu arvosanjakaumat arviointikohteittain sekä opintokokonaisuuden näytön arvosanjakauma arviointikokeilun kaikissa 14 perustutkinnoissa yhteensä. Kuvioon on merkitty myös näyttöjen määrä, jossa ko. arvioinnin kohdetta on arvioitu (n = näyttöjen lukumäärä). Arvioinnin kohteet näytöissä ovat olleet kaikissa tutkinnoissa samat ja ne ovat: työtehtävien hallinta, työprosessin hallinta, työn perustana olevan tiedon hallinta, työturvallisuuden hallinta, ydinosoaminen ja yhteiset painotukset. Ydinosoamiseen sisältyvät oppimaan oppimistaidot, ongelmanratkaisutaidot, vuorovaikutus- ja viestintätaidot, yhteistyötaitot ja eettiset ja esteettiset taidot. Näytössä ydinosoamisen sisällöt on yhdistetty yhdeksi kokonaisuudeksi ja niistä annetaan yksi arvosana. Yhteisiin painotuksiin sisältyvät kestävä kehitys, teknologian ja tietotekniikan hyödyntäminen, yrittäjyys ja laadukas- ja asiakaslähtöinen palvelutoiminta. Myös yhteisten painotusten sisällöt on näytössä yhdistetty yhdeksi kokonaisuudeksi ja niistä annetaan yksi arvosana. Arvioitavan osaamisen sisältö ja arviointikriteerit on tuotu esiin kunkin opintokokonaisuuden näyttöaineistossa. Jokaisesta näytöstä annetaan myös opintokokonaisuuden näytön arvosana.

Kuvio 3

Oppimistulosten prosentuaalinen arvosanjakauma (%) arviointikohteittain kaikissa 14 perustutkinnoissa yhteensä

Parhaimmat arvosanat opiskelijat saivat työturvallisuuden hallinnassa, jossa noin kolmannes (28 %) opiskelijoista saavutti kiitettävän arvosanan ja enemmistö (63,7 %) ylsi hyvään arvosanaan (H3 tai H4). Seuraavaksi parhaiten opiskelijat hallitsivat ydinosaamisen ja yhteisten painotusten valmiudet. Viidennes opiskelijoista (20,1 %) hallitsi ydinosaamisen kiitettävästi ja reilusti yli puolet (67,2 %) opiskelijoista hallitsi ne hyvin. Tyydyttävän arvosanan (T1 tai T2) sai ydinosaamisen taidoissa 12,8 % opiskelijoista. Myös yhteisissä painotuksissa noin viidennes opiskelijoista (18,7 %) saavutti kiitettävän arvosanan ja noin 70 % opiskelijoista hallitsi ne hyvin.

Heikoimmat arvosanat opiskelijat saivat työn perustana olevan tiedon ja työprosessin hallinnassa. Kuitenkin opiskelijoista reilusti yli puolet (67,5 % työn perustana olevan tiedon ja 68 % työprosessin hallinta) sai hyvän arvosanan näissäkin taidoissa ja reilu kymmenesosa (12,9 %, 16,3 %) opiskelijoista hallitsi ne kiitettävästi. Noin viidennes (19,6 %) opiskelijoista sai tyydyttävän arvosanan työn perustana olevasta tiedonhallinnasta. Opiskelijoista noin 16 % sai työprosessin hallinnasta tyydyttävän arvosanan.

Arviointikokeilussa annettiin 3 275 opintokokonaisuuden näytön arvosanaa. Valtaosa opiskelijoista (71 %) sai hyvän arvosanan ja noin 16 % opiskelijoista sai kiitettävän arvosanan. Näytöistä 12,6 % arvioitiin tyydyttävän tasoisiksi. Yleisin opintokokonaisuuden näytön arvosana oli 4 (annetuista arvosanoista 38,9 %).

Taulukossa 8 on esitetty kaikkien 14 perustutkinnon oppimistulosten keskiarvot, moodit (= yleisin arvosana) ja hajonnat² arviointikohteittain sekä opintokokonaisuuden näytön arvosanan keskiarvo, moodi ja hajonta. N eli numerus kertoo näyttöjen lukumäärän, jossa ko. arvioinnin kohdetta on arvioitu. Yleisin arvosana (moodi) kaikilla arviointikohteilla on 4. Korkein keskiarvo saatiin työturvallisuuden hallinnassa ja alin työn perustana olevan tiedon hallinnassa. Opintokokonaisuuden näytön arvosanan keskiarvo oli 3,57.

Taulukko 8

Oppimistulosten arviointikohteiden sekä opintokokonaisuuden näytön arvosanojen numerus, keskiarvot, moodit ja hajonta kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä

Arvioinnin kohde	N	Ka	Moodi	Hajonta
Työprosessin hallinta	3 037	3,51	4	1,004
Työtehtävän hallinta	3 126	3,54	4	1,008
Työn perustana olevan tiedon hallinta	3 161	3,37	4	1,016
Työturvallisuuden hallinta	2 988	3,85	4	,940
Ydinosaaminen	2 582	3,65	4	,985
Yhteiset painotukset	1 956	3,65	4	,969
Opintokokonaisuuden näytön arvosana	3 275	3,57	4	,955

2 Termi hajonta viittaa siihen, kuinka kaukana keskiarvosta oppilaiden tulokset keskimäärin sijaitsevat. Samaan keskiarvoon voidaan päätyä useiden erilaisten arvosanjakaumien kautta: keskiarvo ”3” voidaan saavuttaa esimerkiksi siten, että kaikkien opiskelijoiden arvosana on ollut ”3”, tai siten että puolella opiskelijoista arvosana on ollut ”1” ja puolella ”5”. Nämä jakaumat poikkeavat selkeästi toisistaan, vaikka jakaumien pohjalta laskettu oppilaitoksen keskiarvo ei välttämättä poikkea vertailuaineiston keskiarvosta. Mitä suurempi keskihajonta, sitä enemmän arvoissa on vaihtelua. Taulukossa 8 hajonnat ovat normaalit.

Taulukossa 9 on esitelty kaikkien 14 perustutkinnon arvosanojen keskiarvo, moodi (= yleisin arvosana), hajonta ja numerus arviointikohteittain sekä opintokokonaisuuden näytön arvosanan keskiarvo ja hajonta. Taulukossa kunkin tutkinnon kohdalla oleva n eli numerus kertoo näyttöjen lukumäärän, jossa ko. arvioinnin kohdetta on arvioitu. Tutkintojen välistä vertailtavuutta heikentää se, että näyttöjen lukumäärä vaihtelee suuresti tutkinnoittain (vertaa esimerkiksi puualan ja sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto).

Taulukon viimeisellä rivillä on kansallinen vertailukeskiarvo, jossa on mukana kaikkien arviointikokeilussa mukana olevien 14 perustutkinnon ja 35 oppilaitoksen oppimistulokset. Perustutkintokohtaiset kansalliset keskiarvot muodostuvat arviointikokeilussa mukana olleiden oppilaitosten tuloksista. Mukana olevien oppilaitosten tulokset eivät ole syntyneet tilastollisina satunnaisotoksina, vaan näytteet perustuvat hankkeissa yhteistyöoppilaitosten tuottamiin oppimistulostietoihin. Harkinnanvaraisen näytteen mukaisesti muodostunut otos ei ole ulkoisessa tarkastelussa yhtä luotettava kuin se olisi varsinaisessa otantatutkimuksessa. Aineistossa mukana olevat oppilaitokset edustavat kuitenkin ns. tavallisia oppilaitoksia, joten tuloksia voi jossain määrin yleistää ko. oppilaitosten ja perustutkintojen perusjoukkoon.

Tutkinnoittain tarkasteltuna työprosessin hallinnassa parhaimmat arvosanat saatiin maanmittausalalla ($ka = 4,10$) ja heikoimmat pintakäsittelyalalla ($ka = 2,76$). Samoin työtehtävien hallinnassa parhaimmat arvosanat saatiin maanmittausalalla ($ka = 4,16$) ja heikoimmat pintakäsittelyalalla ($ka = 2,76$). Maanmittausalan opiskelijat saivat muita paremmat arvosanat myös työn perustana olevasta tiedon hallinnasta ($ka = 3,99$). Heikoimmat arvosanat ko. osaamisesta saivat pintakäsittelyalan perustutkinnon opiskelijat ($ka = 2,70$). Sen sijaan työturvallisuuden hallinnassa saatiin parhaimmat arvosanat autoalan perustutkinnossa ($ka = 4,35$) ja heikoimmat arvosanat veneenrakennuksen perustutkinnossa ($ka = 2,42$). Ydinosaamisessa parhaimmat arvosanat annettiin maanmittausalalla ($ka = 4,20$) ja heikoimmat pintakäsittelyalalla ($ka = 2,75$). Yhteisissä painotuksissa parhaimmat arvosanat saavutettiin autoalan perustutkinnossa ($ka = 4,09$) ja heikoimmat pintakäsittelyalalla ($ka = 2,75$).

Tarkasteltaessa opintokokonaisuuden näytön arvosanan perusteella parhaimmat arvosanat saatiin maanmittausalan ja autoalan perustutkinnoissa ja heikoimmat pintakäsittelyalan ja veneenrakennuksen perustutkinnoissa. Maanmittausalalla opintokokonaisuuden näytön arvosanan keskiarvo oli 4,21 ja autoalan perustutkinnossa 3,99. Pintakäsittelyalalla opintokokonaisuuden näytön arvosanan keskiarvo oli 2,89 ja veneenrakennusalalla 3,11. Autoalan perustutkinnossa ei annettuja lainkaan tyydyttävän tason arvosanoja (T1 ja T2).

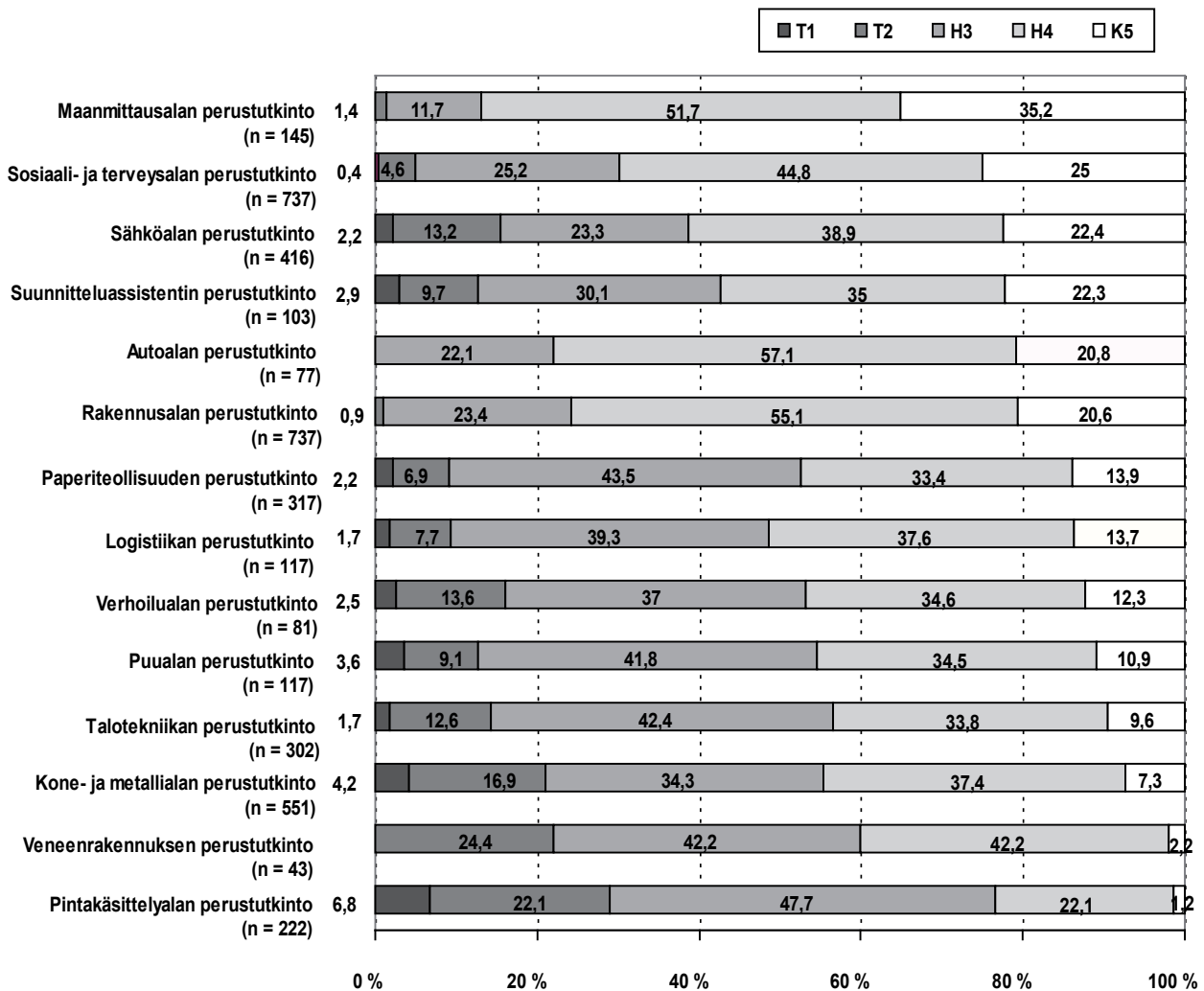
Taulukko 9

Oppimistulosten arviointikohteiden sekä opintokokonaisuuden näytön arvosanojen keskiarvot, hajonnat, moodit ja numerukset 14 perustutkinnossa

Tutkinto		Työ- pro- sessin hallinta	Työ- tehtä- vien hallinta	Työn perustana olevan tiedon hallinta	Työtur- vallisuu- den hallinta	Ydin- osaa- minen	Yhteiset paino- tukset	Opinto- kokonai- suuden näytön arvosana
Autoalan perustutkinto	Ka	3,99	3,93	3,84	4,35	4,12	4,09	3,99
	Hajonta	,877	,684	,784	,648	,688	,697	,699
	Moodi	4	4	4	4	4	4	4
	N	76	75	76	65	77	70	77
Kone- ja metalli- alan perus- tutkinto	Ka	3,22	3,27	3,07	3,69	3,31	3,32	3,27
	Hajonta	,998	1,012	1,027	0,916	0,976	0,933	0,965
	Moodi	4	4	3	4	3	4	4
	N	567	563	563	565	532	298	551
Logistiikan perustutkinto	Ka	3,45	3,49	3,55	3,31	3,73	3,51	3,54
	Hajonta	1,044	0,946	0,954	1,094	0,881	0,927	0,886
	Moodi	4	4	4	3	4	4	3
	N	113	116	113	107	88	67	117
Maanmittausalan perustutkinto	Ka	4,10	4,16	3,99	4,26	4,20	4,07	4,21
	Hajonta	0,668	0,764	,868	,728	,744	,676	,696
	Moodi	4	4	4	4	4	4	4
	N	143	139	143	125	144	135	145
Paperi- teollisuuden perustutkinto	Ka.	3,69	3,43	2,84	4,30	3,45	3,54	3,50
	Hajonta	0,965	0,989	0,905	0,958	0,841	0,904	0,905
	Moodi	4	3	2	5	3	3	3
	N	216	236	247	250	132	93	317
Pintakäsittely- alan perus- tutkinto	Ka	2,76	2,76	2,70	3,33	2,75	2,75	2,89
	Hajonta	0,933	0,941	0,926	0,776	0,955	1,035	0,870
	Moodi	3	3	3	3	3	3	3
	N	222	218	221	221	200	180	222
Puualan perustutkinto	Ka.	3,29	3,20	3,44	3,95	3,42	3,45	3,40
	Hajonta	1,066	0,919	0,856	0,970	0,812	0,926	0,935
	Moodi	4	3	3	5	4	4	3
	N	55	54	55	55	45	44	55
Rakennusalan perustutkinto	Ka	3,95	3,97	3,84	3,86	4,04	3,87	3,95
	Hajonta	0,748	0,746	0,712	0,765	0,740	0,687	0,692
	Moodi	4	4	4	4	4	4	4
	N	106	107	104	105	103	97	107
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	Ka	3,75	3,92	3,61	4,00	3,89	3,88	3,89
	Hajonta	0,928	0,868	0,921	0,881	0,921	9,02	0,844
	Moodi	4	4	4	4	4	4	4
	N	734	732	733	735	733	554	737
Talotekniikan perustutkinto	Ka	3,22	3,30	3,41	3,83	3,55	3,36	3,37
	Hajonta	0,904	0,905	0,978	0,802	0,21	0,639	0,883
	Moodi	3	3	3	4	4	3	3
	N	299	297	295	275	98	36	302
Suunnittelu- assistentin perustutkinto	Ka	3,69	3,56	3,50	4,11	3,78	3,91	3,64
	Hajonta	1,046	1,076	1,133	0,928	1,012	0,960	1,028
	Moodi	4	4	4	5	4	4	4
	N	99	100	100	9	95	87	103

Tutkinto		Työ- pro- sessin hallinta	Työ- tehtä- vien hallinta	Työn perustana olevan tiedon hallinta	Työtur- vallisuu- den hallinta	Ydin- osaa- minen	Yhteiset paino- tukset	Opinto- kokonai- suuden näytön arvosana
Sähköalan perustutkinto	Ka	3,64	3,64	3,43	3,92	3,93	3,94	3,66
	Hajonta	1,043	1,079	1,029	0,967	0,935	0,956	1,033
	Moodi	4	4	4	5	4	4	4
	N	302	380	404	350	232	197	416
Veneen- rakennuksen perustutkinto	Ka	3,16	3,13	3,07	2,42	3,09	3,12	3,11
	Hajonta	0,928	1,014	0,963	0,839	0,858	0,803	0,804
	Moodi	3	3	2	2	3	3	3
	N	45	45	45	45	44	42	45
Verhoilualan perustutkinto	Ka	3,65	3,38	3,87	3,96	3,88	3,70	3,41
	Hajonta	0,777	0,917	0,896	0,843	0,832	0,807	0,959
	Moodi	4	3	3	4	4	4	3
	N	60	64	62	81	59	56	81
Kansallinen vertailu- keskiarvo	Ka.	3,51	3,54	3,37	3,85	3,65	3,65	3,57
	Hajonta	1,004	1,008	1,016	0,940	0,985	0,969	0,955
	Moodi	4	4	4	4	4	4	4
	N	3 037	3 126	3 161	2 988	2 582	1 956	3 275

Kuviossa 4 on esitelty arviointikokeilussa mukana olleiden 14 perustutkinnon opintokokonaisuuden näytöstä annettujen arvosanojen prosentuaalinen jakauma. (Tutkinnon perässä oleva n = näytöjen lukumäärä)

Kuvio 4 Opintokokonaisuuden näytön arvosanan prosentuaalinen jakauma tutkinnoittain

Koulutusaloittain tarkasteltuna sosiaali- ja terveystieteillä arvosanat olivat kaikilla arvioinnin kohteilla tekniikan ja liikenteen alaa selvästi korkeammat (ks. taulukko 10). Myös opintokokonaisuuden näytön arvosanat olivat sosiaali- ja terveystieteillä huomattavasti korkeammat kuin tekniikan ja liikenteen alalla. Erot olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä kaikissa arvioinnin kohteissa.³

³ Mann-Whitneyn U-testi (p-arvo 0,000)

Taulukko 10

Oppimistulosten keskiarvot ja hajonnat arviointikohteittain sekä opintokokonaisuuden näytön arvosanan keskiarvot ja hajonnat sosiaali- ja terveysalalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

Arvioinnin kohde	Koulutusala	N	Ka.	Hajonta
Työprosessin hallinta	Tekniikan ja liikenteen ala	2 303	3,43	1,01
	Sosiaali- ja terveysala	734	3,75	0,93
Työtehtävien hallinta	Tekniikan ja liikenteen ala	2 394	3,43	1,02
	Sosiaali- ja terveysala	732	3,92	0,87
Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tekniikan ja liikenteen ala	2428	3,29	1,03
	Sosiaali- ja terveysala	733	3,61	0,92
Työturvallisuuden hallinta	Tekniikan ja liikenteen ala	2253	3,81	0,95
	Sosiaali- ja terveysala	735	4,00	0,88
Ydinosaaminen	Tekniikan ja liikenteen ala	1849	3,55	0,99
	Sosiaali- ja terveysala	733	3,89	0,92
Yhteiset painotukset	Tekniikan ja liikenteen ala	1402	3,56	0,98
	Sosiaali- ja terveysala	554	3,88	0,90
Opintokokonaisuuden näytön arvosana	Tekniikan ja liikenteen ala	2538	3,48	0,96
	Sosiaali- ja terveysala	737	3,89	0,84

Näyttöjen arvosanoissa oli tilastollisesti merkitseviä eroja tutkintojen⁴ ja oppilaitosten välillä⁵. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnosta oli arviointikokeilussa mukana 9 oppilaitosta, joista kolmen oppilaitoksen opintokokonaisuuden näytön arvosanat poikkesivat tilastollisesti merkitsevästi kansallisesta tuloksesta. Tekniikan ja liikenteen alalta oli arviointikokeilussa mukana 27 oppilaitosta. Tekniikan ja liikenteen alalla oli oppilaitosten välillä tilastollisesti merkitseviä eroja näyttöjen arvosanoissa seuraavissa perustutkinnoissa: talotekniikan, logistiikan, kone- ja metallialan, sähköalan, paperiteollisuuden ja autoalan perustutkinnoissa. Suunnitteluassistentin perustutkinnossa ei ollut näyttöjen arvosanoissa tilastollisesti merkitseviä eroja oppilaitosten välillä. Rakennusalan, pintakäsittelyalan, puualan, veneenrakennuksen, verhoilualan ja maanmittausalan perustutkintojen oppilaitoskohtaisia eroja ei ollut mahdollista tarkastella oppilaitosten vähäisen määrän vuoksi.

4 Kruskal Wallis Test (p-arvo 0,000)

5 Mann-Whitney U-testi

4.3

Oppimistulokset sukupuolen mukaan

Kaikista arviointikokeilun näytöistä noin 67 % oli miesten toteuttamia ja noin 33 % naisten toteuttamia. Aloittain tarkasteltuna tekniikan liikenteen alan näytöistä 84 % oli miesten toteuttamia ja 16 % naisten. Sosiaali- ja terveysalalla naisten toteuttamia näytöjä oli noin 92 % ja miesten noin 8 %.

Kuten taulukosta 11 havaitaan, naiset ovat saaneet miehiä parempia arvosanoja kaikilla arviointikohteilla. Erot ovat tilastollisesti erittäin merkitseviä.⁶

Taulukko 11

Oppimistulosten keskiarvot ja hajonnat arviointikohteittain sukupuolen mukaan kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä

Arvioinnin kohde	Sukupuoli	N	Ka.	Hajonta
Työprosessin hallinta	Nainen	1 039	3,69	0,96
	Mies	1 996	3,42	1,01
Työtehtävien hallinta	Nainen	1 045	3,75	0,95
	Mies	2 079	3,44	1,02
Työn perustana olevan tiedon hallinta	Nainen	1 051	3,54	0,95
	Mies	2 108	3,28	1,03
Työturvallisuuden hallinta	Nainen	1 018	3,98	0,88
	Mies	1 969	3,79	0,96
Ydinosaaminen	Nainen	983	3,83	0,95
	Mies	1 598	3,54	0,99
Yhteiset painotukset	Nainen	776	3,81	0,93
	Mies	1 179	3,54	0,98
Opintokokonaisuuden näytön arvosana	Nainen	1 095	3,75	0,91
	Mies	2 178	3,48	0,97

Aloittain tarkasteltuna tekniikan ja liikenteen alalla naiset saivat miehiä parempia arvosanoja kaikilla arvioinnin kohteilla lukuunottamatta työtehtävien hallintaa. Erot olivat tilastollisesti melko merkitseviä⁷. Sen sijaan sosiaali- ja terveysalalla arvosanoissa ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja sukupuolten välillä.

⁶ Riippumattomien otosten t-testi (p-arvo 0,000)

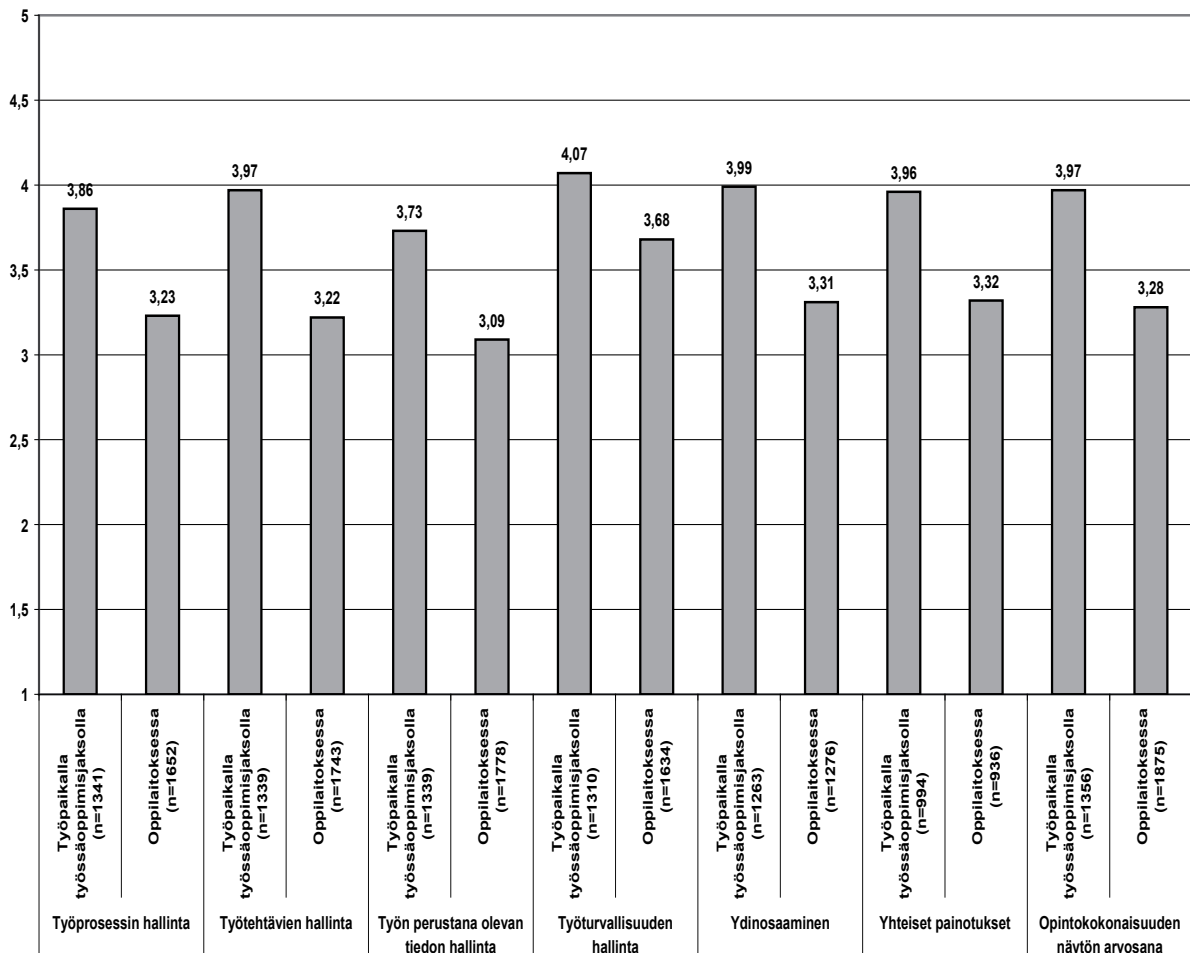
⁷ Mann-Whitneyn U-testiin liittyvät p-arvot vaihtelivat välillä 0,004–0,027

4.4

Oppimistulosten tarkastelua näyttöpaikan, arvioijan ja opiskelijan opintojen vaiheen mukaan

Arviointikokeilun näytöistä 58 % toteutettiin oppilaitoksessa ja 42 % työpaikalla. Alakohtaisesti tarkasteltuna sosiaali- ja terveysalalla lähes kaikki näytöt (99,7 %) toteutettiin työpaikalla ja tekniikan- ja liikenteen alan näytöistä noin 75 % tehtiin oppilaitoksessa.

Kuten kuviosta 5 havaitaan, työpaikalla toteutettavien näyttöjen arvosanojen keskiarvot ovat kaikissa arvioinnin kohteissa huomattavasti korkeammat kuin oppilaitosnäytöissä. Oppilaitoksissa toteutettavien näyttöjen yleisin opintokokonaisuuden näytön arvosana oli H3 ja työpaikalla toteutettavien näyttöjen H4. Tekniikan ja liikenteen alan oppilaitosnäyttöjen yleisin opintokokonaisuuden näytön arvosana oli H3 ja työpaikkanäyttöjen H4. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla ei voida tehdä arvosanojen vertailuja näyttöpaikan suhteen, sillä lähes kaikki (99,7 %) ko. alan näytöt toteutettiin työpaikalla.

Kuvio 5

Oppimistulosten keskiarvot arviointikohteittain työpaikalla ja oppilaitoksessa kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä

Opettaja päätti näytön arvosanoista yksin puolessa (50 %) arviointikokeilun näytöistä. Työelämän edustaja päätti yksin arvosanoista 2,9 % näytöistä. Opettaja ja työelämän edustaja päättivät arvosanoista yhdessä noin 45 % näytöistä.

Kun opettajan ja työelämän edustajan antamia arvosanoja verrataan keskenään, käy ilmi, että opettajien antamat arvosanat ovat kaikilla arvioinnin kohteilla työelämän edustajan antamia arvosanoja selvästi matalampia. Myös opettajan ja työelämän edustajan yhdessä antamat arvosanat ovat selvästi opettajan yksin antamia arvosanoja korkeampia. Erot eri osapuolten antamien arvosanojen välillä ovat tilastollisesti erittäin merkitseviä⁸.

Tarkasteltaessa tuloksia aloittain, sosiaali- ja terveysalalla työelämän edustajan antamat arvosanat ovat lähes kaikilla arvioinnin kohteilla opettajan antamia arvosanoja hieman matalampia. Arvosanoissa ei kuitenkaan ollut tilastollisesti merkitsevää eroa. Sen sijaan tekniikan ja liikenteen alalla opettajien antamat arvosanat ovat kauttaaltaan työelämän edustajan antamia arvosanoja selvästi matalampia. Erot ovat työturvallisuuden hallintaa lukuun ottamatta tilastollisesti erittäin merkitseviä.

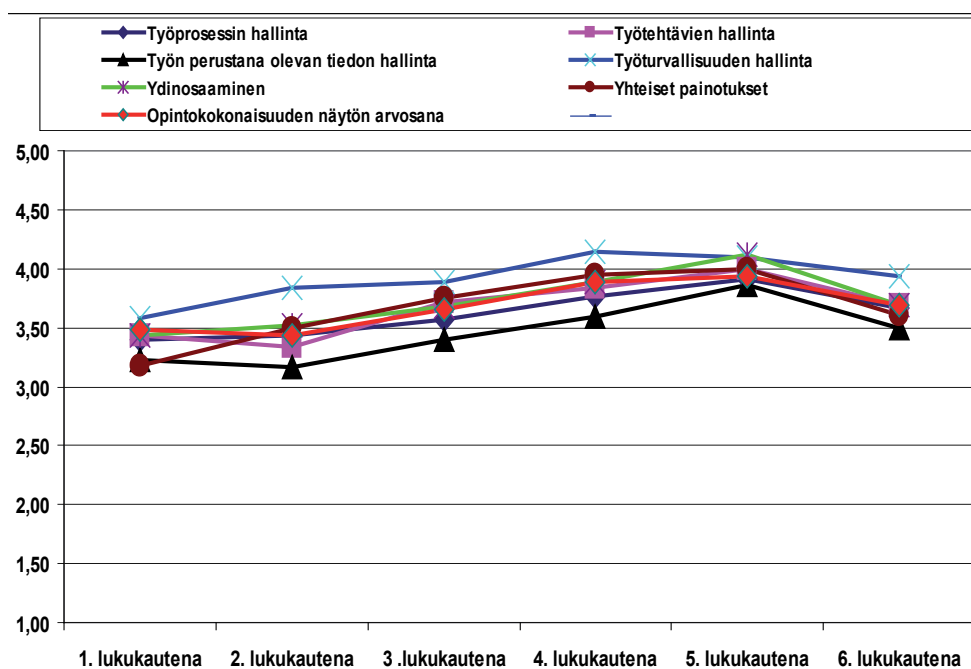
Taulukko 12 Oppimistulosten keskiarvot arviointikohteittain eri osapuolten arvioimana kaikissa 14 perustutkinnossa yhteensä

Arvioinninkohde	Näytön arvosanasta päätti	N	Ka
Työprosessin hallinta	Opettaja	1 390	3,38
	Opettaja ja työelämän edustaja	1 455	3,62
	Opettaja ja joku muu	54	3,19
	Työelämän edustaja	91	3,82
	Yhteensä	2 990	3,51
Työtehtävien hallinta	Opettaja	1476	3,35
	Opettaja ja työelämän edustaja	1456	3,73
	Opettaja ja joku muu	54	3,33
	Työelämän edustaja	90	3,83
	Yhteensä	3076	3,54
Työn perustana olevan tiedon hallinta	Opettaja	1516	3,19
	Opettaja ja työelämän edustaja	1452	3,54
	Opettaja ja joku muu	54	3,13
	Työelämän edustaja	91	3,64
	Yhteensä	3 113	3,37
Työturvallisuuden hallinta	Opettaja	1 383	3,82
	Opettaja ja työelämän edustaja	1 426	3,90
	Opettaja ja joku muu	54	3,56
	Työelämän edustaja	82	3,94
	Yhteensä	2 945	3,86
Ydinosaaminen	Opettaja	1 009	3,51
	Opettaja ja työelämän edustaja	1 402	3,75
	Opettaja ja joku muu	54	3,39
	Työelämän edustaja	76	3,86
	Yhteensä	2 541	3,65

⁸ Kruskal Wallis Test (p-arvo 0,000)

Arvioinninkohde	Näytön arvosanasta päätti	N	Ka
Yhteiset painotukset	Opettaja	725	3,58
	Opettaja ja työelämän edustaja	1 079	3,70
	Opettaja ja joku muu	54	3,33
	Työelämän edustaja	65	3,89
	Yhteensä	1 923	3,65
Opintokokonaisuuden näytön arvosana	Opettaja	1 617	3,41
	Opettaja ja työelämän edustaja	1 460	3,74
	Opettaja ja joku muu	53	3,23
	Työelämän edustaja	94	3,88
	Yhteensä	3 224	3,57

Kuten kuviosta 6 havaitaan, arvosanojen keskiarvot eri arvioinnin kohteilla ovat opintojen loppuvaiheessa (5. ja 6. lukukautena) korkeampia kuin opintojen alkuvaiheessa. Tulokset olivat samansuuntaisia sekä sosiaali- ja terveystieteiden alalla.

Kuvio 6

Oppimistulosten keskiarvot arviointikohteittain opiskelijan opintojen vaiheen mukaan

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ LUVUSTA 4

Näytöistä annettujen arvosanojen perusteella voidaan todeta, että opiskelijat hallitsevat hyvin ammatillisen osaamisen. Yleisin arvosana kaikilla arvioinnin kohteilla on H4 ja yleisin opintokokonaisuuden arvosana tutkinnosta riippuen H3 ja H4. Osittain hyviä arvosanoja saattaa selittää se, että tuloksissa ei näy tiedot niistä opiskelijoista, jotka eivät pääse näyttöön tai joiden näyttö on hylätty. Oppilaitoksen ohjaus- ja tukitoimilla varmistetaan usein, että opiskelijalla on mahdollisuudet ja valmiudet selviytyä näytöstä. Työturvallisuuden hyvää hallintaa saattaa selittää se, että siihen panostetaan opetuksessa ja koulutuksessa erityisen paljon. Joillakin aloilla työturvallisuusasiat on osattava ennen kuin mennään työssäoppimisjaksolle ja näyttöön.

Naiset saivat miehiä parempia arvosanoja kaikilla arviointikohteilla. Kun näyttöjen arvosanoja tarkastellaan näyttöpaikan suhteen, ovat arvosanat työpaikalla toteutettavissa näytöissä oppilaitosnäyttöjä selvästi korkeampia. Arviointikokeilu osoitti myös, että opettajien antamat arvosanat ovat työelämän edustajan antamia arvosanoja selvästi matalampia.

Kuudesta arvioinnin kohteesta työtehtävien hallintaa, työprosessin hallintaa, työn perustana olevaa tiedon hallintaa ja työturvallisuuden hallintaa arvioidaan näytössä enemmän kuin ydinosaamista ja yhteisiä painotuksia. Kehittämishaasteena onkin saada ammatillisen osaamisen eri ulottuvuudet (sosiaalinen, tiedollinen, toiminnallinen, reflektiivinen osaaminen) tasaisemmin osoitetuksi ja arvioituksi näytössä.

5

TAUSTAKYSELYJEN TULOKSET

Näyttöjen yhteydessä toteutettiin näyttöjen suunnittelua, toteuttamista ja arviointia koskevat taustakyselyt opettajille, opiskelijoille ja työelämän edustajille. Kyselyjen avulla saadaan tietoa mm. näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta, arvioinnin osuvuudesta ja yhdenmukaisuudesta, arviointikäytännöistä sekä näyttöjen merkityksestä oppimiselle ja hyödyllisyydestä eri osapuolten kokemana. Eri osapuolilta kysyttiin samoja asioita, mutta kysymykset on muokattu eri osapuolille sopiviksi. Kysely sisälsi Likert-asteikollisia väittämiä sekä muutamia avoimia kysymyksiä. Kysely koski samoja näyttöjä, joista arviointitieto koottiin. Kyselyn teemat olivat: 1. Näytön toteuttaminen, 2. Näytön arviointi ja 3. Näytön vaikuttavuus.

Opiskelijan kyselylomakkeita palautui 877, opettajan lomakkeita 696 ja työelämän edustajien lomakkeita 605. **Väittämien numeeriset arvot on raportoitu tekstissä seuraavasti: 1–2 = ei lainkaan/heikosti, 3 = kohtalaisesti/melko, 4 = hyvin/paljon ja 5 = erittäin hyvin/paljon.** Avoimet vastaukset luokiteltiin laadullisesti sisällön mukaan eikä niistä tehty määrällisiä yhteenvetoja. Laadullisen luokittelun puolesta puhui se, että vastaukset olivat usein tulkittavissa koskemaan useampaa luokittelua. Avovastaukset analysoitiin ja raportoitiin siten, että jokaisen kolmen numeerisen luokittelun (1–2 = ei lainkaan/heikosti, 3 = kohtalaisesti/melko, 4–5 = hyvin/paljon, erittäin paljon/hyvin) alta etsittiin laadullisia luokitteluperusteita. Avointen vastausten raportoinnin yhteydessä esitetään myös eri osapuolten vastauksista suoria lainauksia kursivoituna.

Taulukko 13

Opettajien, opiskelijoiden ja työelämän edustajien taustakyselyiden määrät tutkinnoittain

Tutkinto	Opettaja (n=)	Työelämä (n=)	Opiskelija (n=)
Autolan perustutkinto	28	42	43
Kone- ja metallialan perustutkinto	31	32	52
Logistiikan perustutkinto	36	15	48
Maanmittausalan perustutkinto	2	2	3
Paperiteollisuuden perustutkinto	0	0	0
Pintakäsittelyalan perustutkinto	56	42	52
Puualan perustutkinto	4	1	35
Rakennusalan perustutkinto	53	65	68
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	353	276	331
Suunnitteluassistentin perustutkinto	21	17	31
Sähköalan perustutkinto	42	30	110
Talotekniikan perustutkinto	7	31	47
Veneenrakennuksen perustutkinto	8	9	9
Verhoilualan perustutkinto	56	43	48
Yhteensä	696	605	877

Kyselyn tuloksia tarkastellaan vastaajaryhmittäin niin, että tuloksiin on yhdistetty kaikkien arviointikokeilun 14 perustutkinnon tulokset opiskelijoiden, opettajien ja työelämän edustajien arvioimana. Tulosten tarkastelu tutkinnoittain ei ole mielekästä, koska vastausten määrä vaihtelee hyvin paljon tutkinnoittain (vertaa esimerkiksi maanmittausalan ja sosiaali- ja terveysalan perustutkinto).

5.1

Näytön toteuttaminen työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimana

Näytön toteuttamista koskevien kysymysten avulla haluttiin selvittää eri osapuolten kokemuksia näytön suunnittelun ja toteuttamisen onnistumisesta, näytön ohjeistuksesta ja perehdyttämisestä. Kuviossa 6 on kuvattu näytön toteuttamista koskevien väittämien keskiarvot työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimina kaikissa tutkinnoissa.

Eri osapuolilta tiedusteltiin, kuinka aktiivisesti he olivat osallistuneet näytön suunnitteluun. Aktiivisimmin näytön suunnitteluun osallistuivat opettajat, joista reilusti yli puolet (56,1 %) kertoi osallistuneensa aktiivisesti tai erittäin aktiivisesti näytön suunnitteluun. Noin reilu kymmenes (14,8 %) opettajista ilmoitti, että oli osallistunut vain vähäisissä määrin näytön suunnitteluun.

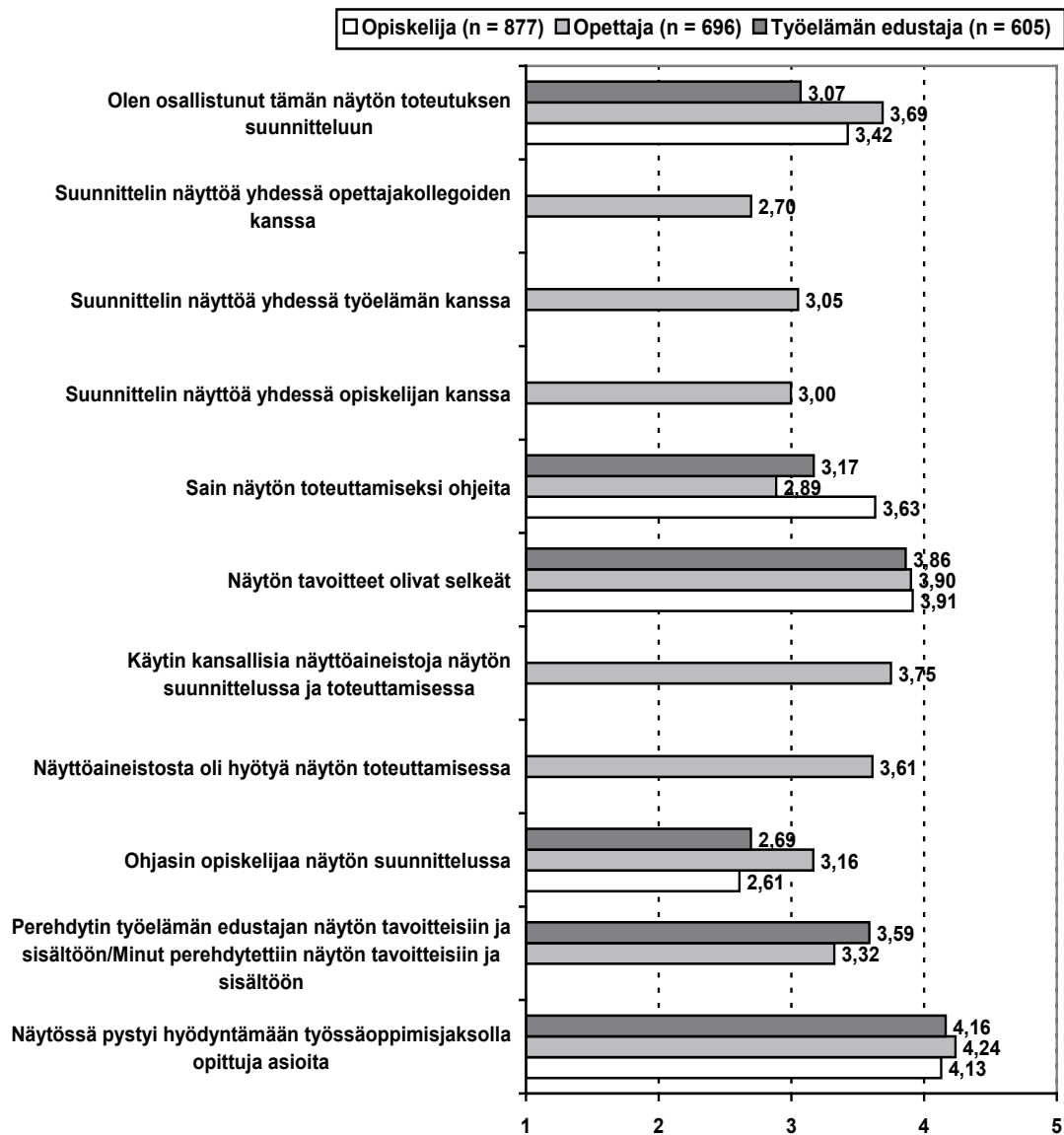
Sekä opiskelijat että työelämän edustajat olivat osallistuneet näytön suunnitteluun melko aktiivisesti. Yli puolet opiskelijoista (55,8 %) oli osallistunut aktiivisesti tai erittäin aktiivisesti oman näyttönsä suunnitteluun. Kuitenkin reilu viidesosa (22,6 %) opiskelijoista ilmoitti, ettei ollut osallistunut juuri lainkaan näytön suunnitteluun. Työelämän edustajistakin noin neljännes (25,7 %) ilmoitti osallistuneensa vain vähäisissä määrin näytön suunnitteluun. Vajaa 40 % (37,7 %) heistä kertoi osallistuneensa aktiivisesti tai erittäin aktiivisesti näytön suunnitteluun.

Vastauksista kävi ilmi, etteivät opettajat tee kovinkaan aktiivisesti keskenään yhteistyötä näyttöjen suunnittelussa. Peräti 44 % opettajista kertoi, ettei ollut suunnitellut näyttöä juuri lainkaan toisen opettajakollegan kanssa. Opiskelijan ja työelämän edustajan kanssa opettajat kertoivat suunnitelleensa näyttöä kohtalaisen aktiivisesti, sillä reilu kolmannes (noin 35 %) heistä kertoi suunnitelleensa näyttöä aktiivisesti tai erittäin aktiivisesti työelämän edustajan ja opiskelijan kanssa. Opettajat hyödyntävät paljon kansallisia näyttöaineistoja näytön suunnittelussa, sillä peräti 63 % heistä kertoi hyödyntävänsä paljon tai erittäin paljon kansallisia näyttöaineistoja näytön suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Sekä opiskelijat, työelämän edustajat että opettajat pitivät näyttöjen tavoitteita selkeinä. Enemmistö opettajista (74,9 %), työelämän edustajista (70,4 %) ja opiskelijoista (71,9 %) piti näytön tavoitteita selkeinä tai erittäin selkeinä. Kaikkien osapuolten mukaan näytössä pystyi hyvin hyödyntämään työssäoppimisjaksolla opittuja asioita.

Kuviossa 7 on kuvattu näytön toteuttamista koskevien väittämien keskiarvot työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimina kaikissa tutkinnoissa.

NÄYTÖN TOTEUTTAMINEN

Kuvio 7

Näytön toteuttaminen työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimana

Näytön arviointi työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan kokemana

Näytön arviointia koskevien väittämien ja kysymysten avulla haluttiin selvittää muun muassa kriteeriperusteisen arvioinnin toteutumista, arvioinnin osuvuutta ja näyttöjen työelämävastavuutta. Kuviossa 8 on kuvattu näytön arviointia koskevien väittämien keskiarvot työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimina kaikissa tutkinnoissa.

Enemmistö opettajista (87,2 %), työelämän edustajista (86,9 %) ja opiskelijoista (70,9 %) arvioi kokeilussa toteutettujen näyttöjen vastaavan hyvin työelämässä vaadittavaa osaamista. Myös näyttöpaikka vastasi heidän mielestään hyvin aitoa työelämän tilannetta. Eri osapuolten mielestä näyttöpaikka sopi hyvin myös opintokokonaisuuden tavoitteisiin. Suurin osa opettajista (70,9 %), työelämän edustajista (65,8 %) ja opiskelijoista (57,4 %) koki myös, että näyttö mahdollisti hyvin laaja-alaisen ammatillisen osaamisen näyttämisen.

Opettajien vastauksissa ei edellä mainittujen kysymysten/väittämien kohdalla ollut eroja sen suhteen, toteutettiinko näyttö työpaikalla vai oppilaitoksessa. Sen sijaan opiskelijoiden ja työelämän edustajien mukaan työpaikalla toteutettavat näytöt mahdollistivat oppilaitosnäyttöjä paremmin laaja-alaisen osaamisen näyttämisen. Samoin heidän mukaan työelämässä toteutettavat näytöt vastasivat oppilaitosnäyttöjä paremmin myös työelämässä vaadittavaa osaamista ja ne vastasivat paremmin myös opintokokonaisuuden tavoitteisiin.

Opettajien ja työelämän edustajien mukaan näytössä oli mahdollista osoittaa ja arvioida hyvin sekä sosiaalisia taitoja että ammatillista osaamista. Opiskelijoiden mielestä näyttö mahdollisti ko. taitojen näyttämisen ja arvioinnin kohtalaisen hyvin, mutta ammatillisen osaamisen vielä paremmin. Sosiaalisilla taidoilla tarkoitetaan tässä vuorovaikutus- ja viestintätaitoja, ryhmässä työskentelyn taitoja, kykyä huomioida toisia, kykyä ratkaista ongelmia ja tehdä valintoja sekä kykyä arvioida omaa työtään ja itseään. Ammatillinen osaaminen puolestaan sisältää tässä työmenetelmien, -välineiden, ja materiaalien käyttötaitoja, työprosessin suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointitaitoja, työssä tarvittavan teoretiedon hallintaa ja sen soveltamiskykyä sekä kykyä noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä.

Myös arvioinnin kriteerit ja näytössä arvioitava osaaminen olivat hyvin tiedossa eri osapuolilla ennen näyttöä. Kaikkein parhaiten ne olivat opettajien ja työelämän edustajien tiedossa, heikoiten opiskelijoiden. Opettajista 87,1 % ja työelämän edustajista 71,5 % arvioi kriteereiden olevan hyvin tai erittäin hyvin tiedossa ennen näyttöä. Enemmistöllä opiskelijoistakin (58,7 %) ne olivat hyvin tiedossa ennen näyttöä.

Eri osapuolet pitivät opiskelijoille annettuja arvosanoja oikeudenmukaisina. Valtaosa työelämän edustajista (89,9 %), opettajista (84,9 %) ja opiskelijoista (79 %) piti opiskelijoille annettuja arvosanoja hyvinkin oikeudenmukaisina. Opiskelijat kokivat arvosanojen antamisen omasta osaamisesta vaikeampana kuin opettajat ja työelämän edustajat. Enemmistö opettajista (76,6 %), työelämän edustajista (59,9 %) ja opiskelijoistakin yli puolet (52 %) piti arvosanojen antamista helppona tai erittäin helppona.

Enemmistö opettajista (72,8 %) ja työelämän edustajista (64,3 %) piti arvosanoja myös vertailukelpoisina tai erittäin vertailukelpoisina eri opiskelijoiden kesken. Sen sijaan reilu kolmannes (32,7 %) opiskelijoista piti niitä vain kohtalaisen vertailukelpoisina. Peräti yli viidennes (22,3 %) opiskelijoista koki, etteivät arvosanat ole kovinkaan vertailukelpoisia opiskelijoiden kesken.

Eri osapuolia pyydettiin perustelemaan, miksi he pitivät näytön arvosanoja vertailukelpoisina tai vertailukelvottomina eri opiskelijoiden kesken.

Opettajat perustelivat näytön arvosanojen vertailukelpoisuutta enimmäkseen sillä, että opiskelijoiden työssäoppimis- ja näyttöpaikat olivat olleet hyvin samantasoisia. Heidän mukaan samankaltaiset näyttöpaikat lisäävät selvästi arvosanojen vertailukelpoisuutta. Osa opettajista kertoi, että tämä on otettu huomioon jo näyttöjä suunniteltaessa ja joissakin oppilaitoksissa näyttötyöt on valittu siten, että ne ovat suunnilleen samantasoisia.

Näyttöpaikka, tilanne, ajankohta, tehtävät yms. ovat olleet koko opiskelijaryhmälle samat. (opettaja)

Kysymyksessä oli ryhmänäyttö, tehtävät olivat toisiaan vastaavia. (opettaja)
Tarvitaan mahdollisimman samankaltaisia töitä. Näytöt on suunniteltu niin, että ne ovat vertailukelpoisia ja vertailtavuutta lisätään ajankäytön suunnittelulla. (opettaja)

Opettajat perustelivat arvioinnin vertailukelpoisuutta myös yhteisillä kansallisilla arviointikriteereillä. Vaikka opiskelijoilla olisikin erilaisia työssäoppimispaikkoja tai työkohteita, arvioidaan kaikkien työt arviointikriteerien pohjalta. Arvosanoja voidaan opettajien mielestä verrata erityisesti silloin, kun pysytään arviointikriteereissä ja noudatetaan yhteisesti laadittuja ohjeita. Arvosanojen vertailukelpoisuutta lisää opettajien mielestä myös kaikkien osapuolten yhteinen keskustelu näytön arviointikriteereistä. Osa opettajista koki oman läsnäolon arviointitilanteessa tärkeäksi. Joissakin tapauksissa yhteinen keskustelu työpaikkaohjaajan kanssa on selventänyt kriteereiden ymmärtämistä. Myös osapuolten yhteissuunnittelu ennen näytön toteuttamista lisää luotettavuutta arvosanojen vertailussa.

Arviointikriteereihin perehdyttäminen aloitettiin jo edellisellä lukukaudella, jolloin kaikki opiskelijat tunsivat ne. (opettaja)

Voidaan verrata, jos pysytään kriteereissä. Käytössä samat kriteerit, opettajilla koulutusta ollut kriteereistä, samanlailla ymmärtämisestä. (opettaja)
Arviointikriteerit vaativat aina tarkennusta ja yhteistä keskustelua. (opettaja)

Työelämän edustajat perustelivat arvosanojen vertailtavuutta useimmiten sillä, että heidän arvioimansa näytöt olivat heidän mielestään tarpeeksi vaativia. Vaativuudella he tarkoittivat usein sitä, että näytöt vastasivat aitoja työelämän tilanteita. Myös yhteiset kansalliset arviointikriteerit lisäävät heidän mukaan arvosanojen vertailukelpoisuutta.

Opiskelija antoi näyttönsä vuodeosastollamme aivan normaalin työssäoppimisjakson jälkeen, normaalina työpäivänä, joka on hyvinkin kiireinen ja vaihteleva. (työelämän edustaja)

Näyttöpaikka tarjosi tarvittavat puitteet vaadittaviin kriteereihin ja tavoitteiden toteutukseen. (työelämän edustaja)
Kun kriteerit ovat samat niin mielestäni voi hyvin verrata. (työelämän edustaja)

Opiskelijat perustelivat arvosanojen vertailukelpoisuutta useimmiten sillä, että heillä oli ollut samankaltaiset näyttötyöt ja he olivat olleet samassa työssäoppimispaikassa. Yhteiset valtakunnalliset arviointikriteerit lisäävät myös opiskelijoiden mukaan vertailukelpoisuutta.

Samantyyppistä työtä teki kaikki, joten arvosanoja voi vertailla, muttei kuitenkaan täysin, koska erilaisia työtehtäviäkin oli. (opiskelija)
Esimerkiksi samalla osastolla olleen kanssa pystyi vertailemaan. (opiskelija)
Voidaan verrata, koska kaikilla oli samankaltainen työssäoppimispaikka ja tilanne. (opiskelija)
Vaikka näyttöpaikat (työssäoppimispaikat) olivat vähän erilaisia, niin kaikilla oli samat kriteerit ja samoilla oppitunneilla ollaan käyty. (opiskelija)

Ne opettajat, jotka eivät pitäneet näytön arvosanoja kovinkaan vertailukelpoisina, perustelivat sitä useimmiten sillä, että opiskelijoiden työkohteet voivat olla hyvin erilaisia. Useiden opettajien mukaan opiskelijat suorittavat työssäoppimisjaksonsa hyvin erilaisissa työpaikoissa. Työpaikkojen erilaisuudesta johtuen joidenkin opiskelijoiden näytöt ovat huomattavasti vaativampia kuin toiset, kun taas kaikissa näyttöpaikoissa ei ole ollut mahdollista toteuttaa kaikkia näytön osa-alueita. Opettajien mielestä arvosanojen vertailtavuutta heikentää myös se, että arviointikriteereitä ymmärretään ja sovelletaan eri tavoin.

Harva on tehnyt saman tyyppisen näytön. (opettaja)
Näyttö oli erilainen kuin muulla ryhmällä, työ oli yksinkertaisempaa kuin muilla. (opettaja)
Samasta opintokokonaisuudesta toisilla on suppeampi ja toisilla laajempi tehtävä. (opettaja)
Työelämän kokemus kriteerien käytöstä ja ohjaajan oma osaaminen vaikuttaa siihen, miten ohjaa ja arvioi. Toiset ohjaajat voivat olla vähemmän vaativia kuin toiset johtuen tästä. (opettaja)

Opiskelijat olivat opettajien kanssa hyvin paljon samaa mieltä siitä, että opiskelijoiden suorittamien näyttötehtävien vaativuustason erilaisuus tekee arvosanojen vertailusta hyvin hankalaa. Saman opintokokonaisuuden näyttötehtävän vaativuus vaihtelee opiskelijoiden mukaan eri työssäoppimispaikoissa huomattavasti. Opiskelijoiden kokemusten mukaan työpaikkaohjaajat voivat vaatia hyvin eritasoisia näyttötehtäviä ja he myös arvostavat eri asioita. Arvosanojen vertailu on opiskelijoiden mielestä hankalaa myös siksi, että kaikki opiskelijat ovat yksilöllisiä ja tekevät asioita hieman eri tavalla. Opiskelijoiden vastausten mukaan näytön arvosanaan on lisäksi voinut vaikuttaa henkilökemiat.

Kaikilla ei ollut mahdollisuutta näyttää asioita/tehtäviä samalla lailla. (opiskelija)
Joillakin muilla oppilailta oli paljon vaativampi työssäoppimispaikka, kun taas minulla oli ns. helppo, missä ei edes ollut vuodepotilaita. (opiskelija)
Työssäoppimispaikat olivat hyvin erilaisia ja näytön arvostelleet ihmiset ovat kukin yksilöitä, joiden arvosteluun vaikuttivat henkilökohtaiset ennakkokäsitykset ja mieltymykset. (opiskelija)

Koska kaikilla on erilaiset ohjaajat ja vaativuustaso on erilainen. (opiskelija)
Ei sitä verrata muihin kuin omiin arvosanoihin. Ihmiset ovat erilaisia ja tekevät asiat erilalla. (opiskelija)

Työelämän edustajat perustelivat vastauksia hyvin paljon samoilla syillä kuin opettajat ja opiskelijat. Näytön arvosanoja ei pidetty vertailukelpoisina usein siksi, että

opiskelijoiden näyttötehtävät voivat vaihdella hyvinkin paljon. Työelämän edustajien mukaan arvosanojen vertailun tekee vaikeaksi myös se, että opiskelijat ovat hyvin erilaisia ja tekevät työnsä eri tavoin. Vastauksissa tuotiin esiin näkemyksiä siitä, että ei ole vain yhtä oikeaa tapaa tehdä töitä. Myös työelämän edustajat olivat sitä mieltä, että opiskelijoiden ja arvioijien persoonallisuudet saattavat vaikuttavaa arviointiin.

Mielestäni eri näyttötöitä ei voi oikein verrata, koska jokainen näyttötyö on kuitenkin aina oma "juttunsa". (työelämän edustaja)

Eri työmailla eri olosuhteet. (työelämän edustaja)

Jokaisella omat tavoitteet, ovat omia yksilöitä – ei voi verrata keskenään opiskelijoita. (työelämän edustaja)

Eri ohjaajat antavat eri arvosanoja! (työelämän edustaja)

Jokainen opiskelija on yksilöllisesti arvioitava. Persoonallisuus esim. vaikuttaa. (työelämän edustaja)

Enemmistö opiskelijoista (86 %) oli tehnyt itsearvioinnin näytön jälkeen ja reilu kymmenes (14 %) heistä ilmoitti, ettei ollut tehnyt itsearviointia lainkaan. Enemmistö opiskelijoista (61,4 %) koki myös, että itsearviointi otettiin hyvin tai erittäin hyvin huomioon näytön lopullisessa arvioinnissa.

Kaikki osapuolet, erityisesti työelämän edustajat ja opettajat, pitivät näytön arviointia yhdessä eri osapuolten (opiskelijan, opettajan ja työelämän edustajan) kanssa erittäin tarpeellisena. Yhteisarvioinnin tarpeellisuutta opettajat ja työelämän edustajat perustelivat useimmiten sillä, että yhteisarviointi tuo arviointiin laaja-alaisuutta ja monipuolisuutta. Heidän mukaan yhteisarvioinnilla varmistetaan myös arvioinnin kriteeriperusteisuus, luotettavuus ja oikeudenmukaisuus. He pitävät yhteistä arviointitilannetta myös hyvänä oppimistilanteena.

Työelämän edustajien tärkeyttä arviointikeskustelussa opettajat perustelivat usein sillä, että he tuntevat hyvin erilaiset käytännön työtilanteet. Heillä on hallussa todelliset tilannekuvaukset sekä töiden vaatima käytännön osaaminen. Oma osallistumistaan näytön arviointiin opettajat perustelivat useimmiten sillä, että he tuntevat arviointikriteerit ja aihealueen teoriapohjan usein paremmin kuin työelämän edustajat.

Opettaja tarpeellinen näytön arviointikriteerien 'selventäjänä' ja dokumentoijana. (opettaja)

Työelämän edustaja ja opiskelija taas antavat selkeää palautetta toisilleen – kehittävä! (opettaja)

Kaikki näkökohdat saadaan esille. (opettaja)

Kaikkien osapuolten näkemystä tarvitaan. (opettaja)

Lopullinen arviointi on mielekästä ja kehittävä! kaikille tehdä yhdessä. (työelämän edustaja)

Kaikki yhdessä arvioidaan niin tulee kokonaisvaltaisempi tulos. (työelämän edustaja)

Yhteistyössä toteutettu arviointi antaa opiskelijalle laajemman näkemyksen osaamisestaan. (työelämän edustaja)

Osapuolten yhteistyö edistää opettajien mielestä myös kriteeriperusteisen, luotettavan ja oikeudenmukaisen arvioinnin toteutumista. Kriteeriperusteisuudessa korostettiin erityisesti opettajan aktiivista osallistumista arviointiin. Esimerkiksi osa

opettajista oli sitä mieltä, että työpaikan edustaja on vaatinut opiskelijalta liikaa. Arvioinnin luotettavuuden opettajat yhdistivät arvioinnin kriteeriperusteisuuteen sekä eri näkökantojen huomioimiseen. Kaikkien osallistumisella arviointikeskusteluun estetään myös väärinymmärryksiä. Yhteistyössä toteutettu arviointi koetaan myös hyvin opettavaiseksi tilanteeksi eri toimijoiden näkökulmasta.

Työelämän edustaja tuo arvioinnin konkreettiset työelämän tilanteet. Opettaja tarkistaa, että kriteeriperusteinen arviointi toteutuu. (opettaja)

Tulee työnantajan näkökulma esille ja opettaja voi vielä avata kriteerejä arviointikeskustelussa. (opettaja)

Arviointitilanteessa voimme oppia toisilta erilaisia näkökulmia. (opettaja)

Yhteinen arviointitilaisuus on opiskelijaa kohtaan arvostettavaa, väärinkäsitysten ja jopa virheellisten arviointien oikaisua varten tai niiden laiminlyöntien varalta. (työelämän edustaja)

Mielestäni yhteinen linjaus oikeudenmukaisen numeron vuoksi on tärkeää. (työelämän edustaja)

Molemmat osapuolet oppivat uusia asioita ja on mahdollisuus kehittää itseään. (työelämän edustaja)

Eri osapuolilta tiedusteltiin myös mielipidettä näyttötodistuksesta. Erityisesti työelämän edustajat ja opiskelijat suhtautuvat erittäin myönteisesti näyttötodistukseen. Valtaosa opiskelijoista (91,9 %), työelämän edustajista (89,7 %), ja opettajista (84,5 %) piti hyvänä, että näytöstä annetaan näyttötodistus. Näyttötodistuksen tarpeellisuutta opiskelijat perustelivat useimmiten sillä, että siitä näkee oman osaamisen kehittymisen sekä sen, mitä osaa käytännössä. Opiskelijoiden mukaan näyttötodistuksesta on apua myös työhaussa, koska työnantaja näkee siitä, mitä opiskelija osaa.

Siitä näkee kuinka opintokokonaisuus on omaksuttu. Ja hyvä, että sen saa uusia, mikäli näyttö menee pieleen. (opiskelija)

Se kertoo miten käytännössä osaat, muut kertoo teoriapuolen vaan. Tietää millä jaksoilla on mennyt paremmin ja millä huonommin. (opiskelija)

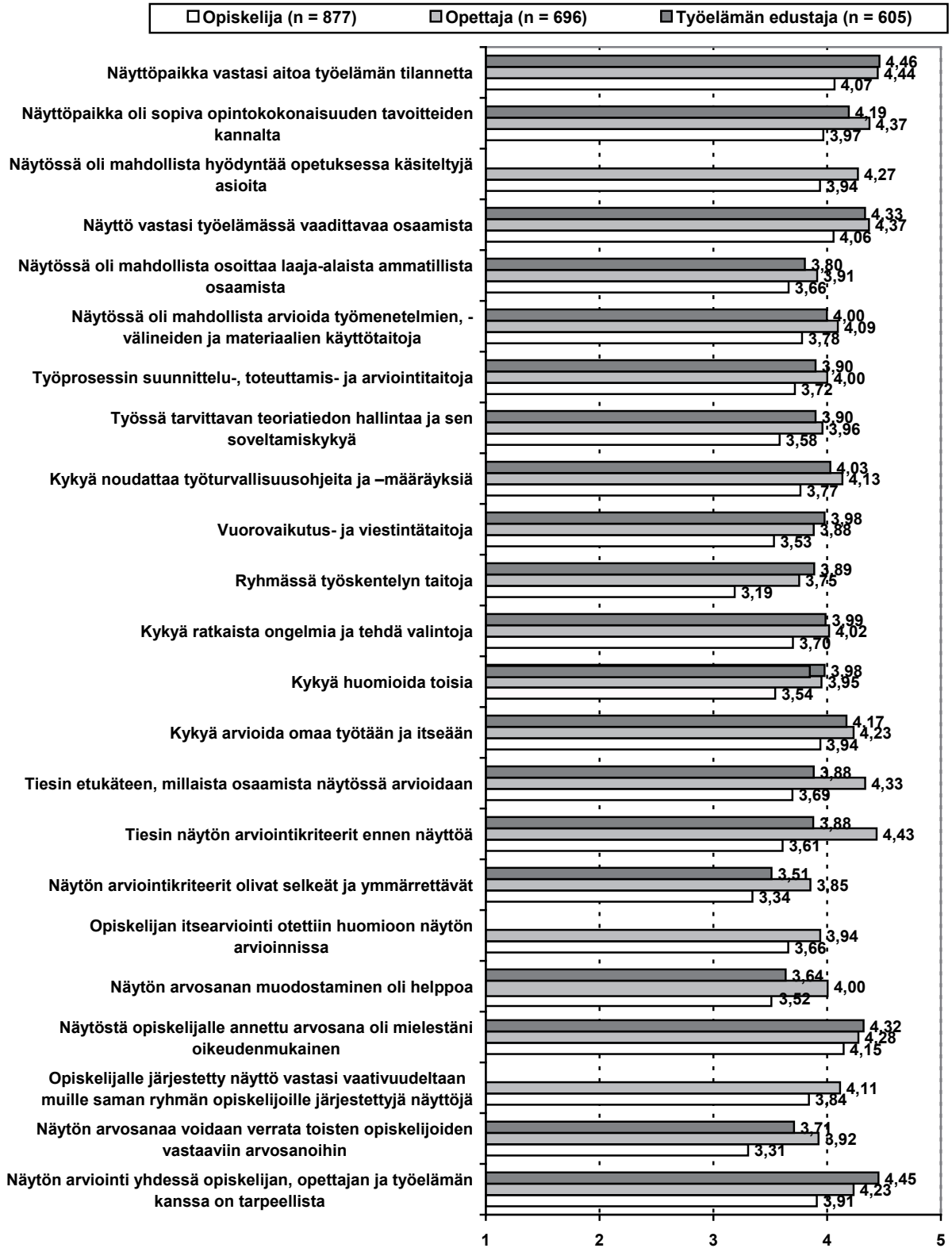
Työnantaja saa helposti käsityksen itse työosaamisesta. (opiskelija)

Työnantaja saa heti hakutilanteessa viitettä siitä, miten on työelämässä suoriutunut. (opiskelija)

Lähes kaikki arviointikokeilussa mukana olleet opiskelijat (91,9 %), työelämän edustajat (97,2 %) ja opettajat (93,9 %) pitivät näyttöjä vaikeusasteeltaan sopivina.

Kuviossa 8 on kuvattu kyselyssä esitettyjen näytön arviointia koskevien väittämi-
 en keskiarvot työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimina kaikissa
 tutkinnoissa.

NÄYTÖN ARVIOINTI

Kuvio 8

Näytön arviointi työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimana

Näytön vaikuttavuus työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimana

Näytön vaikuttavuutta koskevien kysymysten avulla haluttiin selvittää näyttöperusteisen arvioinnin merkitystä ammattiin oppimisessa sekä näytön vaikutusta oppilaitoksen ja työelämän väliseen yhteistyöhön. Kuviossa 9 on kuvattu näytön vaikuttavuutta koskevien väittämien keskiarvot työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimina kaikissa tutkinnoissa.

Kaikkien osapuolten mukaan näytöt antoivat varsin hyvin palautetta opiskelijoiden vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Opiskelijat arvioivat oppineensa näytössä uusia asioita kohtalaisen paljon. Vajaa puolet (48,9 %) heistä kertoi oppineensa näytössä paljon tai erittäin paljon uusia asioita. Ylipäättään opiskelijat pitivät näyttöä tarpeellisena. Samoin opiskelijat kokivat arviointikeskustelun opettajan ja työelämän edustajan kanssa hyödyllisenä oppimistilanteena. Kun opiskelijan vastauksia tarkastellaan näyttöpaikan suhteen, työpaikalla toteutettujen näyttöjen koettiin antavan oppilaitosnäyttöjä paremmin tietoa opiskelijan vahvuuksista ja kehittämistarpeista ja opiskelijat kokivat oppineensa niissä uusia asioita enemmän.

Opettajat ja työelämän edustajat pitivät näyttöä melko hyödyllisenä oman työn ja sen kehittämisen kannalta. Noin 43 % työelämän edustajista ja noin 45 % opettajista koki saaneensa näytöstä paljon tai erittäin paljon eväitä oman työn kehittämiseen. Työelämän edustajat pitivät näyttöä kohtalaisen hyödyllisenä myös koko työyhteisön kannalta.

Etenkin työelämän edustajat ja opettajat arvioivat näytön edistäneen opiskelijan työelämäyhteyksiä. Sen sijaan opiskelijat itse suhtautuivat tähän kriittisemmin. Työelämän edustajista noin 62 %, opettajista 46 % ja opiskelijoista 33,5 % kertoi näytön edistäneen paljon tai erittäin paljon opiskelijan työelämäyhteyksiä. Peräti reilu kolmannes (35,8 %) opiskelijoista koki näytön edistävän vain vähän omia työelämäyhteyksiä. Kun eri osapuolten vastauksia tarkastellaan näyttöpaikan suhteen, kävi ilmi, että työpaikalla toteutettavat näytöt edistävät oppilaitosnäyttöjä selvästi enemmän opiskelijan ja työelämän sekä oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä.

Opettajilta ja työelämän edustajilta tiedusteltiin myös näytön toteuttamiseen liittyvää resurssointia. Työelämän edustajat pitivät näyttöön varattua aikaa riittävänä ja opettajat kohtalaisen riittävänä. Enemmistö työelämän edustajista (56,7 %) ja opettajista noin 40 % koki, että näytön pystyi hyvin toteuttamaan normaalien työtehtävien ohessa. Reilu neljännes (25,3 %) opettajista piti näytön suunnitellun varattua aikaa riittämättömänä.

Eri osapuolilta tiedusteltiin myös aikaisempaa kokemusta näyttöjen toteuttamisesta ja arvioinnista. Opiskelijoista noin 43 % ilmoitti, että heillä oli paljon tai erittäin paljon aikaisempaa kokemusta näytöistä. Reilulla kolmanneksella opiskelijoista (37,1 %) ei ollut juuri lainkaan aikaisempaa kokemusta näytön suorittamisesta ja arvioinnista. Sen sijaan enemmistöllä opettajista (68,2 %) oli paljon tai erittäin paljon kokemusta näytön arvioinnista. Opettajista vajaa viidennes (18,8 %) ilmoitti, ettei heillä ollut juuri lainkaan aikaisempaa kokemusta näytön suorittamisesta ja arvioinnista.

Eri osapuolilta kysyttiin myös, miten he kehittäisivät näyttöjen suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Näyttöjen keskeisimmäksi kehittämistarpeeksi eri osapuolet mainitsivat arviointikriteerien selkiyttämisen ja yksinkertaistamisen.

Opiskelijat esittivät näyttöjen keskeisimmiksi kehittämistarpeiksi arviointikriteerien sanamuotojen selkeyttämisen ja yksinkertaistamisen sekä ajallisesti pi-

dempikestoisemman näytön (jatkuva näyttö). Suuri osa opiskelijoista piti näytön arviointikriteerejä edelleen hyvin epäselvinä. Opiskelijat kertoivat vastauksissaan, että työpaikkaohjaajilla sekä opiskelijoilla itsellään oli ollut vaikeuksia kriteerien ymmärtämisessä.

Enemmän selkokielelle vaatimuksia. Vaikeus tulkita niitä edelleen, ja se saattaa aiheuttaa virheellisiä tulkintoja ja vaikuttaa arvosanaan. (opiskelija)

Selkeämmät näyttöarvioinnin perusteet. Asiat, joita arvioidaan on jotenkin tosi epäselvästi sanottu, eikä niitä kaikkia kohtia pysty välttämättä täyttämään työelämässä. (opiskelija)

Laittaisın vähän enemmän painoarvoa työssäoppimisjaksolle kokonaisuutena, kuin pelkälle näytölle. Ainakin siinä tapauksessa, että näyttö oli työssäoppimisen yhteydessä. (opiskelija)

Arviointia voisi kehittää sen verran, että koko työssäoppimisajalta saisi numeroarvosanan, joka olisi osa näytön arvosanasta. (opiskelija)

Myös opettajat ja työelämän edustajat toivoivat selkeämpiä ja yksinkertaisempia arviointikriteereitä. Opettajat ja työelämän edustajat kaipasivat myös lisää resursseja (aikaa) opiskelijoiden ohjaukseen ja arviointiin sekä näytön suunnitteluun.

Arviointilomake voisi olla vieläkin yksinkertaisempi, kun arvioidaan ammatitaitoa. (opettaja)

Arviointikohteita on liikaa, vain keskeisen osaamisen arviointi riittäisi. (opettaja)

Arviointikriteerien tekeminen vaikeaa – kansallisessa näyttöaineistossakaan ei löydy kriteerejä kaikkiin arviointikohtiin. Arviointikohtia voisi vähentää. (opettaja)

Helpommat ja yksinkertaisemmat arviointikriteerit. (työelämän edustajat)

Arviointilomaketta ja tavoitteita voisi yksinkertaistaa. Lisää kirjoitustilaa! (työelämän edustajat)

Aikaresursseja enemmän erityisesti työpaikkaohjaajille ja tietoa enemmän kaikille. (opettaja)

Kaikki mitä antaa yksityisoppilaalle on potilaalta pois. Näyttöaineisto ok, samoin arviointilomake. (työelämän edustaja)

Mahdollinen rahallinen korvaus esim. henkilöstön virkistyskassaan, sillä paperityöt vievät omaa aikaa eikä sitä korvata. (työelämän edustaja)

Opettajien ja työelämän edustajien mukaan yksi keskeinen kehittämistarve on myös koulutuksen ja perehdyttämisen lisääminen eri osapuolille. Tietopohjaa näyttöjen toteuttamisesta ja arvioinnista toivottiin nykyistä enemmän.

Arvioinnin luotettavuus tärkeää, eli koulutusta lisää. (opettaja)

Työpaikkaohjaajakoulutus auttaa omalta osaltaan tätä asiaa. (opettaja)

Tietopohjaa enemmän kaikille, arviointiin aikaa opettajalle ja työelämän edustajalle. (opettaja)

Näyttöjen oikeudenmukaiseen ja yhtenäiseen arviointiin tarvittaisiin koulutusta laajalti. (työelämän edustaja)

Työpaikkaohjaajakoulutuksen tarve on suuri! (työelämän edustaja)

Opettajien vastauksissa tuli esille myös se, että näyttöjen toteutuksessa ja arvioinnissa tulisi huomioida oppimisen prosessinomaisuus nykyistä paremmin.

Prosessinomainen tai pidempiaikainen näyttö mielletään joissakin opintokokonaisuuksissa luotettavammaksi tavaksi arvioida opiskelijoiden osaamista.

Vaikea löytää kattavaa näyttöä. Koko työssäoppimisjakso voisi olla paras näyttö. (opettaja)

Näyttö ja työssäoppiminen kiinteämmin yhteen – ei mitään erillisiä näyttöpäiviä jakson loppuun. (opettaja)

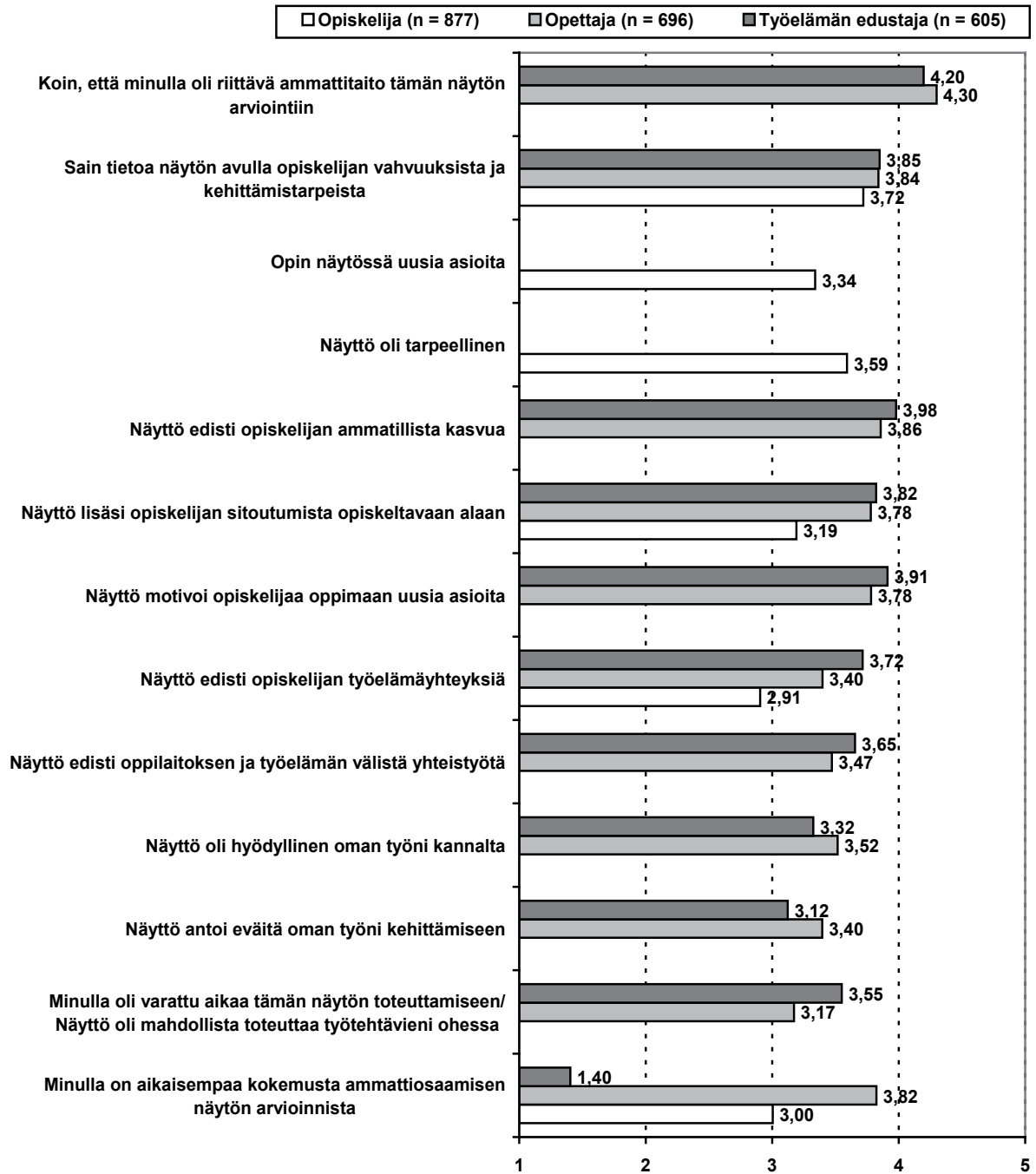
Osa työelämän edustajista toivoi, että opettajat osallistuisivat aktiivisemmin näyttöjen suunnitteluun. Näyttöjen suunnitteluun toivottiin yhteistyötä enemmän myös opiskelijoiden kanssa.

Näyttöjen suunnittelussa enemmän yhteistyötä koulun kanssa. (työelämän edustaja)

Nuorten näyttöjen suunnittelussa opettajat rooli saisi olla vahvempi. Opettajan olisi hyvä jotenkin työstää näyttösuunnitelmaa opiskelijan kanssa. Koen, että vastuuta suunnitelman luomiseksi on työpaikka ohjaajalla liikaa. (työelämän edustaja)

Kuviossa 9 on kuvattu kyselyssä esitettyjen vaikuttavuutta koskevien väittämien keskiarvot työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimina kaikilta aloilta.

NÄYTÖN VAIKUTTAVUUS

Kuvio 9 Näytön vaikuttavuus työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimana

6

TAUSTAKYSELYJEN TULOKSET KOULUTUSALOITTAIN

Seuraavassa esitellään opettajan, opiskelijan ja työelämän edustajien taustakyselyjen tulokset koulutusaloittain. Tulokset koskevat kahta koulutusala; sosiaali-, terveys- ja liikunta-alaa sekä tekniikan ja liikenteen alaa. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan tuloksissa on mukana sosiaali- ja terveysala perustutkinto. Tekniikan ja liikenteen alan tulokset kattavat talotekniikan, rakennusalan, pintakäsittelyalan, puualan, logistiikan, kone- ja metallialan, sähköalan, suunnitteluassistentin, veneenrakennuksen, verhoilualan, maanmittausalan, paperiteollisuuden ja autoalan perustutkintojen tulokset.

6.1

Opettajakyselyn tulokset sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

Taulukoissa 17, 18 ja 19 on esitetty opettajakyselyn tulokset keskiarvoina sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Opettajakyselyitä palautui sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalta yhteensä 352 ja tekniikan ja liikenteen alalta 344.

Näytön toteuttamista koskevien kysymysten kohdalla suurimmat koulutus- alakohtaiset erot opettajien välillä liittyivät osallistumiseen näytön suunnitteluun sekä yhteistyöhön näytön suunnittelussa opettajakollegoiden, opiskelijoiden ja työelämän kanssa. Tekniikan ja liikenteen alan opettajat osallistuivat sosiaali- ja terveysalan opettajia aktiivisemmin näytön suunnitteluun. Samoin he tekivät enemmän näytön suunnittelussa yhteistyötä työelämän kanssa. Sen sijaan sosiaali- ja terveysalan opettajat tekivät näytön suunnittelussa enemmän yhteistyötä muiden opettajakollegoiden ja opiskelijoiden kanssa kuin tekniikan ja liikenteen alan opettajat. Sosiaali- ja terveysalan opettajat hyödynsivät tekniikan ja liikenteen alan opettajia enemmän kansallisia näyttöaineistoja näytön suunnittelussa ja kokivat niistä olleen enemmän hyötyä näytön toteuttamisessa. Erot vastauksissa olivat tilastollisesti merkitsevät⁹.

Taulukossa 14 on esitetty opettajien kokemuksia näytön toteuttamista koskevista asioista sosiaali- ja terveysalalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Tulokset on esitetty keskiarvoina. **Lihavoidulla ja kursivoidulla fontilla** on merkitty ne kohdat, joissa alojen välillä on tilastollisesti merkitsevä ero¹⁰.

⁹ Riippumattomien otosten t-testi

¹⁰ Riippumattomien otosten t-testi

Taulukko 14 Näytön toteuttaminen opettajan arvioimana sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

I NÄYTÖN TOTEUTTAMINEN

Opettajakysely	Koulutusala	N	Ka.
Olen osallistunut tämän näytön toteutuksen suunnitteluun	Tekniikan ja liikenteen ala	341	3,98
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	348	3,40
Suunnittelin näyttöä yhdessä opettajakollegoiden kanssa	Tekniikan ja liikenteen ala	324	2,37
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	349	3,00
Suunnittelin näyttöä yhdessä työelämän kanssa	Tekniikan ja liikenteen ala	338	3,17
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	2,94
Suunnittelin näyttöä yhdessä opiskelijan kanssa	Tekniikan ja liikenteen ala	344	2,76
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	3,23
Sain näytön toteuttamiseksi ohjeita	Tekniikan ja liikenteen ala	341	2,68
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	349	3,09
Näytön tavoitteet olivat selkeät	Tekniikan ja liikenteen ala	327	3,87
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	347	3,93
Käytin kansallisia näyttöaineistoja näytön suunnittelussa ja toteuttamisessa	Tekniikan ja liikenteen ala	343	3,31
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	345	4,19
Näyttöaineistosta oli hyötyä näytön toteuttamisessa	Tekniikan ja liikenteen ala	340	3,15
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	341	4,07
Ohjasin opiskelijaa näytön suunnittelussa	Tekniikan ja liikenteen ala	341	2,82
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	344	3,51
Ohjasin opiskelijaa näytön aikana	Tekniikan ja liikenteen ala	330	2,33
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	345	2,15
Perehdytin työelämän edustajan näytön tavoitteisiin ja sisältöön	Tekniikan ja liikenteen ala	335	3,29
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	333	3,35
Näytössä pystyi hyödyntämään työssäoppimisjaksolla opittuja asioita	Tekniikan ja liikenteen ala	215	4,08
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	347	4,33

Näytön arviointia koskevien kysymysten kohdalla suurimmat koulutusalakohittaiset erot opettajien välillä liittyivät laaja-alaisen ammatillisen osaamisen näyttämiseen. Toisin kuin tekniikan ja liikenteen alan opettajat, sosiaali- ja terveysalan opettajat kokivat, että näyttö mahdollisti hyvin laaja-alaisen ammatillisen osaamisen näyttämisen. Sosiaali- ja terveysalan opettajien mukaan näytössä oli mahdollista osoittaa ja arvioida hyvin sekä sosiaalisia taitoja että ammatillista osaamista. Sosiaalisilla taidoilla tarkoitetaan tässä vuorovaikutus- ja viestintätaitoja, ryhmässä työskentelyn taitoja, kykyä huomioda toisia, kykyä ratkaista ongelmia ja tehdä valintoja sekä kykyä arvioida omaa työtään ja itseään. Ammatillinen osaaminen puolestaan sisältää tässä työmenetelmien, -välineiden, ja materiaalien käyttötaitoja, työprosessin suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointitaitoja, työssä tarvittavan teorian hallintaa ja sen soveltamiskykyä sekä kykyä noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä. Erot edellä mainittujen vastausten kohdalla olivat *kykyä noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä* – väittämää lukuunottamatta tilastollisesti merkitsevät.

Sosiaali- ja terveysalan opettajat pitivät näytön arviointikriteereitä selkeämpänä ja käyttökelpoisempänä näytön arvioinnissa kuin tekniikan ja liikenteen alan opettajat. Samoin sosiaali- ja terveysalan opettajat pitivät näytön arviointia yhdessä opiskelijan, opettajan ja työelämän edustajan kanssa tarpeellisempänä ja arvosanoja vertailukelpoisimpina eri opiskelijoiden kesken kuin tekniikan ja liikenteen alan opettajat. Erot vastauksissa olivat tilastollisesti merkitsevät. Molempien kou-

lutusalojen opettajat pitivät opiskelijoille annettuja arvosanoja yhtä oikeudenmukaisina. Samoin he olivat lähes yhtä mieltä siitä, että työelämän edustajan arviointi oli luotettava ja heidän asiantuntijuus sopi hyvin ko. näytön arviointiin.

Taulukossa 15 on esitetty opettajien kokemuksia näytön arviointia koskevista asioista sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Tulokset on esitetty keskiarvoina. **Lihavoidulla ja kursivoidulla fontilla** on merkitty ne kohdat, joissa alojen välillä on tilastollisesti merkitsevä ero¹¹.

Taulukko 15 Näytön arviointi opettajan kokemana sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

II NÄYTÖN ARVIOINTI

Opettajakysely	Koulutusala	N	Ka.
Näyttöpaikka vastasi aitoa työelämän tilannetta	Tekniikan ja liikenteen ala	341	4,37
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	352	4,52
Näyttöpaikka oli sopiva opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta	Tekniikan ja liikenteen ala	342	4,33
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	4,41
Näytössä oli mahdollista hyödyntää opetuksessa käsiteltyjä asioita	Tekniikan ja liikenteen ala	341	4,19
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	350	4,35
Näyttö vastasi työelämässä vaadittavaa osaamista	Tekniikan ja liikenteen ala	343	4,45
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	349	4,29
Näytössä oli mahdollista osoittaa laaja-alaista ammatillista osaamista	Tekniikan ja liikenteen ala	342	3,58
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	349	4,24
Näytössä oli mahdollista arvioidatyömenetelmien, -välineiden ja materiaalien käyttötaitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	339	3,95
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	349	4,23
Työprosessin suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointitaitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	341	3,72
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	4,27
Työssä tarvittavan teorian hallintaa ja sen soveltamiskykyä	Tekniikan ja liikenteen ala	340	3,79
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	4,13
Kykyä noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä	Tekniikan ja liikenteen ala	340	4,08
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	4,19
Vuorovaikutus- ja viestintätaitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	342	3,18
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	352	4,56
Ryhmässä työskentelyn taitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	342	3,12
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	350	4,37
Kykyä ratkaista ongelmia ja tehdä valintoja	Tekniikan ja liikenteen ala	342	3,73
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	349	4,30
Kykyä huomioida toisia	Tekniikan ja liikenteen ala	340	3,38
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	4,51
Kykyä arvioida omaa työtään ja itseään	Tekniikan ja liikenteen ala	343	4,01
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	4,45
Tiesin etukäteen, millaista osaamista näytössä arvioidaan	Tekniikan ja liikenteen ala	340	4,21
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	4,46
Tiesin näytön arviointikriteerit ennen näyttöä	Tekniikan ja liikenteen ala	342	4,32
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	348	4,55
Näytön arviointikriteerit olivat selkeät ja ymmärrettävät	Tekniikan ja liikenteen ala	343	3,75
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	3,95
Näytön arviointikriteerit olivat käyttökelpoiset näytön arvioinnissa	Tekniikan ja liikenteen ala	344	3,41
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	349	4,00

11 Riippumattomien otosten t-testi

Opettajakysely	Koulutusala	N	Ka.
Näytöstä opiskelijalle annettu arvosana oli mielestäni oikeudenmukainen	Tekniikan ja liikenteen ala	344	4,28
	Sosiaali-, terveys ja liikunta-ala	350	4,27
Opiskelijan itsearviointi otettiin huomioon näytön arvioinnissa	Tekniikan ja liikenteen ala	342	3,89
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	3,99
Näytön arvosanan muodostaminen oli helppoa	Tekniikan ja liikenteen ala	340	3,98
	Sosiaali-, terveys ja liikunta-ala	349	4,03
Koin, että minulla oli riittävä ammattitaito tämän näytön arviointiin	Tekniikan ja liikenteen ala	340	4,44
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	351	4,17
Opiskelijalle järjestetty näyttö vastasi vaatimuudeltaan muille saman ryhmän opiskelijoille järjestettyjä näyttöjä	Tekniikan ja liikenteen ala	338	4,04
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	350	4,18
Näytön arvosanaa voidaan verrata toisten opiskelijoiden vastaaviin arvosanoihin	Tekniikan ja liikenteen ala	334	3,84
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	343	4,01
Näytön ja muun arvioinnin yhteensovittaminen onnistuu tässä näytössä	Tekniikan ja liikenteen ala	338	3,88
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	341	3,82
Näyttö riittää opintokokonaisuuden keskeisen osaamisen arviointiin	Tekniikan ja liikenteen ala	338	3,40
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	346	3,45
Työelämän edustajan asiantuntemus sopi näytön arviointiin	Tekniikan ja liikenteen ala	269	4,24
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	311	4,17
Työelämän edustajan arviointi oli luotettava	Tekniikan ja liikenteen ala	256	4,13
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	314	4,10
Työelämän edustaja arvioi näyttöä arviointikriteereiden mukaisesti	Tekniikan ja liikenteen ala	255	3,76
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	312	3,91
Näytön arviointi yhdessä opiskelijan, opettajan ja työelämän kanssa on tarpeellista	Tekniikan ja liikenteen ala	321	4,12
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	337	4,34
Opintokokonaisuuden näyttöarvosanan dokumentointilomake oli käyttökelpoinen näytön arvioinnissa	Tekniikan ja liikenteen ala	335	3,42
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	335	3,86

Näytön vaikuttavuutta koskevien kysymysten kohdalla suurimmat koulutusala-kohtaiset erot opettajien keskuudessa liittyivät käsitykseen näytön vaikutuksista opiskelijan työelämäyhteyksiin ja ammatilliseen kasvuun. Sosiaali- ja terveysalan opettajat kokivat näytön edistäneen enemmän opiskelijan ammatillista kasvua ja opiskelijan työelämäyhteyksiä kuin tekniikan ja liikenteen alan opettajat. Toisin kuin tekniikan ja liikenteen alan opettajat, heidän mielestään näyttö antoi hyvin tietoa myös opiskelijan vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Samoin sosiaali- ja terveysalan opettajat pitivät näyttöä tekniikan ja liikenteen alan opettajia hyödyllisempänä oman työn ja sen kehittämisen kannalta. Erot näissä vastauksissa olivat tilastollisesti merkitsevät. Molempien koulutusalojen opettajat olivat yhtä tyytyväisiä näytön toteuttamiseen varattuun aikaan.

Taulukossa 16 on esitetty opettajien kokemuksia näytön vaikuttavuutta koskevista asioista sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Tulokset on esitetty keskiarvoina. **Lihavoidulla ja kursivoidulla fontilla** on merkitty ne kohdat, joissa alojen välillä on tilastollisesti merkitsevä ero¹².

Taulukko 16 Näytön vaikuttavuus opettajan arvioimana sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

III NÄYTÖN VAIKUTTAVUUS

Opettajakysely	Koulutusala	N	Ka.
Sain tietoa näytön avulla opiskelijan vahvuuksista ja kehittämistarpeista	Tekniikan ja liikenteen ala	341	3,66
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	345	4,02
Näyttö edisti opiskelijan ammatillista kasvua	Tekniikan ja liikenteen ala	339	3,76
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	345	3,96
Näyttö lisäsi opiskelijan sitoutumista opiskeltavaan alaan	Tekniikan ja liikenteen ala	338	3,74
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	339	3,82
Näyttö motivoi opiskelijaa oppimaan uusia asioita	Tekniikan ja liikenteen ala	340	3,75
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	341	3,81
Näyttö edisti opiskelijan työelämäyhteyksiä	Tekniikan ja liikenteen ala	339	3,23
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	343	3,56
Näyttö edisti oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä	Tekniikan ja liikenteen ala	341	3,41
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	340	3,53
Näyttö oli hyödyllinen oman työni kannalta	Tekniikan ja liikenteen ala	341	3,42
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	341	3,61
Näyttö antoi eväitä oman työni kehittämiseen	Tekniikan ja liikenteen ala	338	3,27
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	344	3,52
Minulla oli varattu aikaa tämän näytön toteuttamiseen / Näyttö oli mahdollista toteuttaa työtehtävieni ohessa	Tekniikan ja liikenteen ala	340	3,10
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	344	3,24
Minulla on aikaisempaa kokemusta ammatti-osaamisen näytön arvioinnista	Tekniikan ja liikenteen ala	322	4,04
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	344	3,63

6.2

Opiskelijakyselyn tulokset sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

Taulukoissa 17, 18 ja 19 on esitetty opiskelijakyselyn tulokset keskiarvoina. Opiskelijakyselyitä palautui sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalta yhteensä 331 ja tekniikan ja liikenteen alalta 543.

Näytön toteuttamista koskevien kysymysten kohdalla suurin koulutusala-kohtainen ero opiskelijoiden välillä oli osallistumisessa näytön suunnitteluun. Sosiaali- ja terveysalan opiskelijat osallistuivat huomattavasti aktiivisemmin oman näytön suunnitteluun kuin tekniikan ja liikenteen alan opiskelijat. Lisäksi he kokivat saaneensa tekniikan ja liikenteen alan opiskelijoita enemmän tukea opettajilta näytön suunnittelussa. Sitä vastoin tekniikan ja liikenteen alan opiskelijat pitivät näyttöjen tavoitteita paljon selkeämpänä kuin sosiaali- ja terveysalan opiskelijat. Erot näissä vastauksissa olivat tilastollisesti merkitsevät. Molempien koulutusalojen opiskelijat olivat yhtä tyytyväisiä näytöstä saatuihin ohjeisiin.

Taulukossa 17 on esitetty opiskelijoiden kokemuksia näytön toteuttamista koskevista asioista sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Tulokset on esitelty keskiarvoina. **Lihavoidulla ja kursivoidulla fontilla** on merkitty ne kohdat, joissa alojen välillä on tilastollisesti merkitsevä ero¹³.

13 Riippumattomien otosten t-testi

Taulukko 17 Näytön toteuttaminen opiskelijoiden arvioimana sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

I NÄYTÖN TOTEUTTAMINEN

Opiskelijakysely	Koulutusala	N	Ka.
Osallistuin tämän näytön toteutuksen suunnitteluun	Tekniikan ja liikenteen ala	524	2,88
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	326	4,29
Sain näytöstä ohjeita	Tekniikan ja liikenteen ala	532	3,60
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	325	3,70
Näytön tavoitteet olivat selkeät	Tekniikan ja liikenteen ala	501	4,10
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	301	3,59
Pystyin näytössä hyödyntämään työssäoppimiskäytännöllisiä asioita	Tekniikan ja liikenteen ala	306	3,88
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	315	4,38
Työelämän edustaja ohjasi minua näytön toteutuksen suunnittelussa	Tekniikan ja liikenteen ala	497	2,49
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	323	3,35
Työelämän edustaja ohjasi minua näytön aikana	Tekniikan ja liikenteen ala	504	2,22
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	319	3,20
Opettaja ohjasi minua näytön toteutuksen suunnittelussa	Tekniikan ja liikenteen ala	506	2,37
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	320	2,98
Opettaja ohjasi minua näytön aikana	Tekniikan ja liikenteen ala	504	1,96
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	317	1,93
Näytössä oli mahdollista hyödyntää opetuksessa käsiteltyjä asioita	Tekniikan ja liikenteen ala	537	3,89
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	329	4,03

Näytön arviointia koskevien kysymysten kohdalla suurimmat koulutusalakohittaiset erot opiskelijoiden välillä liittyivät näyttöjen työelämävastaavuuteen ja laaja-alaisen ammatillisen osaamisen näyttämiseen. Toisin kuin tekniikan ja liikenteen alan opiskelijat, sosiaali- ja terveysalan opiskelijat kokivat näyttöpaikan vastaavan hyvin aitoa työelämän tilannetta ja työelämässä vaadittavaa osaamista. Samoin sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden mukaan näyttö myös mahdollisti hyvin laaja-alaisen osaamisen näyttämisen. Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden mukaan näytössä oli mahdollista osoittaa ja arvioida hyvin sekä sosiaalisia taitoja että ammatillista osaamista. Erot edellä mainittujen vastausten kohdalla oli tilastollisesti merkitseviä.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit olivat paremmin tiedossa etukäteen sosiaali- ja terveysalan opiskelijoilla kuin tekniikan ja liikenteen alan opiskelijoilla. Sen sijaan tekniikan ja liikenteen alan opiskelijat pitivät arviointikriteereitä selkeämpänä kuin sosiaali- ja terveysalan opiskelijat. Sosiaali- ja terveysalan opiskelijat kokivat näytöstä saadun arvosanan oikeudenmukaisempana kuin tekniikan ja liikenteen alan opiskelijat. Samoin he pitivät näytön yhteisarviointia tarpeellisempana kuin tekniikan ja liikenteen alan opiskelijat. Erot edellä mainittujen vastausten kohdalla olivat tilastollisesti merkitsevät. Molempien koulutusalojen opiskelijat pitivät opiskelijoille annettuja arvosanoja yhtä vertailukelpoisina.

Taulukossa 18 on esitetty opiskelijoiden kokemuksista näytön arviointia koskevista asioista sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Tulokset on esitelty keskiarvioina. **Lihavoidulla ja kursivoidulla fontilla** on merkitty ne kohdat, joissa alojen välillä on tilastollisesti merkitsevä ero¹⁴.

14 Riippumattomien otosten t-testi

Taulukko 18 Näytön arviointi opiskelijoiden kokemana sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

II NÄYTÖN ARVIOINTI

Opiskelijakysely	Koulutusala	N	Ka.
Näyttöpaikka vastasi aitoa työelämän tilannetta	Tekniikan ja liikenteen ala	535	3,68
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	330	4,70
Näyttöpaikka oli sopiva opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta	Tekniikan ja liikenteen ala	532	3,87
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	329	4,13
Näytössä oli mahdollista hyödyntää opetuksessa käsiteltyjä asioita	Tekniikan ja liikenteen ala	537	3,89
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	329	4,03
Näyttö vastasi työelämässä vaadittavaa osaamista	Tekniikan ja liikenteen ala	533	3,93
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	330	4,27
Näytössä oli mahdollista osoittaa laaja-alaista ammatillista osaamista	Tekniikan ja liikenteen ala	536	3,44
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	326	4,03
Näytössä oli mahdollista arvioida työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien käyttötaitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	528	3,73
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	331	3,86
Työprosessin suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointitaitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	532	3,57
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	329	3,95
Työssä tarvittavan teorian hallintaa ja sen soveltamiskykyä	Tekniikan ja liikenteen ala	526	3,42
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	328	3,85
Kykyä noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä	Tekniikan ja liikenteen ala	526	3,62
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	331	4,00
Vuorovaikutus- ja viestintätaitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	538	2,97
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	330	4,45
Ryhmässä työskentelyn taitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	536	2,64
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	329	4,09
Kykyä ratkaista ongelmia ja tehdä valintoja	Tekniikan ja liikenteen ala	534	3,49
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	326	4,03
Kykyä huomioida toisia	Tekniikan ja liikenteen ala	534	3,01
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	329	4,42
Kykyä arvioida omaa työtään ja itseään	Tekniikan ja liikenteen ala	531	3,78
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	324	4,19
Tiesin etukäteen, millaista osaamista näytössä arvioidaan	Tekniikan ja liikenteen ala	534	3,58
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	328	3,88
Tiesin näytön arviointikriteerit ennen näyttöä	Tekniikan ja liikenteen ala	534	3,24
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	326	4,23
Näytön arviointikriteerit olivat selkeät ja ymmärrettävät	Tekniikan ja liikenteen ala	523	3,48
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	322	3,12
Itsearviointini otettiin huomioon näytön arvioinnissa	Tekniikan ja liikenteen ala	429	3,51
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	296	3,89
Näytön arvosanan muodostaminen oli helppoa	Tekniikan ja liikenteen ala	503	3,47
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	323	3,60
Näytöstä minulle annettu arvosana oli mielestäni oikeudenmukainen	Tekniikan ja liikenteen ala	482	4,08
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	312	4,26
Minulle järjestetty näyttö vastasi vaatimuudeltaan muille saman ryhmän opiskelijoille järjestettyjä näyttöjä	Tekniikan ja liikenteen ala	501	3,84
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	314	3,85
Minulta vaadittiin näytössä enemmän suorituksia kuin muilta saman ryhmän opiskelijoilta	Tekniikan ja liikenteen ala	505	1,91
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	313	1,86
Näytön arvosanaani voidaan verrata toisten opiskelijoiden vastaaviin arvosanoihin	Tekniikan ja liikenteen ala	484	3,30
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	310	3,32
Näytön arviointi yhdessä opiskelijan, opettajan ja työelämän kanssa on tarpeellista	Tekniikan ja liikenteen ala	493	3,63
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	316	4,34

Näytön vaikuttavuutta koskevien kysymysten kohdalla suurimmat koulutus- alakohtaiset erot opiskelijoiden välillä liittyivät arvioon näytön vaikuttavuudesta oppimiseen ja opiskelijoiden ja työelämän väliseen yhteistyöhön. Toisin kuin tekniikan ja liikenteen alan opiskelijat, sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden mukaan näyttö edisti melko hyvin omia työelämäyhteyksiä. Samoin he kokivat näytössä oppineensa enemmän uusia asioita kuin tekniikan ja liikenteen alan opiskelijat. Erot näissä vastauksissa olivat tilastollisesti merkitsevät. Molempien koulutusalojen opiskelijat pitivät näyttöä yhtä tarpeellisena.

Taulukossa 19 on esitetty opiskelijoiden kokemuksia näytön vaikuttavuutta koskevista asioista sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Tulokset on esitelty keskiarvioina. **Lihavoidulla ja kursivoidulla fontilla** on merkitty ne kohdat, joissa alojen välillä on tilastollisesti merkitsevä ero¹⁵.

Taulukko 19 Näytön vaikuttavuus opiskelijoiden arvioimana sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

III NÄYTÖN VAIKUTTAVUUS

Opiskelijakysely	Koulutusala	N	Ka.
Sain tietoa näytön avulla omista vahvuuksistani ja kehittämistarpeistani	Tekniikan ja liikenteen ala	534	<i>3,54</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	328	<i>4,02</i>
Opin näytössä uusia asioita	Tekniikan ja liikenteen ala	532	<i>3,14</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	324	<i>3,66</i>
Näyttö oli tarpeellinen	Tekniikan ja liikenteen ala	523	3,60
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	323	3,59
Arviointikeskustelu oli hyödyllinen oppimistilanne	Tekniikan ja liikenteen ala	515	<i>3,34</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	319	<i>3,80</i>
Näyttö lisäsi kiinnostustani valitsemaani alaan	Tekniikan ja liikenteen ala	533	3,18
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	328	3,22
Näyttö edisti omia työelämäyhteyksiäni	Tekniikan ja liikenteen ala	527	<i>2,69</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	324	<i>3,28</i>
Minulla on aikaisempaa kokemusta näytön suorituksesta	Tekniikan ja liikenteen ala	522	<i>2,39</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	317	<i>4,01</i>

15 Riippumattomien otosten t-testi

Työelämän edustajan kyselyn tulokset sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

Taulukoissa 20, 21 ja 22 on esitelty työelämän edustajan kyselyn tulokset keskiarvoina sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Työelämän edustajan kyselyitä palautui sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalta yhteensä 276 ja tekniikan ja liikenteen alalta 329.

Näytön toteuttamista koskevien kysymysten kohdalla suurin koulutusala-kohtainen ero työelämän edustajien välillä liittyi opiskelijan ohjaukseen näytön aikana ja näytön suunnittelussa. Sosiaali- ja terveysalan työelämän edustajat olivat ohjanneet opiskelijoita enemmän näytön suunnittelussa ja näytön aikana kuin tekniikan ja liikenteen alan työelämän edustajat. Tekniikan ja liikenteen alan työelämän edustajat kokivat puolestaan saaneensa enemmän perehdytystä näytön arviointiin kuin sosiaali- ja terveysalan työelämän edustajat. Erot näissä vastauksissa olivat tilastollisesti merkitsevät. Molempien koulutusalojen työelämän edustajat olivat yhtä tyytyväisiä näytön sisällöstä ja tavoitteista saatuun perehdytykseen. Molempien koulutusalojen työelämän edustajat olivat osallistuneet yhtä aktiivisesti näytön suunnitteluun.

Taulukossa 20 on esitetty työelämän edustajien kokemuksia näytön toteuttamista koskevista asioista sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Tulokset on esitetty keskiarvoina. **Lihavoidulla ja kursivoidulla fontilla** on merkitty ne kohdat, joissa alojen välillä on tilastollisesti merkitsevä ero¹⁶.

Taulukko 20 Näytön toteuttaminen työelämän edustajien arvioimana sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

I NÄYTÖN TOTEUTTAMINEN

Työelämän edustajan kysely	Koulutusala	N	Ka.
Osallistuin tämän näytön toteutuksen suunnitteluun	Tekniikan ja liikenteen ala	304	3,08
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	269	3,06
Sain näytön toteuttamiseksi ohjeita	Tekniikan ja liikenteen ala	319	3,04
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	265	3,32
Minut perehdytettiin näytön tavoitteisiin ja sisältöön	Tekniikan ja liikenteen ala	322	3,66
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	272	3,50
Näytön tavoitteet olivat selkeät	Tekniikan ja liikenteen ala	323	3,99
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	262	3,71
Minut perehdytettiin näytön arviointiin	Tekniikan ja liikenteen ala	321	3,60
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	267	3,34
Ohjasin opiskelijaa näytön suunnittelussa	Tekniikan ja liikenteen ala	305	2,54
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	265	2,87
Ohjasin opiskelijaa näytön aikana	Tekniikan ja liikenteen ala	282	2,41
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	246	3,11
Näytössä pystyi hyödyntämään työpaikalla opittuja asioita	Tekniikan ja liikenteen ala	204	3,98
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	239	4,32

16 Riippumattomien otosten t-testi

Näytön arviointia koskevien kysymysten kohdalla suurimmat koulutusalakoh-
taiset erot työelämän edustajien välillä liittyivät laaja-alaisen ammatillisen osaa-
misen näyttämiseen sekä näytön työelämävastaavuuteen. Toisin kuin tekniikan
ja liikenteen alan työelämän edustajat, sosiaali- ja terveysalan työelämän edusta-
jat kokivat, että näyttö mahdollisti hyvin laaja-alaisen ammatillisen osaamisen
näyttämisen. Sosiaali- ja terveysalan työelämän edustajat kokivat näyttöpaikan
vastaavan hyvin aitoa työelämän tilannetta ja opintokokonaisuuden tavoittei-
ta sekä työelämässä vaadittavaa osaamista. Erot vastauksissa olivat tilastollisesti
merkitsevät.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit olivat sosiaali- ja terveysalan työelämän edus-
tajilla paremmin etukäteen tiedossa kuin tekniikan ja liikenteen alan työelämän
edustajilla.

Molempien koulutusalojen edustajat pitivät kriteereitä kuitenkin yhtä selkeinä
ja käyttökelpoisina näytön arvioinnissa. Sosiaali- ja terveysalan työelämän edusta-
jat pitivät opiskelijoille annettuja arvosanoja oikeudenmukaisempina ja vertailu-
kelpoisempina kuin tekniikan ja liikenteen alan työelämän edustajat. Samoin he
pitivät näytön yhteisarviointia tarpeellisempina kuin tekniikan ja liikenteen alan
työelämän edustajat. Erot vastauksissa olivat tilastollisesti merkitsevät.

Taulukossa 21 on esitetty työelämän edustajien kokemuksia näytön arviointia
koskevista asioista sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen
alalla. Tulokset on esitetty keskiarvioina. **Lihavoidulla ja kursivoidulla fontilla**
on merkitty ne kohdat, joissa alojen välillä on tilastollisesti merkitsevä ero¹⁷.

Taulukko 21 Näytön arviointi työelämän edustajien kokemana sosiaali-, terveys- ja liikunta-
alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla

II NÄYTÖN ARVIOINTI

	Koulutusala	N	Ka.
Näyttöpaikka vastasi aitoa työelämän tilannetta	Tekniikan ja liikenteen ala	305	<i>4,11</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	275	<i>4,84</i>
Näyttöpaikka oli sopiva opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta	Tekniikan ja liikenteen ala	323	<i>4,04</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	276	<i>4,37</i>
Näyttö vastasi työelämässä vaadittavaa osaamista	Tekniikan ja liikenteen ala	325	<i>4,26</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	269	<i>4,42</i>
Näytössä oli mahdollista osoittaa laaja-alaista ammatillista osaamista	Tekniikan ja liikenteen ala	322	<i>3,47</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	271	<i>4,20</i>
Näytössä oli mahdollista arvioida työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien käyttötaitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	320	<i>3,85</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	272	<i>4,18</i>
Työprosessin suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointitaitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	320	<i>3,63</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	273	<i>4,22</i>
Työssä tarvittavan teoretiedon hallintaa ja sen soveltamiskykyä	Tekniikan ja liikenteen ala	321	<i>3,64</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	268	<i>4,21</i>
Kykyä noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä	Tekniikan ja liikenteen ala	323	<i>3,81</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	273	<i>4,29</i>
Vuorovaikutus- ja viestintätaitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	310	<i>3,35</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	270	<i>4,70</i>
Ryhmässä työskentelyn taitoja	Tekniikan ja liikenteen ala	310	<i>3,27</i>
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	273	<i>4,59</i>

¹⁷ Riippumattomien otosten t-testi

Työelämän edustajan kysely	Koulutusala	N	Ka.
Kykyä ratkaista ongelmia ja tehdä valintoja	Tekniikan ja liikenteen ala	325	3,68
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	273	4,35
Kykyä huomioida toisia	Tekniikan ja liikenteen ala	309	3,35
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	274	4,69
Kykyä arvioida omaa työtään ja itseään	Tekniikan ja liikenteen ala	320	3,83
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	272	4,57
Tiesin etukäteen, millaista osaamista näytössä arvioidaan	Tekniikan ja liikenteen ala	324	3,75
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	271	4,04
Tiesin näytön arviointikriteerit ennen näyttöä	Tekniikan ja liikenteen ala	325	3,65
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	272	4,15
Näytön arviointikriteerit olivat selkeät ja ymmärrettävät	Tekniikan ja liikenteen ala	322	3,48
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	269	3,54
Näytön arviointikriteerit toimivat näytön arvioinnissa	Tekniikan ja liikenteen ala	321	3,60
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	266	3,70
Näytön arvosanan muodostaminen oli helppoa	Tekniikan ja liikenteen ala	322	3,54
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	273	3,75
Näytöstä opiskelijalle annettu arvosana oli mielestäni oikeudenmukainen	Tekniikan ja liikenteen ala	318	4,24
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	265	4,42
Näytön arvosanaa voidaan verrata toisten opiskelijoiden vastaaviin arvosanoihin	Tekniikan ja liikenteen ala	284	3,51
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	235	3,94
Koin, että minulla oli riittävä ammattitaito tämän näytön arviointiin	Tekniikan ja liikenteen ala	320	4,21
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	274	4,19
Näytön arviointi yhdessä opiskelijan, opettajan ja työelämän kanssa on mielestäni tarpeellista	Tekniikan ja liikenteen ala	318	4,38
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	267	4,54

Näytön vaikuttavuutta koskevien kysymysten kohdalla suurimmat koulutusala-kohtaiset erot työelämän edustajien välillä liittyivät arvioon näytön vaikuttavuudesta omaan työhön ja sen kehittämiseen. Toisin kuin tekniikan ja liikenteen alan työelämän edustajat, sosiaali- ja terveysalan työelämän edustajat kokivat näytön olleen hyödyllinen oman työn kannalta ja antaneen eväitä oman työn kehittämiseen. Sosiaali- ja terveysalan työelämän edustajien mielestä näyttö edisti opiskelijan työelämäyhteyksiä enemmän kuin tekniikan ja liikenteen alan työelämän edustajien mielestä. Sen sijaan tekniikan ja liikenteen alan työelämän edustajat arvioivat näytön edistäneen oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä enemmän kuin sosiaali- ja terveysalan työelämän edustajat. Erot vastauksissa olivat tilastollisesti merkitsevät. Molempien koulutusalojen edustajat kokivat, että näytön pystyi hyvin toteuttamaan normaalien työtehtävien ohessa.

Taulukossa 22 on esitetty työelämän edustajien kokemuksia näytön vaikuttavuutta koskevista asioista sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Tulokset on esitetty keskiarvioina. **Lihavoidulla ja kursivoidulla fontilla** on merkitty ne kohdat, joissa alojen välillä on tilastollisesti merkitsevä ero¹⁸.

18 Riippumattomien otosten t-testi

Taulukko 22 Näytön vaikuttavuus työelämän edustajien arvioimana sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen

III NÄYTÖN VAIKUTTAVUUS

Työelämän edustajan kysely	Koulutusala	N	Ka.
Sain tietoa näytön avulla opiskelijan vahvuuksista ja kehittämistarpeista	Tekniikan ja liikenteen ala	302	3,66
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	274	4,05
Näyttö motivoi opiskelijaa oppimaan uusia asioita	Tekniikan ja liikenteen ala	308	3,83
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	271	4,01
Näyttö edisti opiskelijan ammatillista kasvua	Tekniikan ja liikenteen ala	303	3,85
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	270	4,12
Näyttö lisäsi opiskelijan sitoutumista opiskeltavaan ammattiin	Tekniikan ja liikenteen ala	296	3,69
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	264	3,97
Näyttö edisti opiskelijan työelämäyhteyksiä	Tekniikan ja liikenteen ala	303	3,59
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	266	3,86
Näyttö oli hyödyllinen oman työni kannalta	Tekniikan ja liikenteen ala	319	3,00
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	273	3,70
Näyttö oli hyödyllinen myös työyhteisön kannalta	Tekniikan ja liikenteen ala	321	3,18
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	269	3,51
Näyttö antoi eväitä oman työni kehittämiseen	Tekniikan ja liikenteen ala	319	2,76
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	270	3,54
Näyttö oli mahdollista toteuttaa työtehtävieni ohessa	Tekniikan ja liikenteen ala	295	3,50
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	267	3,61
Näyttö edisti oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä	Tekniikan ja liikenteen ala	284	3,87
	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	254	3,41

6.4 Taustakyselyiden yhteenveto

Eri osapuolilta kysytyjä samoja asioita koskevat kysymykset yhdistettiin eri vastaajaryhmien tuloksia mittaaviksi summamuuttujiksi käyttäen pääkomponenttianalyysin tuloksia¹⁹. Tuloksista löytyi neljä pääkomponenttia, joilla kuvataan sosiaalisten taitojen ja ammatillisen osaamisen arviointia, tavoite ja kriteeriperusteisuutta sekä työelämävastaavuutta.

Sosiaalisten taitojen arvioinnin summamuuttujaan on yhdistetty kysymykset vuorovaikutus- ja viestintätaitojen, toisten huomioimisen ja ryhmässä työskentelyn osoittamisen mahdollisuuksista. Ammatillisen osaamisen arviointia kuvaa asenteet väittämiin, joissa otetaan kantaa mahdollisuuksiin osoittaa laaja-alaista ammatillista osaamista, teoretiedon hallintaa ja soveltamistaitoa, ongelmanratkaisutaitoja, työprosessin suunnittelutaitoja sekä mahdollisuus arvioida työmenetelmien-, välineiden ja materiaalien käyttötaitoja.

Työelämän edustajien ja opettajien mielestä näytöissä pystyi osoittamaan ja arvioimaan hyvin sekä sosiaalista että ammatillista osaamista. Opiskelijoiden mielestä ko. taitoja pystyi osoittamaan näytössä kohtalaisen hyvin, ammatillista osaamista kuitenkin paremmin.

Tavoite- ja kriteeriperusteisuutta osoittava summamuuttuja esittää vastaajien näkemykset näytön tavoitteiden sekä arviointikriteeriden selkeyteen ja tunnettavuuteen. Opettajat kokivat näyttöjen tavoite- ja kriteeriperusteisuuden toteutu-

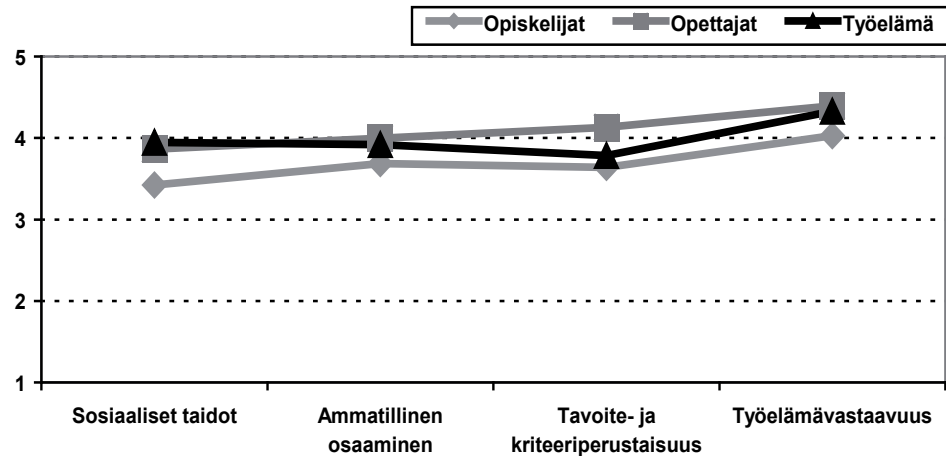
¹⁹ Summien laskennassa käytetyt muuttujat valittiin ensisijaisesti summien sisällöllinen validiteetti maksimoiden, so. siten, että summiin valitut muuttujat kuuluivat käsitteellisesti yhteen.

misen varsin hyväksi verrattuna työelämän kokemuksiin ja opiskelijat kokivat sen alhaisimmaksi.

Työelämävastaavuutta kuvaavissa kysymyksissä on arvioitu näyttötehtävien ja näyttöpaikan työelämävastaavuutta sekä näyttöpaikan vastaavuutta myös opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta. Kaikki osapuolet, erityisesti opettajat ja työelämän edustajat, arvioivat näyttöjen työelämävastaavuuden hyväksi.

Kuviossa 10 on kuvattu sosiaalisen ja ammatillisen osaamisen arviointia näyttöissä ja näyttöjen tavoite- ja kriteeriperusteisuuden sekä työelämävastaavuuden toteutumista opiskelijan, opettajan ja työelämän edustajan arvioimana.

KYSELYJEN TULOKSET

Kuvio 10

Sosiaaliset taidot, ammatillinen osaaminen, tavoite- ja kriteeriperusteisuus ja työelämävastaavuus näytöissä työelämän edustajan, opettajan ja opiskelijan arvioimana

7

YHTEENVETOA TULOKSISTA

- Arviointikokeilussa oli mukana 14 ammatillista perustutkintoa, 32 koulutuksen järjestäjää, 35 oppilaitosta ja 2 346 opiskelijaa.
- Näyttöjä toteutettiin 144 eri opintokokonaisuudessa ja arviointitietoa saatiin 3 275 näytöstä. Opintokokonaisuuksien laajuudet vaihtelivat 4 opintoviikosta 40 opintoviikkoon.
- Yli puolet näytöistä (58 %) toteutettiin oppilaitoksessa ja hieman alle puolet (42 %) työpaikalla. Näyttöpaikan suhteen tutkintojen välillä on suuria eroja. Lähes kaikki sosiaali- ja terveysalan, autoalan, rakennusalan ja maanmittausalan perustutkintojen näytöt toteutettiin työpaikalla työssäoppimisjakson yhteydessä. Sen sijaan lähes kaikki talotekniikan, puualan ja paperiteollisuuden perustutkintojen näytöt tehtiin oppilaitoksessa.
- Suurin osa arviointikokeilun näytöistä (54,1 %) toteutettiin ensimmäisenä lukuvuotena (1. ja 2. lukukautena) ja vajaa kolmannes (29,4 %) toisena lukuvuotena. Kolmantena opiskeluvuotena (5. ja 6. lukukautena) toteutettiin noin 16 % näytöistä.
- Opettaja päätti näytön arvosanoista yksin puolessa (50 %) arviointikokeilun näytöistä. Opettaja ja työelämän edustaja päättivät arvosanoista yhdessä noin 45 % näytöistä. Näyttöjen arviointikäytännöt vaihtelevat paljon tutkinnoittain.
- Opintokokonaisuuden näytön arvosanaksi valtaosa opiskelijoista (71 %) sai hyvän arvosanan (joko H3 tai H4) ja noin 16 % opiskelijoista ylsi kiitettävään suoritukseen. Näytöistä 12,6 % arvioitiin tyydyttävän tasoisiksi (T1 tai T2). Yleisin arvosana oli 4 (38,9 % annetuista arvosanoista).
- Arviointikohteittain tarkasteltuna opiskelijat saivat parhaimmat arvosanat työturvallisuuden hallinnassa (ka = 3,85), ydinosaamisessa (ka = 3,65) ja yhteisissä painotuksissa (ka = 3,65). Heikoimmat arvosanat opiskelijat saivat työn perustana olevan tiedon (ka = 3,37) ja työprosessin hallinnassa (ka = 3,51).
- Näyttöjen arvosanoissa oli tilastollisesti merkitseviä eroja tutkintojen ja oppilaitosten välillä. Koulutusaloittain tarkasteltuna sosiaali- ja terveysalalla arvosanat olivat kaikilla arvioinnin kohteilla tekniikan ja liikenteen alaa selvästi korkeammat. Myös opintokokonaisuuden näytön arvosanat olivat sosiaali- ja terveysalalla huomattavasti korkeammat kuin tekniikan ja liikenteen alalla.

- Naiset saivat miehiä parempia arvosanoja kaikilla arviointikohteilla. Aloittain tarkasteltuna tekniikan ja liikenteen alalla naiset saivat miehiä parempia arvosanoja kaikilla arvioinnin kohteilla lukuun ottamatta työtehtävien hallintaa. Sen sijaan sosiaali- ja terveysalalla arvosanoissa ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja sukupuolten välillä.
- Työpaikalla toteutettavien näyttöjen arvosanojen keskiarvot ovat kaikilla arvioinnin kohteilla huomattavasti korkeammat kuin oppilaitosnäytöissä. Oppilaitoksissa toteutettavien näyttöjen yleisin opintokokonaisuuden näytön arvosana oli H3 ja työpaikalla toteutettavien näyttöjen H4.
- Opettajien antamat arvosanat ovat kaikilla arvioinnin kohteilla työelämän edustajan antamia arvosanoja selvästi matalampia. Myös opettajan ja työelämän edustajan yhdessä antamat arvosanat ovat selvästi opettajan yksin antamia arvosanoja korkeampia.
- Näyttöjen arvosanoissa on tilastollisesti merkitseviä eroja tutkintojen ja oppilaitosten välillä.
- Opiskelijat ja työelämän edustajat osallistuivat melko aktiivisesti näytön suunnitteluun. Aktiivisimmin näytön suunnitteluun osallistuivat opettajat.
- Enemmistö opettajista, työelämän edustajista ja opiskelijoista arvioi koikeilussa toteutettujen näyttöjen vastaavan hyvin työelämässä vaadittavaa osaamista.
- Arvioinnin kriteerit ja näytössä arvioitava osaaminen olivat hyvin tiedossa eri osapuolilla ennen näyttöä.
- Eri osapuolet pitivät opiskelijoille annettuja arvosanoja oikeudenmukaisina. Enemmistö opettajista ja työelämän edustajista piti arvosanoja myös vertailukelpoisina eri opiskelijoiden kesken. Sensijaan reilu kolmannes opiskelijoista piti niitä kohtalaisen vertailukelpoisina ja reilu viidennes heistä ei pitänyt niitä kovinkaan vertailukelpoisina.
- Kaikki osapuolet, erityisesti työelämän edustajat, pitivät näytön arviointia yhdessä eri osapuolten kanssa erittäin tarpeellisena. Eri osapuolten mukaan yhteisarviointi monipuolistaa arviointia ja varmistaa kriteeriperusteisen, luotettavan ja oikeudenmukaisen arvioinnin toteutumisen.
- Kaikki osapuolet, erityisesti opiskelijat ja työelämän edustajat, suhtautuvat erittäin myönteisesti näyttötodistukseen.
- Etenkin työelämän edustajat ja opettajat kokivat näytön edistäneen opiskelijan ja työelämän välistä yhteistyötä sekä oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä. Peräti reilu kolmannes opiskelijoista koki näytön edistävän vain vähän omia työelämäyhteyksiä. Eri osapuolten mukaan työpaikalla toteutettavat näytöt edistävät opiskelijan ja työelämän sekä oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä selvästi enemmän kuin oppilaitosnäytöt.

- Työelämän edustajat pitivät näyttöön varattua aikaa riittävänä ja opettajat kohtalaisen riittävänä. Enemmistö työelämän edustajista koki, että näytön pystyi hyvin toteuttamaan normaalien työtehtävien ohessa. Reilu neljännes opettajista piti näytön suunnitteluun varattua aikaa riittämättömänä.
- Näyttöjen keskeisimmäksi kehittämistarpeeksi eri osapuolet mainitsivat arviointikriteerien selkiyttämisen ja yksinkertaistamisen.

Arviointikokeilujen pohjalta voidaan todeta, että näytöille asetetut laatuvaatimukset, kuten näyttöjen työelämävastaavuus, arvioinnin tavoite- ja kriteeriperusteisuus sekä laaja-alaisen osaamisen näyttäminen toteutuvat melko hyvin.

Työelämäyhteistyö näyttöjen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa, toteutuu kohtalaisen hyvin. Eri osapuolet osallistuvat näyttötoiminnan suunnitteluun kohtalaisen hyvin. Aktiivisimmin suunnitteluun osallistuvat opettajat ja he tekevät suunnittelussa melko paljon yhteistyötä myös työelämän ja opiskelijoiden kanssa. Sen sijaan keskenään opettajat tekevät näytön suunnittelussa melko vähän yhteistyötä.

Melko suuri määrä opettajista ei ollut suunnitellut juuri lainkaan näyttöä työelämän ja opiskelijan kanssa. Työelämän edustajat toivoivat tiiviimpää yhteistyötä opiskelijan ja opettajan kanssa näytön suunnittelussa. Työelämän edustajat ovat tiiviimmin mukana näytön suunnittelussa erityisesti silloin, kun näyttö toteutetaan työpaikalla. Työelämäyhteistyössä näyttöjen suunnittelussa on suuria eroja tutkintojen välillä. Esimerkiksi kone- ja metallialalla työelämä osallistui oppilaitoksen kanssa näytön suunnitteluun hyvin aktiivisesti, kun taas esimerkiksi autoalalla työelämän osallistuminen näytön suunnitteluun oli melko vähäistä.

Yli puolet (58 %) arviointikokeilun näytöistä toteutettiin oppilaitoksessa ja 42 % työpaikalla. Opettaja päätti näytön arvosanoista yksin puolessa (50 %) arviointikokeilun näytöistä. Noin 45 % näytöistä arvioitiin opettajan ja työelämän edustajan kanssa yhdessä. Näytön yhteisarviointi (opettaja, opiskelija, ja työelämän edustaja) näyttäisi toteutuvan parhaiten silloin, kun näyttö toteutetaan työpaikalla. Opintojen alkuvaiheessa näytöt toteutetaan pääsääntöisesti oppilaitoksessa ja opintojen loppuvaiheessa työpaikalla.

Ammattiosaamisen näyttöjen suorituspaikat ja arviointikäytännöt vaihtelevat paljon tutkinnoittain. Esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden, rakennusalan ja maanmittausalan perustutkintojen näytöt tehdään lähes poikkeuksetta työpaikalla riippumatta siitä, missä vaiheessa opintoja näyttö toteutetaan. Sen sijaan esimerkiksi talotekniikan, pintakäsittelyalan ja paperiteollisuuden perustutkintojen näytöt tehdään pääsääntöisesti oppilaitoksessa riippumatta opintojen vaiheesta.

Eri osapuolten mukaan arviointikokeilussa toteutetut näytöt vastasivat hyvin työelämässä vaadittavaa osaamista ja ne mahdollistivat hyvin laaja-alaisen ammatillisen osaamisen näyttämisen. Myös näyttöpaikka vastasi heidän mielestään hyvin aitoa työelämän tilannetta ja se sopi hyvin myös opintokokonaisuuden tavoitteisiin. Opiskelijoiden ja työelämän edustajien mukaan työpaikalla toteutettavat näytöt mahdollistivat oppilaitosnäyttöjä selvästi paremmin laaja-alaisen osaamisen näyttämisen. Samoin heidän mukaan työelämässä toteutettavat näytöt vastasivat oppilaitosnäyttöjä paremmin myös työelämässä vaadittavaa osaamista ja ne vastasivat paremmin myös opintokokonaisuuden tavoitteita.

Eri osapuolet pitivät näyttöjen tavoitteita selkeinä ja näytössä pystyi hyvin hyödyntämään työssäoppimisjaksolla opittuja asioita. Tavoitelähtöinen ja kriteeriperusteinen arviointi toteutuu hyvin ainakin siltä osin, että arvioinnin kriteerit ja näytössä arvioitava osaaminen olivat hyvin tiedossa eri osapuolilla ennen näyttöä. Kaikkein parhaiten ne olivat opettajien ja työelämän edustajien tiedossa, heikointen opiskelijoiden. Eri osapuolet pitivät näytön arviointikriteereitä myös selkeinä

ja ymmärrettävinä. Sitä, onko itse arviointi toteutettu kriteeriperusteisesti, on vaikea arvioida tämän aineiston pohjalta.

Eri osapuolet pitivät opiskelijoille annettuja arvosanoja oikeudenmukaisina. Enemmistö opettajista ja työelämän edustajista piti arvosanoja myös vertailukelpoisina eri opiskelijoiden kesken. Sen sijaan reilu kolmannes opiskelijoista piti niitä vain kohtalaisen vertailukelpoisina ja reilu viidennes heistä koki, etteivät arvosanat ole kovinkaan vertailukelpoisia. Eri osapuolten vastauksissa tuli esille, että samanlaiset näyttötehtävät ja näyttöympäristöt sekä yhtenäiset kansalliset arviointikriteerit lisäävät arvioinnin vertailtavuutta.

Opiskelijat osallistuivat oman osaamisensa arviointiin hyvin ja tekivät itsearvioinnin miltei kaikissa näytöissä. Kaikki osapuolet pitivät näytön yhteisarviointia erittäin tarpeellisena. Yhteisarvioinnin katsotaan monipuolistavan arviointia ja varmistavan kriteeriperusteisen, oikeudenmukaisen ja luotettavan arvioinnin toteutumista.

Kaikkien osapuolten mukaan näytöt antoivat varsin hyvin palautetta opiskelijoiden vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Opiskelijat arvioivat oppineensa näytössä uusia asioita kohtalaisen paljon ja he pitivät näyttöä tarpeellisena. Samoin he kokivat arviointikeskustelun opettajan ja työelämän edustajan kanssa hyödyllisenä oppimistilanteena. Eri osapuolten mielestä työpaikalla toteutetut näytöt antoivat oppilaitosnäyttöjä paremmin tietoa opiskelijan vahvuuksista ja kehittämistarpeista ja opiskelijat kokivat oppineensa työpaikkanäytöissä enemmän uusia asioita kuin oppilaitosnäytöissä. Opettajat ja työelämän edustajat pitivät näyttöä melko hyödyllisenä oman työn ja sen kehittämisen kannalta.

Etenkin työelämän edustajat ja opettajat arvioivat näytön edistäneen opiskelijan työelämäyhteyksiä. Opiskelijat suhtautuivat tähän kriittisemmin. Työpaikalla toteutettavat näytöt näyttäisivät edistävän oppilaitosnäyttöjä selvästi enemmän opiskelijan ja työelämän välistä yhteistyötä sekä oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä. Työelämän edustajat pitivät näyttöön varattua aikaa riittävänä ja opettajat kohtalaisen riittävänä.

Arviointikokeilussa opiskelijoille annetut arvosanat ovat kaikissa tutkinnoissa hyviä ja yleisin arvostana koko aineistossa on H4. Arviointikohteittain tarkasteltuna opiskelijat saivat parhaimmat arvosanat työturvallisuuden hallinnassa ja heikoimmat työn perustana olevan tiedon hallinnassa. Naiset saivat miehiä parempia arvosanoja kaikilla arviointikohteilla. Kun näyttöjen arvosanoja tarkastellaan näyttöpaikan suhteen, ovat arvosanat työpaikalla toteutettavissa näytöissä oppilaitosnäyttöjä selvästi korkeampia. Arviointikokeilu osoitti myös, että opettajien antamat arvosanat ovat työelämän edustajan antamia arvosanoja selvästi matalampia.

Vaikka arvosanojen perusteella oppimistulokset olivat hyviä, oppimistuloksissa on eroja tutkintojen ja oppilaitosten välillä. Koulutusaloittain tarkasteltuna sosiaali- ja terveysalalla arvosanat olivat kaikilla arvioinnin kohteilla tekniikan ja liikenteen alaa selvästi korkeammat. Myös opintokokonaisuuden näytön arvosanat olivat sosiaali- ja terveysalalla huomattavasti korkeammat kuin tekniikan ja liikenteen alalla. Erojen syitä on vaikea määrittää, mutta ne voivat johtua esimerkiksi oppilaitosten erilaisesta arviointikulttuurista, arvioijien arviointiosaamisesta tai todellisista eroista opiskelijoiden osaamisessa. Tulosten ymmärtämiseksi ja syvempää analysointia varten jatkossa tarvitaan enemmän taustatietoa sekä oppilaitoksesta että opiskelijasta.

Näyttöjen keskeisimmäksi kehittämistarpeeksi eri osapuolet mainitsivat arviointikriteerien selkiyttämisen ja yksinkertaistamisen. Opettajat ja opiskelijat toivoivat myös ajallisesti pidempikestoisempaa, ns. jatkuvaa näyttöä, jossa työssä-

oppiminen ja näyttö liittyisivät kiinteämmin yhteen, niin ettei erillisiä näyttöpäiviä tarvittaisi jakson loppuun.

Arviointikokeilu osoitti, että kansallista arviointitietoa voidaan koota ammatiosaamisen näytöistä. Arviointitiedon vertailtavuutta heikentää kuitenkin se, että näyttöpaikat ja näytössä osoitettu osaaminen vaihtelevat paljon samassakin tutkinnossa eri opiskelijoiden ja oppilaitosten kesken. Samoin arvioinnin kriteereitä sovelletaan ja ymmärretään arvioijasta riippuen hyvin eri tavoin. Ylipäättään kriteeriperusteinen arviointi koetaan vaikeaksi. Tulosten luotettavuutta heikentää myös se, ettei kansallisen arvioinnin toteuttajilla ole varmuutta siitä, millaisia arvioinnin kohteita ja kriteereitä näytöissä on käytetty.

Arviointikokeilun pohjalta voidaan todeta, että näytöt ovat melko osuvia (valideja) ja eri osapuolia motivoivia ammatillisen osaamisen arvioinnin välineitä. Parhaimmillaan ne mahdollistavat laaja-alaisen osaamisen arvioinnin, edistävät oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä, lisäävät koulutuksen työelämävas- taavuutta, yhtenäistävät opiskelijan arviointia sekä tuottavat tietoa koulutuksen ja opetuksen kehittämiseen.

Jatkossa kehittämishaasteeksi nouseekin arviointikriteerien selkiyttäminen ja yksinkertaistaminen, näyttöihin ja niiden arviointiin liittyvän koulutuksen ja pe- rehdytyksen lisääminen, oppilaitosten ja työpaikkojen välisen yhteistyön vahvis- taminen näytön suunnittelussa ja arvioinnissa. Koulutuksen järjestäjän on myös varmistettava, että näytöt on integroitu omiin linjauksiin ja opetussuunnitelmiin. Kaikki nämä ovat osaltaan varmistamassa arviointitiedon luotettavuutta ja ver- taittavuutta.

Arviointikokeilun tuloksia voidaan hyödyntää muun muassa näyttöjen, näyttö- järjestelmän, opetuksen ja koulutuksen, opiskelijan arvioinnin yhtenäistämisen se- kä valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden kehittämisessä. Koulutuksen järjestäjät voivat hyödyntää tuloksia muun muassa oman toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä liittämällä näytöistä saadun arviointitiedon osaksi omia arviointi- ja seurantajärjestelmiä.

Liite 1 Näytön arvosanan dokumentointilomake

KANSALLINEN NÄYTTÖPERUSTEINEN
OPPIMISTULOSTEN ARVIOINTI 2004-2007

OPINTOKOKONAISUUDEN NÄYTTÖARVOSANAN DOKUMENTOINTILOMAKE

1. Opintokokonaisuus _____ 2. Koulutuksen järjestäjä _____
3. Oppilaitos _____
4. Opiskelija _____ 5. Sukupuoli 1. nainen 2. mies 6. Ikä
7. Tutkinto/Koulutusohjelma _____

8. Näytön kuvaus

9. Arvioinnin kohteet	Osanäytön 1 arviointi (T1-K5)	Osanäytön 2 arviointi (T1-K5)	Osanäytön 3 arviointi (T1-K5)	Osanäytön 4 arviointi (T1-K5)	Opintokokonaisuuden koko näyttö/kokonaisarviointi
1. Työprosessin hallinta	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. Työtehtävien hallinta	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4. Työturvallisuuden hallinta	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5. Ydinosaaminen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
6. Yhteiset painotukset	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
10. OPINTOKOKONAISUUDEN NÄYTTÖARVOSANA (T1-K5)					<input type="text"/>
11. Näytön suoritusajankohta					
12. Näytön suorituspaikka (huom. mustaa oikea vaihtoehto)	☐ työpaikka työssä-oppimisjaksolla ☐ muu työpaikka ☐ oppilaitos	☐ työpaikka työssä-oppimisjaksolla ☐ muu työpaikka ☐ oppilaitos	☐ työpaikka työssä-oppimisjaksolla ☐ muu työpaikka ☐ oppilaitos	☐ työpaikka työssä-oppimisjaksolla ☐ muu työpaikka ☐ oppilaitos	☐ työpaikka työssä-oppimisjaksolla ☐ muu työpaikka ☐ oppilaitos
13. Näyttöpaikka (nimi)					
14. Näytön arvosanasta päätti					☐ opettaja ☐ työelämän edustaja ☐ opettaja ja työelämän edustaja
15. Arviointikeskusteluun osallistuvat					☐ opiskelija ☐ opettaja ☐ työelämän edustaja

Paikka ja aika _____ / _____ Tiedot antoi _____

Liite 2 Eri osapuolten taustakyselyt

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSYSTEMEN

KANSALLINEN NÄYTTÖPERUSTEINEN
OPPIMISTULOSTEN ARVIOINTIKOKEILU
2004-2007

OPETTAJAN KYSELY

TAUSTATIEDOT

Opiskelijan nimi (jonka näyttöä vastauksesi koskee) _____

Oppilaitos _____

Minkä opintokokonaisuuden näyttöä vastauksesi koskee? _____

Tutkinto, johon näyttö sisältyy _____

Näyttöpaikan nimi _____ Näytön arviointipäivä _____

Valitse väittämistä asteikolla 1-5 tai vastausvaihtoehdoista se, joka parhaiten vastaa mielipidettäsi ko. asiasta.
Kirjoita perustelut erikseen pyydettyihin kohtiin.

Mustatkaa soikio näin (ei rastiteta):

I NÄYTÖN TOTEUTTAMINEN

1. Näyttö oli (tarvittaessa voit valita useamman vaihtoehdon)

- Työskentelyä työpaikalla
 Käytännön työtehtäviä oppilaitoksessa
 Portfolio, projektityö tms.
 Kirjallinen koe
 Suullinen koe
 Jokin muu, mikä? _____

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon

	1	2	3	4	5
2. Olen osallistunut tämän näytön toteutuksen suunnitteluun	☐	☐	☐	☐	☐
3. Suunnittelin näyttöä yhdessä opettajakollegoiden kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
4. Suunnittelin näyttöä yhdessä työelämän kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
5. Suunnittelin näyttöä yhdessä opiskelijan kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
6. Sain näytön toteuttamiseksi ohjeita	☐	☐	☐	☐	☐
7. Näytön tavoitteet olivat selkeät	☐	☐	☐	☐	☐
8. Käytin kansallista näyttöaineistoa näytön suunnittelussa ja toteutuksessa	☐	☐	☐	☐	☐
9. Kansallisesta näyttöaineistosta oli hyötyä näytön toteuttamisessa	☐	☐	☐	☐	☐
10. Ohjasin opiskelijaa näytön suunnittelussa	☐	☐	☐	☐	☐
11. Ohjasin opiskelijaa näytön aikana	☐	☐	☐	☐	☐
12. Perehdyin työelämän edustajan näytön tavoitteisiin ja sisältöön	☐	☐	☐	☐	☐
13. Toteutettiinko näyttö työssäoppimisjakson yhteydessä?					
☐ Kyllä ☐ Ei					

Huom! Mikäli vastasit Ei, siirry suoraan kohtaan 15.

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon
--

14. Näytössä pystyi hyödyntämään työssäoppimisjaksolla opittuja asioita	☐	☐	☐	☐	☐
II NÄYTÖN ARVIOINTI					
	1	2	3	4	5
15. Näyttöpaikka vastasi aitoa työelämän tilannetta	☐	☐	☐	☐	☐
16. Näyttöpaikka oli sopiva opintokokonaisuuden tavoitteisiin	☐	☐	☐	☐	☐
17. Näytössä oli mahdollista hyödyntää opintokokonaisuuden opetuksessa käsiteltyjä asioita	☐	☐	☐	☐	☐
18. Näyttö vastasi työelämässä vaadittavaa osaamista	☐	☐	☐	☐	☐
19. Näytössä oli mahdollista osoittaa laaja-alaista ammatillista osaamista	☐	☐	☐	☐	☐
20. Näytössä oli mahdollista osoittaa ja arvioida					
20.1 työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien käyttötaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
20.2 työprosessin suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointitaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
20.3 työssä tarvittavan teorian tiedon hallintaa ja sen soveltamiskykyä	☐	☐	☐	☐	☐
20.4 kykyä noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä	☐	☐	☐	☐	☐
21. Näytössä oli mahdollista osoittaa ja (arvioida)					
21.1 vuorovaikutus- ja viestintätaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
21.2 ryhmässä työskentelyn taitoja	☐	☐	☐	☐	☐
21.3 kykyä ratkaista ongelmia ja tehdä valintoja	☐	☐	☐	☐	☐
21.4 kykyä huomioida toisia	☐	☐	☐	☐	☐
21.5 kykyä arvioida omaa työtään ja itseään	☐	☐	☐	☐	☐
22. Tiesin näytön arviointikohteet ennen näyttöä	☐	☐	☐	☐	☐
23. Tiesin näytön arviointikriteerit ennen näyttöä	☐	☐	☐	☐	☐
24. Näytön arviointikriteerit olivat selkeät ja ymmärrettävät	☐	☐	☐	☐	☐
25. Näytön arviointikriteerit olivat käyttökelpoiset näytön arviointitilanteessa	☐	☐	☐	☐	☐
26. Opiskelijalle näytöstä annettu arvosana oli mielestäni oikeudenmukainen	☐	☐	☐	☐	☐
27. Opiskelijan itsearviointi otettiin huomioon arvosanaa muodostettaessa	☐	☐	☐	☐	☐
28. Näytön arvosanan muodostaminen oli helppoa	☐	☐	☐	☐	☐
29. Koin, että minulla oli riittävä ammattitaito tämän näytön arviointiin	☐	☐	☐	☐	☐
30. Näyttö vastasi vaativuudeltaan muille saman ryhmän opiskelijoille järjestettyjä näyttöjä	☐	☐	☐	☐	☐
31. Näytön arvosanaa voidaan verrata toisten opiskelijoiden vastaaviin arvosanoihin	☐	☐	☐	☐	☐
Perustele vastauksesi					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
	1	2	3	4	5
32. Näytön ja muun arvioinnin yhteensovittaminen onnistuu tässä opintokokonaisuudessa	☐	☐	☐	☐	☐
33. Tämä näyttö riittää opintokokonaisuuden keskeisen osaamisen arviointiin	☐	☐	☐	☐	☐

34. Millainen näyttö oli vaikeusasteeltaan?

- Liian helppo
 Sopiva
 Liian vaikea

35. Luotettavan arvioinnin tekeminen opintokokonaisuudesta edellyttää myös muuta arviointia tämän näytön lisäksi

- Kyllä Ei

Jos vastasit kyllä, mitä muuta esim.

36. Osallistuitko näytön arviointikeskusteluun

- Kyllä En

37. Näytön arviointikeskusteluun osallistuivat (valitse vain yksi vaihtoehto)

- Opiskelija ja opettaja
 Opiskelija ja työelämän edustaja
 Opiskelija, opettaja ja työelämän edustaja
 Opettaja ja työelämän edustaja
 Arviointikeskustelua ei pidetty

Huom! Vastaa kysymyksiin 38-40 vain siinä tapauksessa, mikäli työelämän edustaja osallistui näytön arviointiin. Muutoin siirry kohtaan 41.

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon

	1	2	3	4	5
38. Työelämän edustajan asiantuntemus sopi tämän näytön arviointiin	☐	☐	☐	☐	☐
39. Työelämän edustajan arviointi oli luotettavaa	☐	☐	☐	☐	☐
40. Työelämän edustaja arvioi näyttöä arviointikriteereiden mukaisesti	☐	☐	☐	☐	☐
41. Näytön arviointi yhdessä opiskelijan, opettajan ja työelämän edustajan kanssa on mielestäni tarpeellista	☐	☐	☐	☐	☐

Perustele vastauksesi

	1	2	3	4	5
42. Opintokokonaisuuden näyttöarvosanan dokumentointilomake oli käyttökelpoinen näytön arvioinnissa	☐	☐	☐	☐	☐

43. Näyttö dokumentoitiin opintokokonaisuuksittain

- Kyllä Ei

44. Näyttö dokumentoitiin arviointikohteittain

- Kyllä Ei

45. On hyvä, että näytöstä tulee arvosana myös näyttötodistukseen

Kyllä Ei

46. Näyttö on liitetty osaksi oppilaitoksemme omaan opetussuunnitelmaan

Kyllä Ei

III NÄYTÖN VAIKUTTAVUUS

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon
--

	1	2	3	4	5
47. Sain tietoa näytön avulla opiskelijan vahvuuksista ja kehittämistarpeista	☐	☐	☐	☐	☐
48. Näyttö edisti opiskelijan ammatillista kasvua	☐	☐	☐	☐	☐
49. Näyttö lisäsi opiskelijan sitoutumista opiskeltavaan alaan	☐	☐	☐	☐	☐
50. Näyttö motivoi opiskelijaa oppimimaan uusia asioita	☐	☐	☐	☐	☐
51. Näyttö edisti opiskelijan työelämäyhteyksiä	☐	☐	☐	☐	☐
52. Näyttö edisti oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä	☐	☐	☐	☐	☐
53. Näyttö oli hyödyllinen oman työni kannalta	☐	☐	☐	☐	☐
54. Näyttö antoi eväitä opetustyöni kehittämiseen	☐	☐	☐	☐	☐
55. Minulle oli varattu resursseja tämän näytön toteuttamiseen	☐	☐	☐	☐	☐
56. Minulla on aikaisempaa kokemusta ammattiosaamisen näytön arvioinnista	☐	☐	☐	☐	☐

57. Miten kehittäisit näyttöjen suunnittelua, toteuttamista ja arviointia?

KIITOS VASTAUKSESTASI!

OPISKELIJAN KYSELY

TAUSTATIEDOT

Nimi _____

Oppilaitos _____

Minkä opintokokonaisuuden näyttöä vastauksesi koskee? _____

Perustutkinto, johon näyttö sisältyy _____

Näyttöpaikan nimi _____ Näytön arviointipäivä _____

Valitse väittämistä asteikolla 1-5 tai vastausvaihtoehdoista se, joka parhaiten vastaa mielipidettäsi ko. asiasta.
Kirjoita perustelut erikseen pyydettyihin kohtiin.

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon

Mustatkaa soikio näin (ei rastiteta):

I NÄYTÖN TOTEUTTAMINEN

1. Näyttö oli (tarvittaessa voit valita useamman vaihtoehdon)

- Työskentelyä työpaikalla
 Käytännön työtehtäviä oppilaitoksessa
 Portfolio, projektityö tms.
 Kirjallinen koe
 Suullinen koe
 Jokin muu, mikä? _____

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon

	1	2	3	4	5
2. Osallistuin tämän näytön toteutuksen suunnitteluun	☐	☐	☐	☐	☐
3. Sain näytöstä ohjeita	☐	☐	☐	☐	☐
4. Näytön tavoitteet olivat selkeät	☐	☐	☐	☐	☐
5. Teitkö näytön työssäoppimisjakson yhteydessä?					
☐ Kyllä ☐ En					
Huom! Mikäli vastasit En, siirry suoraan kohtaan 7.					
6. Pystyin näytössä hyödyntämään työssäoppimisjaksolla oppimiani asioita	☐	☐	☐	☐	☐
7. Työelämän edustaja ohjasi minua näytön toteutuksen suunnittelussa	☐	☐	☐	☐	☐
8. Työelämän edustaja ohjasi minua näytön aikana	☐	☐	☐	☐	☐
9. Opettaja ohjasi minua näytön toteutuksen suunnittelussa	☐	☐	☐	☐	☐
10. Opettaja ohjasi minua näytön aikana	☐	☐	☐	☐	☐

II NÄYTÖN ARVIOINTI

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon
--

	1	2	3	4	5
11. Näyttöpaikka vastasi aitoa työelämän tilannetta	☐	☐	☐	☐	☐
12. Näyttöpaikka oli sopiva opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta	☐	☐	☐	☐	☐
13. Näytössä oli mahdollista hyödyntää opetuksessa käsitellyjä asioita	☐	☐	☐	☐	☐
14. Näyttö vastasi työelämässä vaadittavaa osaamista	☐	☐	☐	☐	☐
15. Näytössä oli mahdollista osoittaa laaja-alaista ammatillista osaamista	☐	☐	☐	☐	☐
16. Näytössä oli mahdollista osoittaa ja arvioida					
16.1 työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien käyttötaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
16.2 työprosessin suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointitaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
16.3 työssä tarvittavan teorian hallintaa ja se soveltamis- kykyä	☐	☐	☐	☐	☐
16.4 kykyä noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä	☐	☐	☐	☐	☐
17. Näytössä oli mahdollista osoittaa ja (arvioida)					
17.1 vuorovaikutus- ja viestintätaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
17.2 ryhmässä työskentelyn taitoja	☐	☐	☐	☐	☐
17.3 kykyä ratkaista ongelmia ja tehdä valintoja	☐	☐	☐	☐	☐
17.4 kykyä huomioida toisia	☐	☐	☐	☐	☐
17.5 kykyä arvioida omaa työtään ja itseään	☐	☐	☐	☐	☐
18. Tiesin etukäteen, millaista osaamista näytössä arvioidaan	☐	☐	☐	☐	☐
19. Tiesin näytön arviointikriteerit ennen näyttöä	☐	☐	☐	☐	☐
20. Näytön arviointikriteerit olivat selkeät ja ymmärrettävät	☐	☐	☐	☐	☐
21. Näytön arviointikeskusteluun osallistuivat (valitse vain yksi vaihtoehdoista)					
☐ Opiskelija ja opettaja					
☐ Opiskelija ja työelämän edustaja					
☐ Opiskelija, opettaja ja työelämän edustaja					
☐ Opettaja ja työelämän edustaja					
☐ Arviointikeskustelua ei pidetty					
22. Teitkö näytön jälkeen itsearvioinnin?					
☐ Kyllä ☐ En					
Huom! Mikäli vastasit En, siirry suoraan kohtaan 24.					
	1	2	3	4	5
23. Itsearviointini otettiin huomioon näytön arvioinnissa	☐	☐	☐	☐	☐
24. Näytön arvosanan muodostaminen oli helppoa	☐	☐	☐	☐	☐
25. Näytöstä minulle annettu arvosana oli mielestäni oikeuden- mukainen	☐	☐	☐	☐	☐
26. Minulle järjestetty näyttö vastasi vaativuudeltaan muille saman ryhmän opiskelijoille järjestettyjä näyttöjä	☐	☐	☐	☐	☐
27. Minulta vaadittiin näytössä enemmän suorituksia kuin muilta saman ryhmän opiskelijoilta	☐	☐	☐	☐	☐

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon
--

	1	2	3	4	5
28. Näytön arvosanaani voidaan verrata toisten opiskelijoiden vastaaviin arvosanoihin	☐	☐	☐	☐	☐

Perustele vastauksesi

29. Näytön arviointi yhdessä opiskelijan, opettajan ja työelämän edustajan kanssa on mielestäni tarpeellista	☐	☐	☐	☐	☐

30. Millainen näyttö oli vaikeusasteeltaan?

- Liian helppo
 Sopiva
 Liian vaikea

31. Tämä näyttö on mielestäni riittävä koko opintokokonaisuuden arviointiin

- Kyllä Ei

Perustele vastauksesi

32. On hyvä, että näytöstä tulee arvosana näyttötodistukseen

- Kyllä Ei

Perustele vastauksesi

III NÄYTÖN VAIKUTTAVUUS

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon
--

	1	2	3	4	5
33. Sain tietoa näytön avulla omista vahvuksistani ja kehittämistarpeistani	☐	☐	☐	☐	☐
34. Opin näytössä uusia asioita	☐	☐	☐	☐	☐
35. Näyttö oli tarpeellinen	☐	☐	☐	☐	☐
36. Arviointikeskustelu oli hyödyllinen oppimistilanne	☐	☐	☐	☐	☐
37. Näyttö lisäsi kiinnostustani valitsemaani alaan	☐	☐	☐	☐	☐
38. Näyttö edisti omia työelämäyhteyksiäni	☐	☐	☐	☐	☐
39. Minulla on aikaisempaa kokemusta näytön suorituksesta	☐	☐	☐	☐	☐

**TYÖELÄMÄN EDUSTAJAN
KYSELY**

TAUSTATIEDOT

Opiskelijan nimi (jonka näyttöä vastauksesi koskee) _____

Oppilaitos _____

Minkä opintokokonaisuuden näyttöä vastauksesi koskee? _____

Tutkinto, johon näyttö sisältyy _____

Näyttöpaikan nimi _____ Näytön arviointipäivä _____

Valitse väittämistä asteikolla 1-5 tai vastausvaihtoehdoista se, joka parhaiten vastaa mielipidettäsi ko. asiasta. Kirjoita perustelut erikseen pyydettyihin kohtiin.

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon

Mustatkaa soikio näin (ei rastiteta):

I NÄYTÖN TOTEUTTAMINEN

1. Näyttö oli (tarvittaessa voit valita useamman vaihtoehdon)

- Työskentelyä työpaikalla
 Käytännön työtehtäviä oppilaitoksessa
 Portfolio, projektityö tms.
 Kirjallinen koe
 Suullinen koe
 Jokin muu, mikä? _____

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon

	1	2	3	4	5
2. Osallistuin tämän näytön toteutuksen suunnitteluun	☐	☐	☐	☐	☐
3. Sain näytön toteuttamiseksi ohjeita	☐	☐	☐	☐	☐
4. Minut perehdytettiin näytön tavoitteisiin ja sisältöön	☐	☐	☐	☐	☐
5. Näytön tavoitteet olivat selkeät	☐	☐	☐	☐	☐
6. Minut perehdytettiin näytön arviointiin	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ohjasin opiskelijaa näytön suunnittelussa	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ohjasin opiskelijaa näytön aikana	☐	☐	☐	☐	☐
9. Toteutettiinko näyttö työssäoppimisjakson yhteydessä?					
☐ Kyllä ☐ Ei					

Huom! Mikäli vastasit Ei, siirry suoraan kohtaan 11.

	1	2	3	4	5
10. Näytössä pystyi hyödyntämään työssäoppimisjaksolla opittuja asioita	☐	☐	☐	☐	☐

II NÄYTÖN ARVIOINTI

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon
--

	1	2	3	4	5
11. Näyttöpaikka vastasi aitoa työelämän tilannetta	☐	☐	☐	☐	☐
12. Näyttöpaikka oli sopiva opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta	☐	☐	☐	☐	☐
13. Näyttö vastasi työelämässä vaadittavaa osaamista	☐	☐	☐	☐	☐
14. Näytössä oli mahdollista osoittaa laaja-alaista ammatillista osaamista	☐	☐	☐	☐	☐
15. Näytössä oli mahdollista osoittaa ja arvioida					
15.1 työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien käyttötaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
15.2 työprosessin suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointitaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
15.3 työssä tarvittavan teorian hallintaa ja sen soveltamiskykyä	☐	☐	☐	☐	☐
15.4 kykyä noudattaa työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä	☐	☐	☐	☐	☐
16. Näytössä oli mahdollista osoittaa ja arvioida					
16.1 vuorovaikutus- ja viestintätaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
16.2 ryhmässä työskentelyn taitoja	☐	☐	☐	☐	☐
16.3 kykyä ratkaista ongelmia ja tehdä valintoja	☐	☐	☐	☐	☐
16.4 kykyä huomioida toisia	☐	☐	☐	☐	☐
16.5 kykyä arvioida omaa työtään ja itseään	☐	☐	☐	☐	☐
17. Tiesin etukäteen millaista osaamista näytössä arvioidaan	☐	☐	☐	☐	☐
18. Tiesin näytön arviointikriteerit ennen näyttöä	☐	☐	☐	☐	☐
19. Näytön arviointikriteerit olivat selkeät ja ymmärrettävät	☐	☐	☐	☐	☐
20. Näytön arviointikriteerit olivat käyttökelpoiset näytön arviointitilanteessa	☐	☐	☐	☐	☐
21. Näytön arvosanan muodostaminen oli helppoa	☐	☐	☐	☐	☐
22. Näytöstä opiskelijalle annettu arvosana oli mielestäni oikeudenmukainen	☐	☐	☐	☐	☐
23. Näytön arvosanaa voidaan verrata toisten opiskelijoiden vastaaviin arvosanoihin	☐	☐	☐	☐	☐

Perustele vastauksesi

	1	2	3	4	5
24. Koin, että minulla oli riittävä ammattitaito tämän näytön arviointiin	☐	☐	☐	☐	☐
25. Näytön arviointi yhdessä opiskelijan, opettajan ja työelämän edustajan kanssa on mielestäni tarpeellista	☐	☐	☐	☐	☐

Perustele vastauksesi

26. On hyvä, että näytöstä tulee arvosana myös näyttötodistukseen

Kyllä Ei

27. Osallistuisitko näytön arviointikeskusteluun?
 Kyllä En
28. Näytön arviointikeskusteluun osallistuivat (valitse yksi vaihtoehdoista)
 Opiskelija ja opettaja
 Opiskelija ja työelämän edustaja
 Opiskelija, opettaja ja työelämän edustaja
 Opettaja ja työelämän edustaja
 Arviointikeskustelua ei pidetty
29. Millainen näyttö oli vaikeusasteeltaan
 Liian helppo
 Sopiva
 Liian vaikea

III NÄYTÖN VAIKUTTAVUUS

1 = ei ollenkaan, 2 = heikosti, 3 = kohtalaisesti, 4 = hyvin/paljon, 5 = erittäin hyvin/paljon

	1	2	3	4	5
30. Sain tietoa näytön avulla opiskelijan vahvuuksista ja kehittämistarpeista	☐	☐	☐	☐	☐
31. Näyttö motivoi opiskelijaa oppimaan uusia asioita	☐	☐	☐	☐	☐
32. Näyttö edisti opiskelijan ammatillista kasvua	☐	☐	☐	☐	☐
33. Näyttö lisäsi opiskelijan sitoutumista opiskeltavaan ammattiin	☐	☐	☐	☐	☐
34. Näyttö edisti opiskelijan työelämäyhteyksiä	☐	☐	☐	☐	☐
35. Näyttö oli hyödyllinen oman työni kannalta	☐	☐	☐	☐	☐
36. Näyttö oli hyödyllinen myös työyhteisön kannalta	☐	☐	☐	☐	☐
37. Näyttö antoi eväitä oman työni kehittämiseen	☐	☐	☐	☐	☐
38. Näytön toteutus oli mahdollista työtehtävieni ohessa	☐	☐	☐	☐	☐
39. Näyttö edisti oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä	☐	☐	☐	☐	☐
40. Minulla on aikaisempaa kokemusta ammattiosaamisen (nuorten) näytön arvioinnista ☐ Kyllä ☐ Ei					

 41. Miten kehittäisit näyttöjen suunnittelua, toteuttamista ja arviointia?

KIITOS VASTAUKSESTASI!!

Liite 3 Arviointikokeilussa mukana olleet koulutuksen järjestäjät

Helsingin kaupunki
Hämeenlinnan seudun koulutuskuntayhtymä
Invalidisäätiö
Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
Kaarinan kaupunki
Kalajokilaakson koulutuskuntayhtymä
Kangasalan ammattioppilaitoksen kuntayhtymä
Keski-Uudenmaan ammattikoulutusyhtymä
Kotka-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Loimaan Ammatti-instituutin kuntayhtymä
Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä
Mäntän seudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä
Nokian kaupunki
Oulun seudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä
Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus
Pohjois-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä
Päijät-Hämeen koulutuskonserni
Raision seudun koulutuskuntayhtymä
Rauman kaupunki
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Suomenselän koulutuskuntayhtymä
Suupohjan koulutuskuntayhtymä
Svenska framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab
Svenska Österbottens förbund för utbildning
Tampereen kaupunki
Turun ammattiopistosäätiö
Uudenkaupungin kaupunki
Vaasan kaupunki
Valkeakosken seudun ammatillisten oppilaitosten kuntayhtymä
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä

Liite 4 Näyttöjen lukumäärä tutkinnoittain ja opintokokonaisuuksittain 2004–2007

Tutkinto	Opintokokonaisuus	Näyttöjen määrä opintokokonaisuudessa
Autoalan perustutkinto	Autoalan perustaidot (20 ov)	13
	Automaatiotekniikan ja kunnossapidon yleisosaaminen	1
	Huoltotekniikka (20 ov)	17
	Varaosa- ja varastotyö sekä hankinta (10 ov)	5
	Autokorintyöt (5 ov)	1
	Ajoneuvojen sähkövarusteiden testaus ja korjaus (5ov)	1
	Asennustekniikka (5 ov)	5
	Markkinointi (5 ov)	5
	Auto- ja lisävarustemyynti (5 ov)	6
	Auto- ja varaosamyynnin yleistaidot (10 ov)	3
	Diagnostiikka (20 ov)	2
	Varaosamyyntityö ja asiakaspalvelu (10 ov)	1
	Moottorin korjaus (5 ov)	1
	Maalauksen esikäsittelyt (15 ov)	11
	Ruiskumaalaustekniikka (15 ov)	5
Yhteensä	77	
Kone- ja metallialan perustutkinto	Kone- ja metallialan yleisosaaminen (30 ov)	304
	Puualan perustaidot (30 ov)	1
	Koneistus (20 ov)	28
	Levy- ja hitsaustyöt (20 ov)	30
	Koneenasennus (20 ov)	17
	CAD/CAM-työstöratujen valmistus (10 ov)	6
	CAD/CAM-tekniikka (10 ov)	2
	Automaatiotekniikan ja kunnossapidon yleisosaaminen (20 ov)	41
	Kappaletavara-automaatio (20 ov)	27
	Kiinteistöautomaatio (5 ov)	1
	Levy- ja teräsrakennetyöt (10 ov)	30
	Ohutlevytyöt (10 ov)	21
	Hydrauliikka- ja pneumatiikkajärjestelmät (10 ov)	7
	Valimotekniikan yleisosaaminen (10 ov)	5
	Valumallitekniikan perusteet (30 ov)	2
	Kertamuottitekniikan perusteet (10 ov)	1
	Hitsaus (10 ov)	14
	Manuaalikoneistus (10 ov)	11
	Kunnossapito (10 ov)	1
	Mekatroniikka (20 ov)	3
	NC-koneistus (10 ov)	3
	Kunnossapitotekniikka (20 ov)	3
	Työvälinetekniikka (20 ov)	4
	Hienomekaniikka (20 ov)	2
	Valumallitekniikka (30 ov)	6
	Yhteensä	570
	Logistiikan perustutkinto	Logistiikan perustaidot (20 ov)
Tavaran säilytys ja keräily (15 ov)		6
Tavaran vastaanottotarkastus (5 ov)		7
Kuormankäsittely (15 ov)		27
Tavaran lähetys (10 ov)		22
Ajoneuvon huoltaminen (5 ov)		17
Kuljettaminen (20 ov)		11
Kuljetusyrittäjänä toimiminen (10 ov)		6
Varastointitekniikka (5 ov)		2

Tutkinto	Opintokokonaisuus	Näyttöjen määrä opinto- kokonaisuudessa
	Inventointi ja saldohallinta (10 ov)	6
	Yhteensä	117
Maanmittausalan perustutkinto	Kiinteistötoimitukset (10 ov)	11
	Kiinteistötehtävät (10 ov)	30
	Mittaus ja kartoitus (24 ov)	27
	Maankäyttö ja rakentaminen (16 ov)	17
	Kartastotehtävät (20 ov)	21
	Yhdyskuntarakentaminen (10 ov)	18
	Kaavoitus (10 ov)	8
	Tie- ja lunastustoimitukset (10 ov)	2
	Fotogrammetria (10 ov)	3
	Erikoismittaukset (10 ov)	7
	Yhteensä	145
Paperiteollisuuden perustutkinto	Paperin ja kartongin valmistus (10 ov)	83
	Paperiteollisuuden perusosaaminen (20 ov)	76
	Massojen ja vesien käsittely (10 ov)	78
	Paperin ja kartongin jälkikäsittely (10 ov)	9
	Sellun valmistus (15 ov)	16
	Sähkö- ja automaatiokunnossapito (20 ov)	38
	Hiokkeen, hierteen ja uusiomassan valmistus (15 ov)	38
	Mekaaninen kunnossapito (10 ov)	1
	Yhteensä	317
Pintakäsittelyalan perustutkinto	Tuotemaalaus (10 ov)	11
	Koriste- ja mukailumaalaus (10 ov)	12
	Tasoitetyöt (10 ov)	10
	Saneeraus ja entisöinti (10 ov)	13
	Pintakäsittelyalan yleisosaaminen (20 ov)	104
	Ruiskumaalaus (30 ov)	8
	Maalaustyöt (40 ov)	8
	Pintakäs MTB	6
	Lattia- ja seinäpäällystystyöt (40 ov)	28
	Korroosionestomaalaus (30 ov)	9
	Jauhemaalaus (10 ov)	9
	Vedeneristys ja laatoitus (10 ov)	2
	Mattotyöt (10 ov)	2
		Yhteensä
Puualan perustutkinto	Puualan perustaidot (30 ov)	51
	Talotekniikan perustaidot	3
	Huonekaluteollisuus (20 ov)	1
	Yhteensä	55
Rakennusalan perustutkinto	Talonrakentaminen (16 ov)	19
	Muuraustyöt (10 ov)	12
	Sisävalmistusvaiheen kirvestyöt (10 ov)	36
	Runkotyöt (14 ov)	16
	Perustus- ja runkovaiheen kirvestyöt (10 ov)	3
	Betonointi- ja raudoitustyöt (10 ov)	7
	Korjausrakentaminen (5 ov)	2
	Laatoitus- ja rappaustyöt (10 ov)	6
	Laatoitus- ja rappaustyöt (10 ov)	5
	Vedeneristystyöt (5 ov)	1
	Yhteensä	107
Sosiaali- ja terveys- alan perustutkinto	Kasvun tukeminen ja ohjaus (16 ov)	237
	Hoito- ja huolenpito (22 ov)	252
	Kuntoutumisen tukeminen (12 ov)	180
	Sairaanhoito ja huolenpito (40 ov)	43

Tutkinto	Opintokokonaisuus	Näyttöjen määrä opinto- kokonaisuudessa
	Kuntoutus (40 ov)	7
	Mielenterveys- ja päihdetyö (40 ov)	7
	Lasten ja nuorten hoito ja kasvatusta (40 ov)	10
	Ensihoito (40 ov)	5
	Suu- ja hammashoito (40 ov)	1
	Vanhustyö (40 ov)	4
	Yhteensä	746
Suunnitteluassistentin perustutkinto	Sähköalan perusosaaminen	2
	Suunnitteluassistentin perustaidot (30 ov)	79
	Rakennustekniikka (30 ov)	9
	Hitsaustekniikka	1
	Korjausrakentaminen (30 ov)	3
	Tilasuunnittelu (10 ov)	4
	3D-mallintaminen (10 ov)	4
	Elementti- ja teräsrakenteet (10 ov)	1
	Yhteensä	103
Sähköalan perustutkinto	Sähköalan perusosaaminen (30 ov)	226
	Teollisen rakentamisen perussähkötyöt ja tuotannon sähköiset ohjaukset (25 ov)	71
	Elektroniikan ja tietoliikennetekniikan perusosaaminen (25 ov)	23
	Sähkö- ja energiatekniikka (20 ov)	16
	Kappaletavara-automaation perusteet (10 ov)	4
	Prosessiautomaatio (20 ov)	21
	Prosessiautomaation perusteet (10 ov)	1
	Tietokonetekniikka (20 ov)	12
	Tietokoneiden käyttöjärjestelmät (5 ov)	1
	Kiinteistön heikkovirta- ja tietojärjestelmät (5 ov)	2
	Tietokoneiden tietoliikenne (5 ov)	1
	Kappaletavara-automaatio (20 ov)	3
	Kiinteistöautomaatio (5 ov)	2
	Elektroniikka (20 ov)	14
	Tietoliikennetekniikka (20 ov)	21
	Yhteensä	418
Talotekniikan perustutkinto	Talotekniikan perustaidot (30 ov)	149
	Hitsaustekniikka (16 ov)	78
	LV-asennustyöt (26 ov)	68
	Ohutlevytyöt ja perusasennukset (22 ov)	4
	LVI-teknisten järjestelmien kunnossapito (18 ov)	1
	Mittaus-, säätö- ja automaatiotekniikka (6 ov)	1
	Pientalon LVI-suunnittelu (4 ov)	1
	Yhteensä	302
Veneenrakennuksen perustutkinto	Puualan perustaidot (10 ov)	17
	Veneenrakennuksen yhteiset taidot (40 ov)	8
	Puuveeneen rakentaminen (20 ov)	1
	Verhoilu (5 ov)	2
	Muovi- ja metallityön perustaidot (10 ov)	17
	Yhteensä	48
Verhoilualan perustutkinto	Perinteinen verhoilu (20 ov)	5
	Verhoilu (25 ov)	35
	Ompelu (10 ov)	33
	Verhoilun suunnittelu (10 ov)	7
	Teollinen verhoilu (20 ov)	1
	Yhteensä	81
Näyttöjen lukumäärä yhteensä		3 305

Liite 5 Opiskelijan opintojen vaihe näytön toteuttamishetkellä 14 perustutkinnossa

Tutkinto		Näyttöjen lukumäärä	%
Autoalan perustutkinto	2. lukukautena	2	6,9
	4. lukukautena	21	72,4
	6. lukukautena	6	20,7
	Yhteensä	29	100,0
Kone- ja metallialan perustutkinto	1. lukukautena	47	24,2
	2. lukukautena	10	54,1
	3. lukukautena	8	4,1
	4. lukukautena	25	12,9
	5. lukukautena	6	3,1
	6. lukukautena	3	1,5
	Yhteensä	194	100,0
Logistiikan perustutkinto	2. lukukautena	8	100,00
	Yhteensä	8	100,00
Maanmittausalan perustutkinto	3. lukukautena	14	9,9
	4. lukukautena	46	32,6
	5. lukukautena	21	14,9
	6. lukukautena	60	42,6
	Yhteensä	141	100,0
Paperiteollisuuden perustutkinto	1. lukukautena	16	5,9
	2. lukukautena	174	64,2
	3. lukukautena	1	0,4
	4. lukukautena	55	20,3
	5. lukukautena	25	9,2
	Yhteensä	271	100,00
Pintakäsittelyalan perustutkinto	1. lukukautena	70	32,3
	2. lukukautena	51	23,5
	3. lukukautena	2	0,9
	4. lukukautena	10	4,6
	5. lukukautena	12	5,5
	6. lukukautena	72	3,2
	Yhteensä	217	100,0
Puualan perustutkinto	2. lukukautena	12	35,3
	4. lukukautena	22	64,7
	Yhteensä	34	100,0
Rakennusalan perustutkinto	2. lukukautena	2	1,9
	3. lukukautena	12	11,7
	4. lukukautena	43	41,7
	5. lukukautena	8	7,8
	Yhteensä	103	100,0
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	1. lukukautena	192	25,9
	2. lukukautena	151	20,4
	3. lukukautena	165	22,3
	4. lukukautena	163	22,0
	5. lukukautena	16	2,2
	6. lukukautena	53	7,2
	Yhteensä	740	100,0
Suunnitteluassistentin perustutkinto	1. lukukautena	31	83,8
	2. lukukautena	1	2,7
	3. lukukautena	1	2,7
	4. lukukautena	2	5,4
	6. lukukautena	2	5,4
	Yhteensä	37	100,0

Tutkinto		Näyttöjen lukumäärä	%
Sähköalan perustutkinto	1. lukukautena	2	1,3
	2. lukukautena	135	89,4
	3. lukukautena	5	3,3
	4. lukukautena	9	6,0
	Yhteensä	151	100,0
Talotekniikan perustutkinto	2. lukukautena	107	82,9
	3. lukukautena	15	11,6
	4. lukukautena	2	1,6
	6. lukukautena	5	3,9
	Yhteensä	129	100,0
Veneenrakennuksen perustutkinto	1. lukukautena	34	75,6
	2. lukukautena	1	2,2
	4. lukukautena	8	17,8
	5. lukukautena	2	4,4
	Yhteensä	45	100,0
Verhoilualan perustutkinto	2. lukukautena	38	47,5
	3. lukukautena	12	15,0
	5. lukukautena	25	31,3
	6. lukukautena	5	6,3
	Yhteensä	80	100,0